

AJ FIRMA JE LEN ČLOVEK

Nadnárodné korporácie
hľadajú svoj nový príbeh
a chcú viac lásky

Umelá inteligencia
v strojoch okolo nás:
môžeme jej dôverovať?

Veľký geotermálny
koncept proti
devastácii
biosféry

GOODWILL

VYBERTE SI SAMI, KDE NÁS CHCETE ČITAŤ

GOODWILL je:

- na webe
- v iPade
- v iPhone

...dostupný kdekoľvek aj na vašich
obľúbených miestach.

www.goodwill.eu.sk

Available on the
App Store

www.CoverPageApp.com

GOODWILL

Magazín o ekonomike, biznise a spoločnosti

Registrované ako periodická tlač Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky pod registračným číslom EV 3451/09, ISSN 1337-9798
Vydanie február - marec 2017

Vydáva:

Goodwill Publishing, s. r. o.

IČO: 44 635 770

Adresa redakcie:

GOODWILL, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava

tel./fax: 02/48 28 74 25 • goodwill@goodwill.eu.sk

Ing. Juraj Filin

šéfredaktor a konateľ

filin@goodwill.eu.sk • redakcia@goodwill.eu.sk

tel.: 0907 78 91 64

Mgr. Valéria Nagyová

obchodná riaditeľka

nagyova@goodwill.eu.sk • valeria.nagyova@gmail.com

tel.: 0911 80 70 10

www.goodwill.eu.sk

Rozširujú:

LK Permanent, Mediaprint-kapa Pressegrasso, a. s., Slovenská pošta, a. s. a súkromní distribútori. Časopis sa distribuuje na konferencie, do hotelov, VIP akcie. Distribúcia directmailingom – súkromný sektor, verejná správa a neziskové organizácie a inštitúcie. Časopis na stiahnutie aj na Apple iPad™

Predplatné:

Predplatné: 10 € ročne (min. 6 čísel vrátane poštovného)

Objednávky na predplatné: goodwill@goodwill.eu.sk

Grafické vyhotovenie:

Patrik Slazanský • www.slazanski.com

Zdroje fotografií použitých na titulnej strane: Pixabay, World Economic Forum/swiss-image.ch/Valeriano DiDomenico.

Na foto sú Sheryl Sandberg, COO, Facebook; Eric Schmidt, výkonný predseda, Google a Satya Nadella, CEO, Microsoft Corporation. Obrázok na titulnej strane súvisí s témou článku na stranách 6 – 7.

Autorské práva vyhradené. Rozmnožovanie, spracovanie a šírenie diela – textu, fotografií, grafov, a to v jednotlivých prípadoch alebo v celkoch – je možné len so súhlasom vydavateľa a s uvedením zdroja.

Niektoré inzeráty neprešli jazykovou úpravou. Za obsah inzercie zodpovedajú inzerenti.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy nevraciamy. Za správnosť textov sú zodpovední autori.

Monitoring tlače poskytuje so súhlasom vydavateľa spoločnosť Newton Media a Slovakia Online. Niektoré články sú prístupné na www.abcreklama.sk.

Toto číslo vychádza 27. 2. 2017 s poradovým číslom 1.

Ekonomické výzvy dneška majú nebývalé rozmery

Svet, ale aj Európa, najmä Európska únia, vstúpili do roku 2017 s nie práve ružovými vyhliadkami, ktoré sú však konzekvenciou vývoja ostatných rokov. Vysoké rastové ukazovatele sú minulosťou, čo má svoju prirodzenú logiku. Oveľa významnejšiu úlohu začínajú zohrávať udržateľnosť rastu a kvalita života. Práve tieto výzvy nás akosi zaskočili a nie vždy sme schopní hľadať správne cesty ich riešenia. Výrazná polarizácia koncentrácie bohatstva a chudoby vytvára nielen politické a sociálne napätie, ale aj vážnu prekážku rozvoja ekonomiky a podnikania.

Dochádza k zásadným zmenám nielen v predmete podnikania, ale aj v jeho metódach. Preto mnohé „ikony“ zostupujú zo svojho piedestálu a noví globálni, ale aj miestni hráči ich úspešne nahrádzajú. Mení sa nielen štruktúra spoločnosti, ale aj ekonomiky – ale nie vždy sa paralelne menia aj štruktúra a kvalita vzdelávania. Som presvedčený, že pokiaľ urýchlene nebudeme na tieto životné výzvy reagovať v globálnom, európskom, ako aj v našom, slovenskom meradle, bude rok 2017 štandardným obdobím strategického prešľapovania, síce v niektorých prípadoch aj s čiastkovými úspechmi, avšak so zametanim neriešených problémov pod koberec.

Slovenská ekonomika si aj v tomto, nie priaznivom kontexte zachová súčasnú rastovú dynamiku. Avšak v mnohých oblastiach už narážame na rastové bariéry, najmä v oblasti pracovnej sily, štruktúry a kvality vzdelávania, ale aj v kvalite podnikateľského prostredia. Výrazným problémom je veľmi slabá stredná vrstva na Slovensku.

Vo svetovej ekonomike očakávam zníženie záujmu novej americkej administratívy o ďalší rozvoj globalizačných trendov a parciálny návrat do protekcionistickej politiky zameranej na vnútorný trh USA. Môže to však mať aj pozitívny dopad na hľadanie hodnotových pravidiel v globalizácii, ktoré v súčasnosti výrazne absentujú a vytvárajú tak priestor na špekulácie, netransparentnosť, zneužívanie globálneho priestoru na rast nerovnováhy vo svete biznisu. Ľudstvo je odsúdené na globalizáciu a liberalizáciu – ale s jasne nastavenými pravidlami tak pre veľkých, ako aj malých.

Európska únia bude prežívať v roku 2017 zložité obdobie, bohužiaľ, bez nádeje na riešenie otázok rastu jej konkurenčnej schopnosti a zmeny mechanizmu jej funkčnosti. Dozvuky talianskeho referenda, očakávané začatie rokovaní o brexite, ale najmä parlamentné voľby v Nemecku a Holandsku a prezidentské voľby vo Francúzsku, ako aj politická nestabilita v Španielsku budú odvádzať pozornosť od problémov ekonomiky a uvedomenia si skutočnosti, že Európska únia je tu pre nás občanov, firmy a členské krajiny – a nie naopak. Európska únia sa tiež musí vrátiť k oveľa pragmatickejšej európskej kontinentálnej spolupráci.

Peter Mihók

predseda Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory

(z vystúpenia na ekonomickej konferencii SOPK, január 2017)

Veľké korporácie tu s nami sú a zostanú

V minulosti mala verejnosť sympatie pre veľké firmy a ich rast; tento mandát však dnes slabne. Preto hľadajú nový naratív svojej spoločensky opodstatnenej existencie.

6

Ekonomika a spoločnosť

- 6** | Veľké korporácie tu s nami sú a zostanú
- 10** | Zaslúži si Nemecko, aby viedlo Európu?
Marcel Fratzscher, šéf DIW

Informačné a komunikačné technológie

- 8** | Trendmi v roku 2017 sú UI a virtuálna realita
- 9** | Umelá inteligencia: bude sa jej dať dôverovať?
- 34** | Jednoduchosť je niekedy rýchlejšia
IT systémy pomáhajú finančným riaditeľom

Energetika

- 12** | Veľké geotermálne/OZE riešenie pre budúcnosť

15 | Transformácia energetiky v Európe pokračuje

Podnikanie

- 16** | Nemusíte kupovať, stačí si prenajať
Operatívny lízing kancelárskych zariadení
- 20** | Potrebuje vaša firma rásť? Vyskúšajte crowdfunding
- 22** | Čo je „j. s. a.“
Nová forma obchodnej spoločnosti
- 23** | Päť vizionárov a lídrov biznisu vystúpi v Bratislave
World of Tomorrow 2017
- 24** | Firmy majú problém nájsť kvalifikovaných ľudí
- 26** | Poistenie biznisu nie je náklad navyše. Zachráni firme kožu
- 35** | Bezpečnú prácu vyžaduje zákon
- 70** | Úspech, šťastie a zmyslupnosť
Konferencia Happy Company

Financie

- 17** | Získate toľko, koľko potrebujete
Dofinancuje vás Wüstenrot stavebná sporiteľňa
- 18** | Stavebné sporenie rastie ďalej
- 19** | Úver s odmenou = cesta k lepšiemu bývaniu
Výhodná ponuka Prvej stavebnej sporiteľne
- 21** | Bankový sektor bol ziskový
- 21** | Retailové inovácie a dizajn v bankách

Obchod a marketing

- 28** | Tak ako to je: Rozhoduje rozum alebo pocity?
Neuromarketing a nákupné rozhodnutia
- 29** | Manažéri stále dôverujú tlačovým médiám
- 30** | Svetový trh s obalmi rastie aj vďaka urbanizácii

Umelá inteligencia: bude sa jej dať dôverovať?

Autonómne vozidlá a kybernetická bezpečnosť

Etické, právne a spotrebiteľské otázky okolo UI treba začať riešiť už vo fáze vývoja systémov. **9 46**

Veľké geotermálne/OZE riešenie pre budúcnosť

František Zvrškovec vás presvedčí, že jeho systém energetickej šachty pomôže ukončiť fosílnu éru ľudstva. **12**

Životné prostredie

- 32** Plastová hrozba začína byť neúnosná
- 33** Máme ešte šancu zastaviť globálne otepľovanie?

Doprava a logistika

- 38** Viva América!
Logistický priemysel za Atlantikom
- 42** Cargo-partner: spokojnosť s výsledkami, dobré vyhliadky

Automobily

- 44** Impresie z Detroitu
- 46** Autonómne vozidlá a kybernetická bezpečnosť
- 48** Aristokratický off-road: exotika vonku i vnútri
Mercedes-Maybach G 650 Landaulet

Cestovný ruch

- 50** Turizmus v Európskej únii má stabilný rast
- 51** Nadýchnite sa v kúpeľoch

Štýl

- 52** Jar prináša nové trendy v líčení
- 60** Sedem krokov k spokojnejšiemu bývaníu
- 62** Peter Pollág: Prelet ponad labyrint
Cesty a obrazy známeho výtvarníka
- 69** Krištáľové krídla za rok 2016 našli svojich majiteľov

Zdravie

- 53** Neberte antibiotiká zbytočne, urobte si domáci CRP test
- 53** Umelá inteligencia pomáha lekárom

- 54** Farmaceutický priemysel a bezpečnosť liekov

- 55** Vitamín s dvojitým účinkom

- 56** Ťažkosti so zápchou...

- 56** Zdravá firma roka

- 57** Uľahčite život svojim obličkám
Obezita ich zbytočne zatažuje

Potraviny

- 58** Globálne výzvy potravinárskeho priemyslu

Vzdelávanie

- 66** Erasmus má 30 rokov
- 67** Vzdelávací systém je málo orientovaný na prax

Spoločenská zodpovednosť firiem

- 68** Ako darovať 2 %

Veľké korporácie tu s nami sú a zostanú

Hľadajú však nový naratív svojej spoločensky opodstatnenej existencie

Svetové ekonomické fórum v Davose zasadalo pod mottom „Responzívne a zodpovedné líderstvo“. A nadnárodné korporácie veľmi chcú, aby sa v zrkadle verejnej mienky spájal tento princíp práve s nimi.

Svetovému biznisu dnes dominujú gigantické korporácie: menej ako 10 percent spoločností vytvára 80 percent všetkých firemných ziskov. Ale obry globálneho biznisu čelia veľkým výzvam: ako zvládnuť svoju enormnú veľkosť, vytvárať nové produkty a prispievať k rozvoju spoločnosti. Zhodli sa na tom šéfovia popredných výrobných spoločností, technologických firiem a bánk, ktorí sa stretli na jednom pódii počas januárového zasadania Svetového ekonomického fóra v Davose.

Nemáme z nich príliš dobrý pocit

Čoraz viac spotrebiteľov nemá dobrý pocit, keď vidia gigantické rozmery a rastúcu moc veľkého biznisu. „To, že dnes diskutujeme o tejto téme, je jasným posolstvom, že v posledných desiatich rokoch niečo nebolo v poriadku. Znenazdania sme sa začali pýtať: Byť veľkým je dobré alebo zlé?“, povedal Sunil Bharti Mittal, prezident Bharti Enterprises. Táto indická korporácia podniká najmä v telekomunikáciách, poľnohospodárstve a vo finančnom sektore.

V minulosti mala verejnosť sympatie pre veľké firmy a ich rast; tento mandát však dnes slabne.

Ako kritiku globálneho biznisu možno chápať aj nedávne víťazstvá populistických hlasov v prezidentských voľbách v USA a v hlasovaní o brexite. „Najväčšie riziko, ktorému čelíme, je, že stratíme svoj mandát. Mali sme

licenciu na určitý čas a spoločnosť chcela, aby firmy rástli; tento mandát sa však stáva slabším a slabším,“ varoval Tidjane Thiam, generálny riaditeľ Credit Suisse.

Diskutujúci v paneli sa zhodli, že veľký biznis potrebuje „nový príbeh“, ktorý by artikuloval jeho prínos pre spoločnosť. „Aké percento svetových firiem má 80 percent pracovných miest?“ pýta sa Andrew N. Liveris, šéf americkej The Dow Chemical Company. „Tam je ten príbeh. Dookola nás prosperujú malé a stredné podniky – a každé pracovné miesto, ktoré vytvorím, vyprodukuje päť ďalších,“ dodáva.

Inovácie musia byť trvalý stav firmy

Účastníci stretnutia zdôrazňovali aj význam inovácií. Pri investovaní do inovácií však treba počítať s dlhými časovými horizontmi – tým sa riadi aj Alphabet, holdingová spoločnosť vlastníaca internetový gigant Google. Viceprezidentka a CFO Alphabetu Ruth Poratová priblížila: „Robíme investície ako beh na dlhých tratiach. Musíte byť stále sústredení na inovácie, inak budete vyradení z hry.“

Mocné trhové sily však môžu odvrátiť pozornosť od tohto typu investovania. Podľa Martina Sorrella, šéfa britskej reklamnej

Účastníci panela o veľkom biznise; moderoval Andrew Sorkin z New York Times (vľavo).

spoločnosti WPP, sa od krízy roku 2008 kládol väčší dôraz na krátkodobú výkonnosť. „Systém je orientovaný krátkodobo,“ upozornil. „Následkom toho sú investície do inovácií a budovania značky inkrementálne (čiastkovité) a nie fundamentálne,“ upozornil.

Firma súčasne veľká aj malá

Dôležitým faktorom stimulovania inovácií vo firmách je vytváranie nových štruktúr – čo pre veľké spoločnosti obvykle predstavuje problém. Upozornil na to aj M. Sorrell. „Našou prioritou číslo jeden je využívanie výhody veľkosti – ale vo veľkých spoločnostiach to ide proti snahe o uchovanie podnikavosti a inovatívnosti,“ povedal.

Brexit a zvolenie D. Trumpa boli aj protestom proti globálnej sile korporácií.

A riešenie? Spoločnosť musí byť podľa šéfa WPP súčasne veľká aj malá – rozdelená na menšie jednotky a potom „je výzvou nájsť spôsob, ako ich primäť, aby pracovali spoločne“.

Bude lepšie alebo horšie?

Fenomén gigantických korporácií tu s nami je a aj zostane, zhodujú sa lídri svetového biznisu. A možno „bude horšie“. Podľa A. N. Liverisa smerujeme k svetu, kde veľké firmy budú niečo ako štáty. Ďalší účastníci predpovedali, že o desať rokov pripadne na ešte menej spoločností ešte vyšší podiel sumy ziskov ako dnes.

Napriek tomu však môžu daný stav zmeniť nové sily. Podľa S. B. Mittala by to mohli byť dotácie pre malé firmy a podľa R. Poratovej technológie; tie umožnia zdokonaľiť biznis malých subjektov, čím sa zníži miera koncentrácie ziskov v tých veľkých.

FM/WEF

Obrázky: Pixabay, WEF/Greg Beadle

© GW17/020314

Vaše 2% dokážu
veľa

Aj vďaka nim vieme
každý rok pomôcť
tisícom ľudí.

Formulár nájdete na www.lpr.sk

Naše údaje: Liga proti rakovine SR, Brestová 6, 821 02 Bratislava, IČO: 00641219,
právna forma: občianske združenie. Číslo účtu organizácie na zaslanie 2 % nie je potrebné.

LIGA PROTI
RAKOVINE

Trendmi v roku 2017 sú UI a virtuálna realita

Desať najvýraznejších trendov budúcnosti, ktoré vidíme už dnes.

Umelá inteligencia (UI alebo AI) a virtuálna realita sú dôležitými témami roku 2017 v oblasti počítačov, IT a spotrebnej elektroniky. Spotrebiteľ si uvedomujú, že tieto faktory budú hrať čoraz výraznejšiu úlohu v spoločnosti aj v práci. Trendy siahajúce do budúcnosti skúmala spoločnosť Ericsson v rámci prípravy štúdie 10 Hot Consumer Trends 2017.

Robot bude lepší šofér aj šéf

Predstavujeme desať najvýraznejších trendov na rok 2017 a na ďalšie obdobie:

1. Umelá inteligencia preniká všade: 35 % pokročilých používateľov internetu chce pri práci za svojho poradcu umelú inteligenciu a každý štvrtý opýtaný si dokáže predstaviť umelú inteligenciu ako svojho manažéra. Takmer polovica sa zároveň obáva, že vinou robotov s umelou inteligenciou čoskoro stratí prácu mnoho ľudí.

2. Rýchly nástup internetu vecí: spotrebiteľ čoraz viac využíva automatizované aplikácie, ktoré podporujú zavádzanie internetu vecí (IoT). Dvaja z piatich sú presvedčení, že sa smartfóny čoskoro naučia, čo robíme, a budú namiesto nás vykonávať činnosti automaticky.

3. Chodci uprednostnia autonómne autá: vodiči automobilov v budúcnosti možno nebudú existovať. Každý štvrtý chodec oslovený v prieskume by sa pri prechádzaní cez ulicu cítil bezpečnejšie, ak by boli všetky vozidlá autonómne. 65 % respondentov by autonómne auto rado vlastnilo.

Také dobré, že sa to skoro nedá vydržať

4. Zlúčená realita: takmer štyri pätiny používateľov virtuálnej reality (VR) veria, že už o tri roky bude VR nerozoznateľná od skutočnosti. Polovica respondentov sa už zaujíma o rukavice či obuv, umožňujúce komunikáciu s virtuálnymi objektmi.

5. Nezvyknuté telo: ak sa autonómne automobily stanú realitou, môže sa objavovať nevoľnosť, spojená s ich používaním. Traja z desiatich ľudí pripúšťajú, že budú v takom aute potrebovať pilulku zabraňujúcu nevoľnosti. Každý tretí opýtaný zamýšľa používať pilulky v rámci virtuálnej a rozšírenej reality.

6. Bezpečnostný paradox: viac ako polovica účastníkov prieskumu už používa situačné sledovanie, poplachy alebo rôzne upozornenia na svojich smartfónoch. Tri pätiny z tých, ktorí tvrdia, že sa vďaka svojmu smartfónu cítia bezpečnejšie, si dovoľujú ísť do väčšieho rizika, pretože sa naň spoliehajú.

Vylepšenie svojho sveta, zhoršenie súkromia

7. Sociálne silá: ľudia dnes radi využívajú sociálne siete ako zdroj informácií. Tretina respondentov tvrdí, že sociálne siete sú pre nich hlavným zdrojom správ a noviniek. Viac ako štvrtina označuje názory svojich kontaktov a priateľov za hodnotnejšie ako stanoviská politikov.

To, čo na internete nazývame realitou, je v skutočnosti osobné a subjektívne.

8. Rozšírená osobná realita: viac ako polovica ľudí by chcela využiť okuliare s rozšírenou realitou na videnie v tmavom prostredí so zdôraznením nebezpečenstva. Viac ako každý tretí by tiež rád virtuálne upravil rušivé prvky vo svojom okolí.

9. Rozdelený pohľad na súkromie: dve pätiny pokročilých používateľov internetu chcú používať iba šifrované služby, no v tomto bode sa prejavujú rozdielne názory. Takmer polovica by chcela mať primerane kvalitné súkromie v rámci všetkých služieb, ale viac ako tretina si myslí, že súkromie už neexistuje.

10. Big Tech pre všetkých: viac ako dve pätiny respondentov chcú získať všetky výrobky, ktoré používajú, od piatich dnešných najväčších IT spoločností. Tri štvrtiny si myslia, že taká situácia bude do piatich rokov.

Konektivita a selektivita

Michael Björn, vedúci výskumu v Ericsson ConsumerLab, o vzostupe virtuálnej reality hovorí: „To, čo nazývame realitou, sa v skutočnosti stáva čoraz osobnejším a subjektívnejším. Spotrebiteľ sa nielen obklopuje podobne zmysľajúcimi ľuďmi na sociálnych sieťach, ale zároveň sa začínajú prispôbovať tomu, ako vnímajú svet s pomocou technológií rozšírenej a virtuálnej reality.“ Spotrebiteľia podľa neho chcú byť natrvalo plne mobilní, z čoho vyplýva dopyt po okamžitom a rýchlym pripojení nastavenom na rýchly rast – inými slovami, nastala doba 5G sietí.

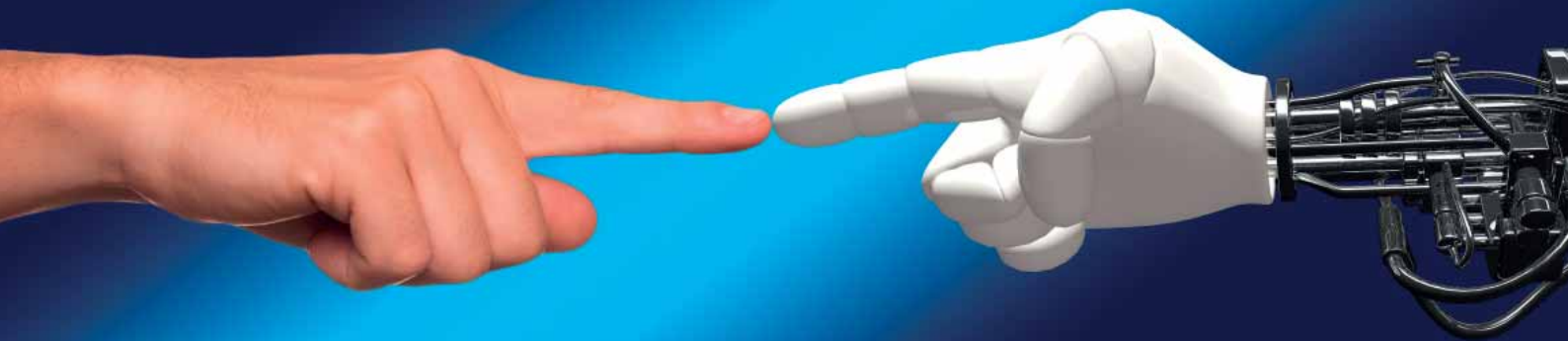
Poznatky z výskumu 10 Hot Consumer Trends sú postavené na vyše dvadsaťročných výskumných aktivitách Ericsson ConsumerLab a využívajú online prieskum názorov dovedna 27 miliónov používateľov internetu v 14 veľkých mestách po celom svete.

MI

Ilustračné foto: PBY

Umelá inteligencia: bude sa jej dať dôverovať?

S diskusiou o etických, právnych i spotrebiteľských otázkach v tejto súvislosti musíme začať ešte vo fáze vývoja technológií.

Po vstupe ľudstva do štvrtej priemyselnej revolúcie sa vývoj umelej inteligencie musí riadiť jedným spoločným princípom – technológia musí rozšíriť, nie nahradiť ľudské schopnosti a príležitosti. Vyplynulo to z panelovej diskusie predstaviteľov firiem o umelej inteligencii (UI) v rámci zasadania Svetového ekonomického fóra v Davose.

S technológiami umelej inteligencie bude čoskoro pracovať každý; musia preto vzbudzovať dôveru.

Rečníci sa zhodli, že technológie a prístup k nim je potrebné demokratizovať. Zároveň je podľa nich nevyhnutné dať ľuďom s príslušnými znalosťami a zručnosťami možnosti na to, aby položili základy pre viac rovnostársku a udržateľnú éru tzv. kognitívneho computingu.

Pre ľudí a s ľuďmi

IBM patrí k lídrom v kognitívnej počítačovej technike priemyslu informačných technológií; okrem iného vyvinula známu UI platformu Watson. Podľa prezidentky a výkonnej riaditeľky IBM Virginie (Ginni) Romettyovej je v kognitívnom computingu absolútne nevyhnutná transparentnosť – v záujme rozvoja dôvery. Čoskoro podľa nej totiž budeme všetci pracovať s UI technológiami – a budeme tiež chcieť vedieť, ako boli navrhnuté, ktorými odborníkmi a pomocou akých dát. „Ľudia potrebujú, aby

to zostalo pod kontrolou,“ uviedla Romettyová s tým, že je veľmi želateľné, aby táto technológia bola vytvorená „ľuďmi a pre ľudí“.

Účastníci debaty sa zhodli, že etické a právne otázky musia byť zapracované už na začiatku procesu projektovania technológie. Podčiarkli v tejto súvislosti dôležitosť spolupráce vedcov a vývojárov technológií s etikmi, právnikmi i so spotrebiteľmi.

Zodpovední za budúcnosť

Satya Nadella, výkonný riaditeľ Microsoft Corporation, zdôraznil, že jeho spoločnosť sa reálne zameriava na to, ako urobiť technológie široko dostupnými. Ilustroval to na úspechu prekladovej aplikácie „Skype Translator“, ktorú dala firma k dispozícii na stiahnutie zadarmo. K výzvam blízkej budúcnosti poznamenal, že v nich zostáva ešte veľa nejasných otázok – napríklad ako stanoviť zodpovednosť za rozhodnutia urobené algoritmi a nie ľuďmi. Alebo či pridaná hodnota, ktorá sa vytvorí vďaka UI, bude aj spravodlivo rozdelená.

„Celkový rast svetového HDP nie je hviezdny. Skutočne potrebujeme umelú inteligenciu,“ vyhlásil S. Nadella. Podľa jeho slov, ak majú štvrtá priemyselná revolúcia a UI pomôcť riešiť naliehavé problémy dneška, ako sú klimatická zmena, vzdelávanie či odhaľovanie drog, a zabezpečiť celkový rast, je dôležité školiť ľudí na pracovné miesta budúcnosti.

Vo svete s nadbytkom UI sa ľudské hodnoty ako zdravý rozum a empatia stanú podľa šéfa Microsoftu nedostatkovými. Pritom sú to hodnoty, ktoré by ľudstvo najviac potrebovalo.

UI vytvorí nové pozície

Ron Gutman, zakladateľ a CEO HealthTap, online aplikácie, ktorá prepája pacientov s lekármi, povedal, že UI vytvorí nové pracovné miesta v povolaniach, ktoré dnes ešte neexistujú. Napríklad odevy s votkanými senzormi budú poskytovať také množstvo dát, že to umožní

prejsť od reaktívnej k proaktívnej medicíne a vytvorí nový „ekosystém“ pracovných miest.

V. Romettyová vykreslila predstavu pracovných miest – akýchsi „nových golierov“, ktorá sa odvíja z poznania, že zručnosti potrebné pre budúce posty nepredstavujú iba špičkové high-tech vedomosti. Teda také, ktoré možno získať vďaka tradičnému vysokoškolskému titulu.

Štvrtá priemyselná revolúcia a UI pomôžu riešiť dnešné problémy ľudstva.

Veľa pracovných miest, ako sú napríklad technici cloud computingu či rôznych služieb, bude podľa nej vyžadovať zručnosti získané odbornou prípravou alebo iným netradičným spôsobom. Množstvo ľudí bude podľa nej potrebovať rekvalifikáciu.

Ako k tomu súhlasne poznamenal Joichi Ito z Massachusettského technologického inštitútu, každý bude musieť nadobudnúť pochopenie pre umelú inteligenciu a vzdelávacie systémy budú musieť byť viac dynamické – tak, aby udržali tempo s rýchlo sa meniacimi technológiami.

FM/WEF
Foto: PBY, WEF

Výkonný riaditeľ Microsoftu Satya Nadella

Zaslúži si Nemecko, aby viedlo Európu?

Marcel Fratzscher, bývalý vedúci analytik Európskej centrálnej banky, dnes šéfuje Inštitútu pre hospodársky výskum v Berlíne a vyučuje makroekonómiu a financie na Humboldtovej univerzite.

• Ako vnímate súčasnú situáciu v Európe a úlohu Nemecka v nej?

Britské hlasovanie o brexite, porážka talianskeho premiéra Mattea Renziho v referende a jeho odchod, ako aj zvolenie Donalda Trumpa za prezidenta Spojených štátov vytvorili na Západe a v Európe mocenské vákuum. V čase, keď Európa potrebuje robiť dôležité kolektívne ekonomické a zahraničnopolitické rozhodnutia, sú väčšie členské

V čase, keď Európa potrebuje robiť vážne rozhodnutia, jej veľké krajiny sú zahľtené domácimi otázkami.

štáty Európskej únie, ako Francúzsko, Veľká Británia, Španielsko či Taliansko, zahľtené domácimi otázkami. V dôsledku toho silnie tlak na nemeckú kancelárku Angelu Merkelovú a jej vládu, aby práve oni vystúpili dopredu a viedli.

• Naozaj to tak vidíte? V nedávnej dobe nemecká kancelárka zožala aj kritiku od partnerov za príliš samostatné vystupovanie na medzinárodnej scéne, bez ohľadu na názory iných členských štátov EÚ.

Nemecko chce dať najavo vodcovské schopnosti, ale potrebuje európskych partnerov ochotných angažovať sa a robiť kompromisy. Kritici Nemecka majú pravdu, keď hovoria, že by táto krajina mohla byť otvorenejšia voči politickým návrhom iných členských štátov, avšak mnohé výčitky na adresu Nemecka sú nefér a často účelové.

Marcel Fratzscher

Nemeckú vládu napríklad obviňovali z toho, že sa v reakcii na finančnú krízu z roku 2008 vyhýbala európskej solidarite. Ale aj keď nemecké recepty niekedy prišli neskoro alebo to neboli dobré nápady – napríklad návrh na „dočasný grexit“ –, nemecká vláda zároveň odsúdila nespočetné záchranné programy ako vytvorenie Európskeho stabilizačného mechanizmu a bankovej únie. A čo viac, Nemecko nesie najväčšiu finančnú záťaž.

• Nemecko je v dobrom ekonomickom stave a mimoriadne exportne úspešné – najmä ak ho porovnáваме s krajinami južného krídla eurozóny. Odtiaľ sa aj najviac ozývajú nespokojné hlasy proti Nemecku, ktoré podľa nich postupuje na úkor ostatných.

Áno, z tejto strany Nemecko napríklad tiež čelilo kritike za to, že nesúhlasilo s emitovaním

euroobligácií a stavalo sa proti transferovej únii. Tieto argumenty však nie vždy vytiahli s dobrým úmyslom: členské štáty ako Francúzsko sa chcú deliť o riziko, ale nechcú dosť ustúpiť v otázke suverenity hospodárskej politiky.

Nemeckí politici to možno prehávajú s reštrikciami, ale hnevajú ich pomalé reformy v južných štátoch.

Nemecká vláda a občania sú otvorenejší ako väčšina ostatných voči hlbšej integrácii, ktorá je zrejme potrebná na to, aby bolo euro trvalo udržateľné – vrátane fiškálnej únie. Ak však máme dosiahnuť tento cieľ, všetci partneri musia napredovať v otázke zdieľania politickej suverenity aj rizík.

• Nemecko akumuluje rozpočtové a obchodné prebytky, o ktorých môžu iné krajiny v EÚ iba snívať. Viaceré z nich sa topia v dlhoch. Akú to má celú perspektívu? Schvaľujete takúto fiškálnu politiku Nemecka? Dokážu Nemci myslieť aj na záujmy svojich partnerov?

Výčitky na adresu Nemecka sa nesú v duchu, že táto krajina robí politiku typu „ožobráč bližneho svojho“, keď presadzuje reštriktívny fiškálny prístup, a ten vytvoril prebytok na jej bežnom účte vo výške takmer 9 % HDP. To považujem za chybu. Je to však v prvom rade problém pre Nemecko, ktoré vykazuje veľký

Angela Merkelová nechce byť pri riešení kríz ako kôl v plote, ale v EÚ a na Západe ubúda partnerov, ktorí si s ňou rozumejú.

investičný deficit, poškodzujúci domácu produktivitu a rast. Ale toto aj tak nie je príčinou slabého rastu, vysokej nezamestnanosti, nízkej konkurencieschopnosti a ďalších ekonomických neduhov vo zvyšku Európy.

Nemecká vláda robila počas kríz aj chyby, ale – robili by to Taliani alebo Francúzi lepšie?

Pripúšťam, že mnohí nemeckí politici môžu byť pomýlení vo svojej posadnutosti fiškálnymi úspornými opatreniami a kritikou uvoľnenej menovej politiky Európskej centrálnej banky. Právom sú však frustrovaní z pomalého tempa ekonomických reforiem v iných krajinách EÚ. Celkovo sú Nemci hlboko proeurópski a nemecká vláda urobila pre Európu viac dobrého ako sa jej pripisuje.

- **Málokto spochybňuje kľúčovú úlohu Nemecka v Európskej únii či jeho historické zásluhy na úspechu tohto projektu. Kritika však smeruje k tomu, ako predstavitelia krajiny zvládli či nezvládli niektoré nedávne krízy.**

Chyby vodcov sa zo spätného pohľadu ľahko nachádzajú a kritizujú; po bitke je každý generál. Konštruktívnejšie by bolo posudzovať minulé rozhodnutia v kontexte informácií, ktoré boli v tom čase k dispozícii, a aplikovania vyplývajúcich ponaučení na nasledujúce rozhodnutia. Z tohto pohľadu vidíme, že nemecká vláda – a v skutočnosti ktorákoľvek vláda – by sa vo vzťahu ku gréckej dlhovej kríze, fiškálnej politike, brexitovému referendu a tak ďalej správala inak. Stačila by na to maličkosť – vidieť do budúcnosti.

Preto je podľa mňa spravodlivejším meradlom manažérskych schopností Nemecka bilancia iných európskych vlád. Bola by dnes na tom Európa lepšie, keby sa nemecká vláda vydala rovnakou cestou, akou sa v posledných rokoch uberali vlády Francúzska, Talianska alebo Veľkej Británie?

- **Ako vnímate štátnické výkony kancelárky Angely Merkelovej pri riešení situácií, ktoré ste spomenuli?**

Aj keď Merkelová reagovala na krízy v Grécku a Taliansku neskoro, zároveň počas nich prejavila mimoriadnu toleranciu, otvorenosť a prezieravosť. V dvoch kľúčových oblastiach – riešení utečeneckej krízy a v konfrontácii s ruskou agresiou – ukázala jej vláda väčšiu mieru európskej solidarity než väčšina ostatných členských štátov.

Nemecko je ekonomický a inovatívny motor Európy, ale o politickú prestíž musí stále bojovať.

Zdravé líderstvo demonštrovala aj v reakcii na Trumpovo volebné víťazstvo. Zblahožela mu a ponúkla mu úzky pracovný vzťah, avšak iba na základe „spoločných hodnôt“, ako sú demokracia, sloboda a tiež úcta k vláde zákona a dôstojnosti každého človeka. Považujem ju tiež za najdôležitejšieho a pritom najchápavejšieho partnera britskej vlády v nadchádzajúcich rokovaniach o podmienkach brexitu.

Medzi voličmi sa Merkelová stále teší takej obľube, akú by jej ostatní európski lídri mohli závidieť. Možno bude už onedlho posledným nepopulistickým šéfom vlády v rámci veľkých západných krajín.

- **Takže, za akých podmienok môže Nemecko pokračovať v konštruktívnej vedúcej úlohe na našom kontinente?**

Nemecká vláda by sa mala poučiť z minulých chýb a ďalej vystupovať ako líder Európy.

Nemôže to však robiť izolovane. Iné vlády členských krajín EÚ by mali prestať s rýpaním do Nemecka, čo je pre ne spôsob, ako

Angelu Merkelovú považujem za najchápavejšieho partnera Britov v rokovaniach o brexite.

odvieť pozornosť od vlastných zlyhaní. V posledných rokoch zašli takéto útoky príďaleko a boli kontraproduktívne. Nemecko potrebuje, aby sa s ním jeho partneri posadili za stôl a viedli konštruktívny dialóg o riešeníach prehlbujúcej sa krízy Európy.

JF/Project Syndicate

Obrázky: DIW, PBY, Európska komisia, Ampnet

Ako to rozsekne: nemecká kancelárka bude mať nepochybne veľké slovo aj v procese brexitu (na foto s premiérkou Theresou Mayovou).

Veľké geotermálne/OZE riešenie pre budúcnosť

System energetickej šachty vyvíjaný na Slovensku môže ukončiť fosílnu éru

Znie to možno až bombasticky. Ale keď zistíme, že je za tým energia a multitalent Františka Zvrškovca, uveríme, že ide o reálnu vec. Napokon, geotermálny princíp stojí na fakte, že Zem je žeravá guľa. Prečo na jej povrchu vôbec niečo spaľovať?

• **Ste podnikateľ, technik, vlastník spoločnosti na Slovensku a vo Švédsku. Tie teraz pracujú na komplexnom projekte, ktorého konečným cieľom je vytvoriť funkčný geotermálny energetický systém. Môžete ho priblížiť?**

Hlavnou stratégiou výskumného konzorcia je umožniť rozsiahle priemyselné využitie hĺbkovej geotermálnej energie, ktorá je principiálne dostupná všade na planéte. Sme presvedčení, že ide o celosvetovo významné riešenie, ktoré zapadá do energetického systému budúcnosti, ako aj do plánu EÚ nazývaného Energetickou úniou. Takýto systém musí predovšetkým zabezpečovať dostatočné množstvo lacnej energie bez toho, aby bol príčinou globálneho otepľovania, čo je najväčšia reálna hrozba pre ľudí na tejto planéte.

Geotermálna energia je principiálne dostupná všade a jej využívanie je v súlade so stratégiou EÚ.

Budúci energetický systém musí v prvom rade využívať obnoviteľné zdroje energie a byť otvorený pre širší okruh producentov-konzumentov, tzv. prosumers. Cieľom nášho konzorcia je nielen splnenie tejto politickej ambície, ale aj dosiahnutie celosvetového technického a komerčného vodcovstva v oblasti technológií, ktoré sú potrebné na realizáciu tohto plánu.

František Zvrškovec

• **Sú to ambiciózne ciele a sú aj v súlade s deklarovanými prioritami Európskej únie v energetike. Menovite s jej podporou obnoviteľných a „čistých“ zdrojov. Predpokladáte teda podporu a záujem z tejto strany?**

Veríme, že Európska komisia aj slovenská vláda prejavujú záujem o náš projekt. EÚ sa uznesením Európskej komisie jednoznačne rozhodla, že v najbližších rokoch odstráni svoju závislosť od fosílnych palív. V ďalšom kroku si zostavením vlastného SET plánu

(strategických energetických technológií) dala za cieľ podporovať výskum a technológie, ktoré umožnia túto náročnú prestavbu. A tento proces, tiež nazývaný dekarbonizácia

V slovensko-švédskej spolupráci prebieha vývoj originálnej technológie na dosahovanie veľkých hĺbok.

energetického systému, bol nedávno podporený alokáciou dvoch miliárd eur pre výskum v oblasti obnoviteľných zdrojov energie. To znamená v oblasti výroby, skladovania aj distribúcie energie.

• **Aké podmienky sú na Slovensku pre výskum a vývoj v tejto oblasti? Čo sú vaše bezprostredné ciele?**

Náš výskum sa v istom zmysle snaží nadviazať na tradíciu a know-how slovenského bankského priemyslu. Ambíciou konzorcia je obnovenie tejto tradície v podobe budovania tzv. energetických šácht a vytvorenie Centra európskeho výskumu hĺbkovej geotermálnej

Skúšky technológie sa uskutočňujú na Slovensku a vo Švédsku.

energie v Banskej Štiavnici. Nedávno bola ukončená prvá fáza výskumu v oblasti blokového ťažby, ktorého cieľom je vyvinúť metódu rýchleho, hlbokého a „čistého“ prieniku do zemskej kôry.

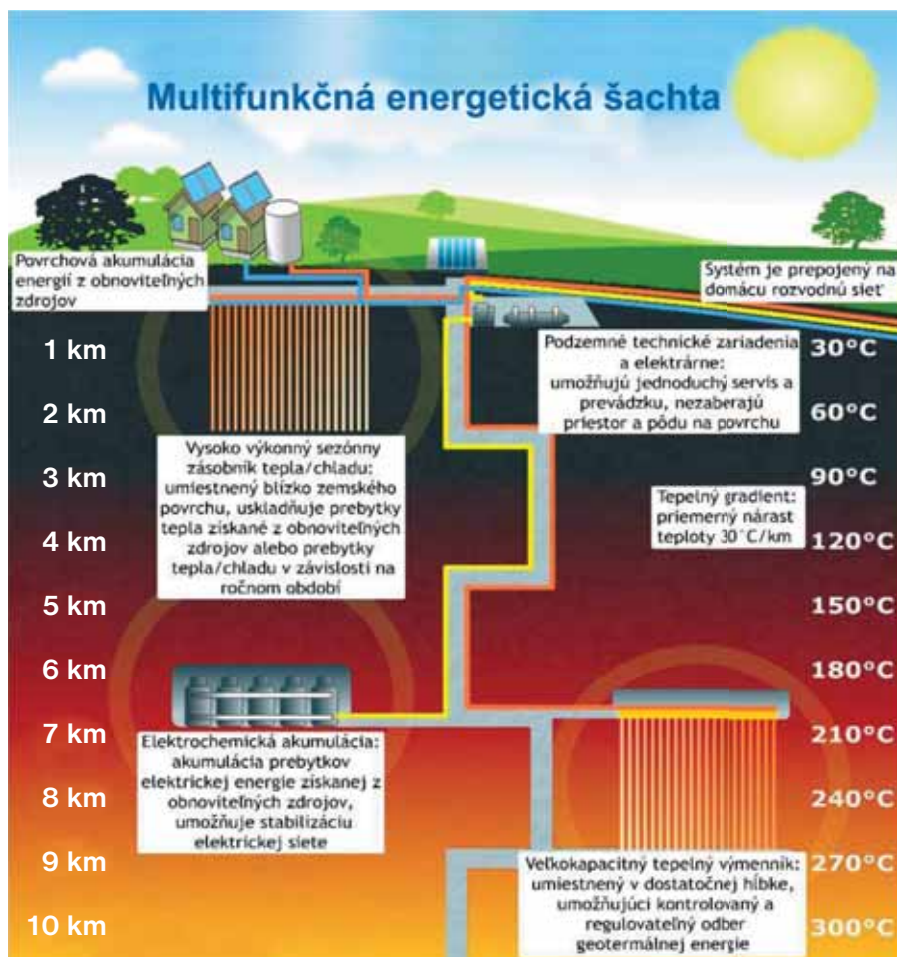
Konzorcium navrhuje vytvorenie Centra európskeho výskumu hĺbkovej geotermálnej energie v B. Štiavnici.

Podotýkam, že jednou z prekážok využívania energetického potenciálu zemskej kôry je chybná predstava, že tam ide o vrtanie. Túto predstavu držia pri živote najmä spoločnosti disponujúce technológiou na hľadanie a ťažbu fosílnych palív z veľkých hĺbok. Technológia vyvíjaná našim konzorciom rieši spôsob dosiahnutia veľkých hĺbok vlastnou penetračnou metódou, ktorá nevyžaduje hĺbkové vrtanie, používanie trhavín ani nákladné odvetrávanie toxických plynov zo šachty. S vysokou presnosťou pri nej dochádza k vytváraniu suchej a tepelne izolovanej šachty umožňujúcej dosiahnutie takých hĺbok, v ktorých sa dajú nainštalovať a prevádzkovať prísušné energetické zariadenia.

• Aký je princíp tejto penetračnej technológie? Máte ju reálne overenú a otestovanú?

Testy prebiehajú na Slovensku a vo Švédsku a zapojených je do nich viacero subjektov z oboch krajín. Technológia je založená najmä na práci významného odborníka na oblasť vysokých tlakov a vysokých teplôt profesora Petra Lazora, Slováka, ktorý pôsobí na univerzite v Uppsale. On, Christoffer Källberg a Henrik Wachtmeister sú spoločne autormi návrhu, ako vytvárať uzavreté štrbiny v geologickom prostredí špeciálnymi rezacími zariadeniami. Na základe týchto vedeckých hypotéz sa začal vo Švédsku aplikovaný výskum aj s účasťou slovenských podnikov. Napríklad spoločnosť VUNAR z Nových Zámkov vyrobila počas posledných piatich rokov niekoľko špeciálnych zariadení pre potreby tohto výskumu.

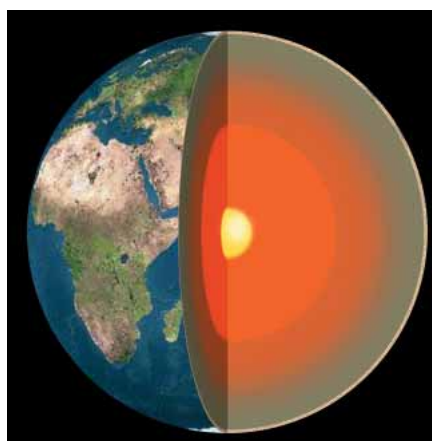
V najbližšom čase budeme realizovať pokus, kde za použitia špeciálnej diamantovej rezačky v kombinácii s nami navrhnutými vrtnými metódami bude vyrezaná najväčšia výmenníková štrbina na svete. Ako som už naznačil, nami vyvíjaný systém nemôže byť pôvodcom znečistenia životného prostredia ani nespôsobuje zemetrasenia atď. Na projekt sú naviazané aj ďalšie technológie vyvinuté

a vyrobené na Slovensku, ako nosiče vrtných súprav a podzemné manipulátory. Vzhľadom na to, že v praxi sa predpokladá manipulácia a vrtanie v neobvykle veľkých hĺbkach, k slovu sa dostanú technológie diaľkového ovládania a robotizácia.

• Vráťme sa ešte k samotnému energetickému systému. Pôjde teda o hlbinný systém výmenníkových štrbín, z ktorých sa geotermálna energia bude odvádzat' k spotrebiteľom.

V podstate áno. Najdôležitejšou súčasťou systému energetickej šachty je veľkokapacitný tepelný výmenník inštalovaný v príslušnej hĺbke. Výmenník zabezpečuje

kontrolovateľný, regulovateľný a priebežný odber tepla, následne použiteľného na výrobu elektrickej energie alebo dodávku do diaľkového rozvodu tepla.

EÚ chce ukončiť svoju závislosť od fosílnych palív a podporuje nové riešenia.

Toto je však iba časť celého systému. Ide aj o to, že na svete sa rýchlo rozširujú dnes už klasické obnoviteľné zdroje energie, najmä slnečné a veterné. Základným predpokladom využiteľnosti z nich získanej energie je možnosť jej uskladnenia z obdobia jej produkcie do času jej spotreby. Slnko svieti iba cez deň, aj to nie vždy v plnej intenzite. A náš systém umožní aj takéto skladovanie energie.

• Ako?

V segmente akumulácie energií máme tri výskumné oblasti. Prvou je konštrukcia lokálnych akumulátorov tepelnej energie získanej zo slnečného žiarenia. Tie priamo súvisia s fungovaním energetickej šachty a jej sezónnych zásobníkov tepla. Budú umiestnené na povrchu a prepojené pomocou diaľkových rozvodov tepla s energetickou šachtou.

Mali by byť z betónu, čo je lacný a dostupný materiál, avšak jeho momentálne armovanie, ktoré je z ocele, musíme nahradiť armovacím systémom založeným na báze čadičových vlákien. Nasadením takýchto akumulátorov a ich prepojením s rozvodmi tepla by sa už dnes dala radikálne znížiť spotreba fosílnych palív na výrobu teplej úžitkovej vody.

Zvrškocova energetická šachta rieši problematiku na úrovni systému s vysokou multifunkčnosťou.

Druhou oblasťou výskumu sú sezónne tepelné zásobníky umiestnené v relatívne menšej hĺbke pod povrchom. Doterajší svetový výskum v tomto smere sa obmedzoval

na využívanie geologických anomálií, ale my chceme preveriť možnosť vytvárania takýchto sezónnych zásobníkov v rôznych geologických prostrediach za pomoci nami vyvíjanej priemyselne relevantnej technológie a opakovateľného pracovného postupu.

A napokon, náš záujem smeruje aj k výskumu uchovávanu elektrickej energie v akumulátoroch typu sodík-nikel-chlór. Ich výkonnosť je veľmi vysoká, majú však háčik – ich pracovná teplota sa pohybuje medzi 190 a 280 °C. Preto doteraz fakticky nenašli uplatnenie. V prípade, ak by sme ich dokázali umiestniť v energetickej šachte práve v takej hĺbke, kde prirodzená teplota je na úrovni ich pracovnej teploty, môže to mať ďalekosiahly význam. Mohlo by tým dôjsť k radikálnej zmene pri posudzovaní energetickej dostupnosti a využiteľnosti elektrických systémov – a napríklad masívny prechod k elektromobilom by bol zrazu politicky aj ekonomicky realizovateľný.

- **To je už naozaj komplexný systém, ktorý rieši viacero aspektov. Jeho vývoj asi zamestná celkom pekný klaster firiem.**

Považujeme za zásadnú výhodu energetickej šachty, že rieši problematiku na úrovni systému, ktorého multifunkčnosť je unikátna. Tento systém je s inými existujúcimi systémami prinajmenšom porovnateľný nielen v technickej a ekonomickej rovine, ale aj v rovine nevyhnutnej spoločenskej akceptácie. Ako jediný rieši prepojenie geotermálneho zdroja s diaľkovým rozvodom tepla, produkciu a tiež akumuláciu elektrickej a tepelnej energie bez znečisťovania životného prostredia.

- **Zdá sa, že Slovensko sa môže podieľať na veľmi strategickom výskume, ktorého realizácia by mohla byť v jeho silách, pokiaľ ide o štruktúru odvetví a kvalifikácií. Aké prínosy môže mať projekt z tohto širšieho pohľadu?**

Hlavný prínos výskumných projektov je nutné vidieť v niekoľkých perspektívach. Tou optimistickou je, že sa na Slovensku podarí – ako veríme – skonsolidovať záujmy štátu a priemyslu tak, ako to je napríklad vo Švédsku. Výsledkom tejto konsolidácie by mohlo byť, že na území Slovenska vznikne spomínané Centrum európskeho výskumu hĺbkovej geotermálnej energie. V prípade, ak sa táto optimistická možnosť naplní, bude predmetný výskum bezpochyby viesť k vytvoreniu nového hospodárskeho odvetvia s vysokou pridanou hodnotou a vysokým podielom exportu.

Systém zásobníkov prepája hĺbkový geotermálny zdroj a klasické OZE na povrchu.

Prebiehajúci výskum môže byť aj impulzom pre ďalšie vysoké školy a výskumné inštitúcie na Slovensku, aby sa zúčastnili na vývoji nových energetických systémov. Takýto aktívny prístup môže nepochybne viesť k posunu nahor slovenského vysokého školstva vo svetových rebríčkoch. Zriadením napríklad odboru podzemného staviteľstva by sme sa mohli stať prvou krajinou na svete v tejto oblasti a hrdo nadviazať na tradície banského priemyslu na Slovensku. V konečnom dôsledku sa tým Slovensko tiež reálne a veľmi aktívne zapojí do celoeurópskeho procesu dekarbonizácie energetického systému.

Pripravil: Juraj Filin
Obrázky: Dividend Group

Transformácia energetiky v Európe pokračuje

Pokiaľ ide o emisie uhlíkových plynov, energetickú efektívnosť a energiu z obnoviteľných zdrojov, Európa je na ceste k naplneniu svojich cieľov do roku 2020.

Konštatuje to druhá správa EK o stave Energetickej únie, zverejnená začiatkom februára. Od uverejnenia prvej takejto správy v novembri 2015 došlo k rozvoju a posilneniu viacerých pozitívnych trendov.

Za rok je tu zreteľný pokrok

Uplýnulý rok bol pre Energetickej únie rokom, kedy sa vízia jej rámcovej stratégie vo väčšej miere premietla do konkrétnych legislatívnych i nelegislatívnych iniciatív, predovšetkým prostredníctvom balíka „Čistá energia pre všetkých Európanov“ (predstaveného koncom novembra 2016).

Spotreba energie v EÚ je už dnes pod pôvodným limitom pre rok 2020.

Európska únia ako celok dosahuje značný pokrok pri naplňaní cieľov Energetickej únie, najmä v oblasti klímy a energetiky. Pokiaľ ide o konečnú spotrebu energie, už teraz dosiahla cieľ: v roku 2014 bolo toto číslo dokonca o 2,2 % nižšie ako plánované na rok 2020. Podobne to platí aj pre emisie skleníkových plynov, ktoré boli v roku 2015 o 22 % nižšie než v roku 1990. EÚ je na ceste dosiahnuť svoje ciele (20 % v roku 2020) aj v sektore obnoviteľných zdrojov, kde podľa údajov za rok 2014 dosiahol podiel takejto energie 16 % celkovej spotreby. Ďalším dôležitým trendom je, že EÚ úspešne pokračuje v odstraňovaní závislosti svojho hospodárskeho rastu od emisií skleníkových plynov. Kým v období rokov 1990 až 2015 tieto klesli o už spomenutých 22 %, súhrnný hrubý domáci produkt EÚ vzrástol o 50 %.

Eurokomisári Maroš Šefčovič a Miguel Cañete

Paríž a ďalej

Európska únia promptne ratifikovala Parížsku dohodu, prijatú v decembri 2015. Aj vďaka tomu nadobudla táto vôbec prvá univerzálna, právne záväzná celosvetová dohoda o klíme v novembri minulého roku platnosť.

V roku 2016 Komisia predstavila aj Európsku stratégiu pre nízkoemisnú mobilitu, ktorá chce dosiahnuť, aby emisie skleníkových plynov z dopravy klesli do roku 2050 aspoň o 60 % v porovnaní s rokom 1990, s cieľom nekompromisne sa usilovať o ich úplné odstránenie.

V rýchlo sa meniacom geopolitickom prostredí je úspešná Energetickej únie nevyhnutná na ochranu dlhodobých hospodárskych záujmov Európy a zabezpečenia blahobytu Európanov. Preto sa v posledných mesiacoch sústreďovala na diplomatické rokovania v oblasti energetiky s cieľom posilniť bezpečnosť dodávok energie, rozšíriť vývoz európskych nízkouhlíkových technologických riešení a podporiť priemyselnú konkurencieschopnosť EÚ.

Sociálne aspekty Energetickej únie

Eurokomisár pre oblasť klímy a energetiky Miguel Arias Cañete pri uvádzaní druhej správy o Energetickej únii povedal: „Európa je na dobrej ceste k naplneniu svojich cieľov v oblasti klímy a energetiky do roku 2020. Napriek súčasným geopolitickým neistotám si razi cestu v ústrety čistej energii. Neexistuje iná alternatíva.“

Energia z obnoviteľných zdrojov je teraz podľa neho nákladovo konkurencieschopná a niekedy dokonca lacnejšia než fosílna palivá. V EÚ zamestnáva viac ako milión ľudí, prirahuje viac

investícií než mnohé iné odvetvia a vďaka nej sa výdavky na dovoz fosílnych palív znížili o 16 miliárd eur.

Emisie skleníkových plynov v Európe sú o 22 % nižšie než v roku 1990.

Podpredseda Komisie zodpovedný za Energetickej únie Maroš Šefčovič v tejto súvislosti zdôraznil: „Energetickej únie nie je len o energii a klíme. Jej zámerom je aj urýchliť zásadnú modernizáciu celého hospodárstva Európy tak, aby bolo nízkouhlíkové a efektívne z hľadiska využívania energie i zdrojov, a zabezpečiť, aby táto modernizácia bola sociálne spravodlivá.“

IL
Foto: EK, PPN

Zatváranie uhoľných elektrární znižuje emisie CO₂.

Nemusíte kupovať, stačí si prenajať

Keď pri svojom podnikaní potrebujete určité zariadenie, no jeho kúpu by vaše financie príliš pocítili, považujte nad operatívnym lízingom.

Nákup auta alebo niektorého veľkého multifunkčného prístroja je pre väčšinu firiem finančne náročná záležitosť. Ak chcete ušetriť na nákladoch, nemusíte si tieto zariadenia kupovať, stačí si ich len prenajať. O všetko sa postará predajca v rámci operatívneho lízingu.

Komfortná i cenovo dostupná služba

Operatívny lízing alebo prenájom predstavuje čoraz obľúbenejšiu formu získavania rôznych zariadení. Stretnúť sa s ním môžete pri nákupe áut, mobilných prístrojov alebo obstarávaní kancelárskych multifunkčných zariadení. Princíp fungovania operatívneho lízingu je veľmi jednoduchý. Multifunkčné zariadenie si od predajcu alebo výrobcu nekupujete, ale prenajmate za presne definovaných zmluvných podmienok. Platíte tak jednu mesačnú sumu (paušál). Podobne ako v prípade mobilných operátorov.

Operatívny lízing v sebe skrýva viacero pozitív. Jednak je to veľmi komfortná služba, pretože celkovú starostlivosť o prenajaté zariadenie preberá dodávateľ. Súčasne si uvoľníte finančné prostriedky na nákup iného tovaru. V prípade multifunkčných prístrojov tak môžete vďaka operatívne lízingu získať novšie a výkonnejšie zariadenia, tlačiť lacnejšie, mať záruku na prevádzku počas celej doby životnosti zariadení, ale aj automatickú údržbu a zásobovanie. V prípade automobilu predajca prostredníctvom operatívneho lízingu preberá celú správu a administratívu od nákupu automobilu cez jeho registráciu a kompletne poistenie až po administráciu čerpania pohonných látok a technické prehliadky.

Zbavíte sa starostí

Lízingová zmluva môže byť uzatvorená na rôzne dlhé obdobie. Zväčša je to na štyri roky. Predajca po uplynutí tohto obdobia

vymení vaše zariadenie za nové. Súčasne má povinnosť postarať sa o recykláciu tohto zariadenia v súlade s platnou legislatívou. Odpadnú vám tak večné starosti, čo s veľkými kopirovacími zariadeniami, ktoré už dávno neslúžia svojmu účelu. Ak by ste ich chceli recyklovať vo vlastnej réžii, stálo by vás to ďalšie investície.

Operatívny lízing tak predstavuje ekologickú a finančnú alternatívu, pri ktorej odpadajú nielen problémy so „zbavovaním sa“ starých elektrozariadení, ale si ekologicky počínate už aj pri ich samotnej prevádzke. Vďaka operatívne lízingu získa zákazník najaktuálnejší model zariadenia, ktorý sa po štyroch rokoch vymení za nový. Predajca sa v rámci prenájmu stará o kompletnú dodávku náhradných dielov, ako aj servis a pravidelnú údržbu. Prostredníctvom operatívneho lízingu teda môžete získať moderné zariadenie, ktoré tak nezaťažuje životné prostredie.

Vyradené zariadenie nekončí v odpade

Niekomu môže napadnúť, že je predsa neekologické zbavovať sa funkčných zariadení len preto, že sa skončil zmluvne dohodnutý operatívny lízing. Ak zariadenie utrpelo nezvratné poškodenie, predajca sa postará o recykláciu. Prípadne sa môžu použiť náhradné diely do iných prístrojov. Neraz bývajú zariadenia funkčné a bezchybné. V takom prípade máte možnosť si zariadenie odkúpiť za zostatkovú sumu alebo predajca využije vyradené zariadenie na sociálne účely. Stretávame sa aj s tým, že niektorí výrobcovia venujú svoje použité zariadenia domovom dôchodcov, detským domovom alebo sociálnym zariadeniam. Operatívny lízing tak môže plniť aj sociálnu funkciu.

Tomáš Kopecký, Konica Minolta Slovakia
Foto: Konica Minolta, Pixabay

Získate toľko, koľko potrebujete

Chcete konečne vlastné bývanie a nemáte dostatok financií? Nebude stačiť ani úver na bývanie, ktorý vám schválili? Tento problém už môžete hodiť za hlavu...

Máme pre vás riešenie ako (do)financovať bývanie. Uhradíť kúpu nehnuteľnosti v celej výške jedným úverom dnes už pomaly nie je možné. Podmienky na úverovom trhu sa totiž sprisňujú. Wüstenrot však ponúka riešenie všetkým záujemcom, ktorým chýbajú finančné prostriedky do výšky kúpnej ceny nehnuteľnosti alebo potrebujú financie na rekonštrukciu bytu či domu. Na dofinancovanie bývanie (aj k úveru z inej banky) je určený nový úver s príznačným názvom Dofinanc. Dostupný je od 4 000 € až do 35 000 €, bez založenia nehnuteľnosti a bez ručiteľa, s úrokom len 4,49 % p. a., so splatnosťou až 20 rokov a zníženou splátkou počas prvých 3 rokov splácania. Ide o doplnkový

finančný zdroj, ktorý je výhodnejší ako spotrebný úver. Dofinanc so špeciálnymi podmienkami je určený klientom, ktorí nemajú stavebné sporenie a potrebujú finančne doriešiť svoje bývanie čo najskôr.

Pozdáva sa vám tento pomocný úver, no patríte k tým, ktorí (ešte) nemajú ani ten primárny kredit na pokrytie finančných nákladov spojených s kúpou alebo rekonštrukciou bytu či domu? Ani to už nie je prekážkou; aj hlavný finančný

zdroj na zaobstaranie vlastného bývanie vybavíte pod jednou strechou. Horúcou novinkou Wüstenrot stavebnej sporiteľne je okamžitý úver na bývanie s atraktívnym úrokom 1,79 % p. a. Klient, ktorý má záujem aj o uzavretie životného poistenia (čo je obozretné rozhodnutie zvlášť v kontexte s dlhodobým finančným záväzkom), získa úver s úrokom len 1,49 % p. a. Navyše, počas celých 5 rokov fixácie úroku má klient v oboch prípadoch aj znížené splátky. Požiadat' je možné o sumu až do 200 000 € a splatenie úveru rozložiť na 30 rokov. Osobitým pozitívom je, že klient vopred pozná výšku úrokovej sadzby a mesačnej splátky na celé obdobie až do úplného splatenia úveru. Na finančnom trhu ide o unikátnu výhodu, ktorá klientovi ušetrí starosti do budúcnosti i dost' financií. Týmto úverom dokáže klient prefinancovať do 90 % hodnoty nehnuteľnosti, spolu s Dofinancom sa vie dostať až na úroveň 120 % LTV, t. z. ak príde kvôli úveru do Wüstenrotu, inam už chodiť nemusí.

*6060 (0850 60 60 60),
www.wuestenrot.sk

Život sa mení rýchlo.

FINANČNÉ RIEŠENIE PRE KAŽDÚ BYTOVÚ SITUÁCIU...

Na okamžité dofinancovanie bývanie (aj k úveru z inej banky) využite úver Dofinanc:

- od 4 000 eur až do 35 000 eur, bez založenia nehnuteľnosti a bez ručiteľa,
- s úrokom len 4,49 % p.a., splatnosťou až 20 rokov a zníženou splátkou prvých 3 roky splácania.

Neuvažujte o doplnkovom financovaní, lebo ešte nemáte hlavný úver na bývanie?

BÝVAJTE NA 100 %

I ♥ 1,49 %

Na financovanie kúpy či rekonštrukcie vlastného bytu alebo domu (aj refinancovanie úveru na bývanie z inej banky) využite nový úver s nízkym úrokom a extra nízkymi splátkami:

- až do výšky 200 000 eur, so zabezpečením nehnuteľnosťou,
- s preferovaným poistením s úrokom len 1,49 % p.a., inak 1,79 % p.a., s fixáciou úroku na 5 rokov,
- so splatnosťou až 30 rokov a zníženou splátkou prvých 5 rokov splácania.

Takúto investíciu do bývanie rozpočet zvládne a umožní realizovať aj ďalšie sny a životné plány.

Začnite bývať, neprestaňte snívať

wüstenrot

Stavebné sporenie rastie ďalej

Uplynulý rok na Slovensku bol v oblasti stavebného sporenia úspešný a potvrdil rastový trend z predošlých období.

Potvrdzujú to výsledky dvoch našich najväčších subjektov, podnikajúcich v tomto odvetví – Prvej stavebnej sporiteľne (PSS) a Wüstenrot stavebnej sporiteľne (WSS). Spolu im patrí asi 90 % trhu.

Viac úverov, viac peňazí

PSS vykazuje stúpajúcu tendenciu pri všetkých typoch ňou poskytovaných úverov. Nových vlani uzatvorila celkom 24 269 – o 513 viac ako v roku 2015. Číslo zahŕňa stavebné úvery, medziúvery a úvery na zariadenie domácnosti. Rozdiel predstavuje 2,15 %. Rázantnejší nárast však nastal v celkovom objeme úverov, ktorý sa vyšplhal až k 603 mil. €. To je o 19 miliónov viac ako v roku 2015 (rozdiel 3,25 %).

Prvá stavebná sporiteľňa poskytla o 3,25 % úverov viac (na objem), Wüstenrot až o 10,4 %.

V priebehu lanskeho roka poskytla PSS stavebné úvery a medziúvery v celkovom objeme 595,24 mil. €. Priemerná výška medziúveru bola na úrovni 26 800 eur. Prítom až 72 % klientov využíva úver zo stavebného sporenia na rekonštrukciu svojho súčasného bývania. Oveľa menšia časť – 22 % – použije tieto prostriedky na kúpu domu či bytu. Iba 3 % sa realizujú v novej bytovej výstavbe.

Z regionálneho pohľadu sú najaktívnejší obyvatelia Trnavského kraja, ktorí si minulý rok zobrali od PSS nielen najviac úverov (3 191), ale aj v najvyššej priemernej výške (27 100 €).

Úvery na zariadenie domácnosti

V PSS boli veľmi úspešné: v priebehu minulého roka ich celkový počet dosiahol 1 320, v celkovom objeme 7,55 mil. €. To je oproti roku 2015 až 15 %-ný nárast.

Možných účelov použitia tohto typu úveru býva veľa. Klienti PSS ho najviac využívajú na nákup bielej techniky, ktorá má podiel až 62,5 %. Naopak, čierna technika zaujíma

v poradi až štvrté miesto – so šiestimi percentami. Na pomyselný stupeň víťazov sa ešte dostali nábytok a iné vybavenie domácnosti – obe kategórie s podielom vyše 9 %. Zvyšný podiel predstavujú ostatné účely, ako napr. údržba záhrady, podlahy, osvetlenie či malé stavebné úpravy.

PSS poskytla počas svojho doterajšieho 25-ročného pôsobenia na slovenskom trhu spolu 595 841 úverov na bývanie, vrátane úverov na zariadenie domácnosti.

Úspech akciových medziúverov

Aj v našej druhej najväčšej stavebnej sporiteľni splnili obchodné výsledky roka 2016 očakávania. WSS uzatvorila vlani v rámci stavebného sporenia takmer 44-tisíc nových obchodov, čo predstavuje medziročný

nárast 6,4 %. Objem cieľových súm dosiahol 279 mil. €, t. j. o 1,5 % viac ako v predchádzajúcom roku. Medziročne mierne stúpli (cca o 1 %) aj vklady na zmluvy stavebného sporenia, ktoré za vlaňajšok predstavujú 135 mil. €.

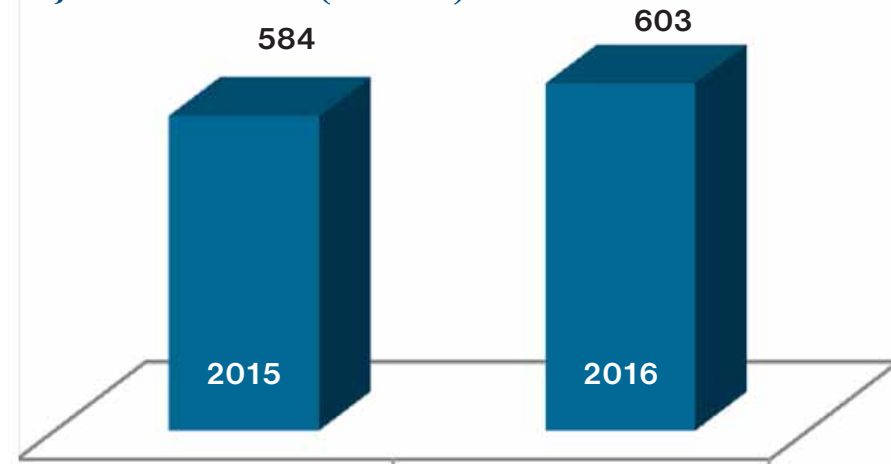
V priebehu uplynulého roka WSS poskytla stavebné úvery a medziúvery v celkovej výške 90,6 mil. €, čo je v medziročnom porovnaní viac o 10,4 %. Na tomto výsledku mali výrazný podiel akciové medziúvery. Tých bolo poskytnutých o 4,7 % viac a v sume vyššej o 19 % ako rok predtým.

S tým súvisí aj vyšší objem finančných prostriedkov, ktoré boli vyplatené klientom – 171,4 mil. €, čo znamená o 3 % viac ako v roku 2015.

DT

Obrázok: PBV

Objem úverov PSS (v mil. €)

Zdroj: PSS

Úver s odmenou = cesta k lepšiemu bývaniu

Dnes máte k dispozícii viacero naozaj výhodných možností, ako financovať svoje bývanie. Jednou z nich je kvalitný úver zo stavebného sporenia, ktorý vám poskytne aj niečo navyše. Po jeho splatení vás banka odmení sumou vo výške niekoľkých mesačných splátok.

Pravidlá sú jednoduché. Podmienkou je len, aby ste úver zodpovedne splácali (bez omeškania) a splatili ho načas (teda ani nie predčasne). Banka vás potom za každé dva roky splácania odmení sumou vo výške jednej mesačnej splátky úveru. Pri maximálne 30-ročnom období

splácania to bude spolu až 15 mesačných splátok. Pýtate sa, ktorá banka vám poskytne takéto benefity? Je to najväčšia a najúspešnejšia stavebná sporiteľňa na Slovensku. Áno, Prvá stavebná sporiteľňa vám nielenže umožní dôkladne a bezpečne sa pripraviť na investíciu do svojho bývania, ale v ponuke má aj pestrú paletu úverov s mimoriadne výhodnými podmienkami.

Bez zabezpečenia nehnuteľnosťou

Ak potrebujete prostriedky na kúpu či výstavbu, prípadne na rekonštrukciu svojho súčasného bývania, odporúčame vám úver bez zabezpečenia nehnuteľnosťou. Tomu, kto si sporí na svojom účte stavebného sporenia, Prvá stavebná sporiteľňa poskytne až do 50 000 € bez založenia požičaných prostriedkov nehnuteľnosťou v prospech banky – čo je viac, ako by vám za týchto podmienok poskytol ktokoľvek iný. V prípade, ak potrebujete viac ako spomenutých 50 000 €, odporúčame vám úver zabezpečený

nehnuteľnosťou. Získate ho s ešte výhodnejšou úrokovou sadzbou ako ten predchádzajúci. PSS, a. s., vám prostredníctvom neho poskytne prostriedky až do 170 000 €. **PR**

Tip pre vás

S výhodným úverom od Prvej stavebnej sporiteľne môžete splatiť svoje staršie a nevýhodnejšie úvery z iných bánk, ktoré ste v minulosti použili na financovanie bývania.

GW17020311

ODMENA K ÚVERU

vrátíme vám
až **15** splátok

Získajte špeciálnu odmenu! Za riadne splácanie úveru vám vrátíme až pätnásť splátok, čo môže byť aj viac ako 11 000 €.

Meníme vaše bývanie na domov.

Infolinka: 02/58 55 58 55

Viac na www.pss.sk

PRVÁ STAVEBNÁ
SPORITEĽŇA

Podmienky nároku na odmenu: platí pre medziúver s konštantnou splátkou, ktorý je splácaný riadne a včas a nebude predčasne splatený. Za každé 2 roky splácania úveru vám dáme odmenu vo výške 1 splátky. Podrobnejšie informácie o podmienkach nájdete na www.pss.sk. Reprezentatívny príklad: Úver na bývanie bez predchádzajúceho sporenia (mediúver) vo výške 170 000 €. Celková doba splatnosti je 30 rokov (360 splátok). Počas prvých 17 rokov a 2 mesiacov (fáza medziúveru) je mesačná splátka 781,13 €, čo zodpovedá úrokovej sadzbe 3,19 % p. a., ktorá je fixná na 5 rokov. Nasledujúcich 12 rokov a 10 mesiacov (fáza stavebného úveru) je mesačná splátka 781,13 €, čo zodpovedá úrokovej sadzbe 2,9 % p. a., ktorá je fixná počas celej fázy stavebného úveru. Spotrebiteľ zaplatí celkovo 283 807,78 €, RPMN vo fáze medziúveru je 3,30 %, RPMN vo fáze stavebného úveru je 2,90 %. Suma poplatkov zahrnutá do celkových nákladov spotrebiteľa je 1 230,30 € (zahŕňa poplatok za spracovanie úveru, pomernú časť poplatku za uzatvorenie zmluvy o stavebnom sporení, poplatok za povolenie vkladu práva k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností a odhadovaný priemerný poplatok za znalecký posudok). Po úplnom splatení úveru a splnení podmienok má klient nárok na odmenu vo výške 11 716,95 € (15 splátok x 781,13 €).

Potrebuje vaša firma rásť? Vyskúšajte crowdinvesting

Aj firmy na Slovensku už môžu na svoje projekty získať financie jednoduchšou cestou, ako je bankový úver.

Tzv. crowdinvesting ponúka novú možnosť získania kapitálu na rozvoj biznisu – pomocou vkladov od bežných ľudí, ktoré sprostredkovávajú špecializované platformy.

Vo svete a na Slovensku

Crowdinvesting sa na svete rozvíja už vyše desať rokov. „Crowdinvestingový biznis rastie každoročne o 200 percent a v každej krajine sa stretáva s veľkým pozitívnym ohlasom zo strany firiem aj investorov,“ konštatoval Paul Pöltner z rakúskej spoločnosti Conda.

Nový model financovania je zaujímavý najmä pre firmy, ktoré potrebujú finančnú injekciu na expanziu, rozšírenie výroby alebo nové aktivity, a to v sumách od 50-tisíc eur, ideálne okolo 100- až 200-tisíc eur. Crowdinvesting môžu využiť nielen existujúce spoločnosti, ale aj start-upy. Tento revolučný spôsob financovania na svoj rozvoj využili aj slovenské firmy – napríklad výrobca bylinného likéru Bentianna či sociálna sieť Gettpal.

Hra s vyššími benefitmi a dobrým pocitom

„Výhodou crowdinvestingového financovania pre firmy sú napríklad nižšie vstupné náklady na získanie pôžičky. Firma raz ročne platí iba úroky a istinu spláca až na konci platnosti

zmluvy. Zároveň sa spoločnosť stáva po získaní kapitálu z crowdinvestingu dostupnejšou aj pre ďalší kapitál – súkromný či bankový,“ vysvetlil Andrej Wallo, regionálny manažér Conda pre Slovensko.

Záujemca o investovanie do firemných projektov sa môže do crowdinvestingu zapojiť už od výšky 100 eur. Výhodou pre investorov je podľa A. Walla možnosť oveľa vyššieho zhodnotenia kapitálu ako pri väčšine bankových aj nebankových produktov na trhu. Počas trvania pôžičky sa investorom obvykle vyplácajú slušné úroky a zároveň môžu získať bonus zo zhodnotenia firmy na konci kontraktu. Investori nadobúdajú virtuálny podiel vo firme, ktorý je kalkulovaný ako podiel ich investície z hodnoty firmy v momente investovania. Ak však projekt nedosiahne minimálnu hranicu investovania, teda nezhrmaždí

predpokladané množstvo peňazí, vklady sa investorom vrátia.

KA
Foto: Conda

Podpora nápadov nevelkou investíciou

- Crowdinvesting sa chápe najmä ako nový spôsob, ako sa obyčajní ľudia môžu priamo podieľať na úspechoch inovatívnych firiem. Každý môže investovať peniaze do konkrétnych firiem a vyjadriť im tak podporu v tom, čo robia, bez toho, aby bol miliónárom. Ide o tzv. mezzaninový model financovania (podružnú alebo nezabezpečenú pôžičku), kde sa riziko rozkladá medzi firmu a investorov.

Neistota v globálnom biznise

Prerušenie prevádzky je najviac pocitovaným podnikateľským rizikom v globálnom meradle podľa prieskumu spoločnosti Allianz. Pre firmy predstavuje hrozbu, ktorá môže viesť k značným stratám, pričom sa objavujú stále nové „spúšťače“. Môže ísť o politické nepokoj, štrajky či teroristické útoky. Z dôvodu čoraz väčšej prepojenosti firiem v dodávateľských reťazcoch sa potom v prípade mimoriadnej udalosti problémy a straty ďalej šíria. Korporácie sa obávajú meniacej sa politickej situácie, ako ju naznačuje brexit či nástup Donalda Trumpa.

„Firmy na celom svete sa pripravujú na rok neistoty. Rizikovní manažéri musia počítať s nepredvídateľnými zmenami v právnom, geopolitickom a trhovom prostredí,“ povedal riaditeľ Allianz Global Corporate & Specialty (AGCS)

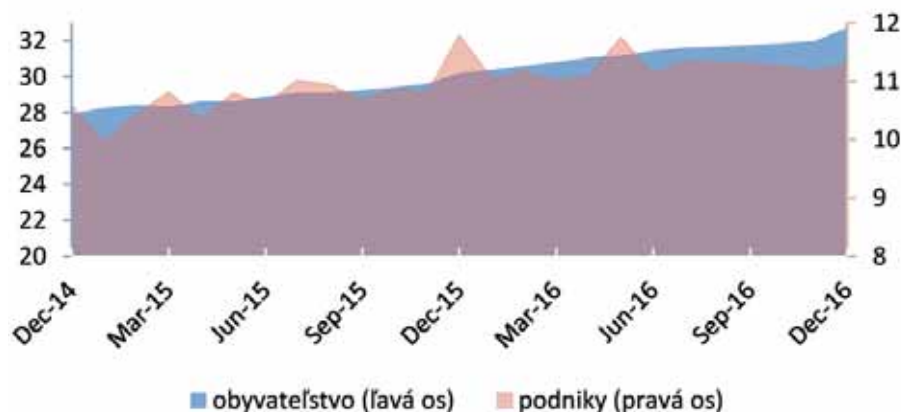
Chris Fischer Hirs. „Navyše, objavuje sa celý rad nových rizík, ktoré si vyžadujú prehodnotenie súčasných nástrojov na monitorovanie a riadenie rizík“, upozornil.

LM

	Riziká pre biznis	Podiel
1	Prerušenie prevádzky a výkyvy (vrátane dodávateľského reťazca)	37 %
2	Vývoj na trhu (výkyvy, tvrdá konkurencia, stagnácia dopytu)	31 %
3	Kybernetické útoky (únik dát, zlyhania systémov)	30 %
4	Prírodné katastrofy (búrky, záplavy, zemetrasenia)	24 %
5	Zmeny v legislatíve a regulácii (protekcionalizmus, sankcie)	24 %

Podľa Allianz Risk Barometer 2017; prieskum zahrnul 1 237 respondentov – manažérov a expertov – z 55 krajín.

Vklady podnikov a obyvateľstva mld. EUR

Bankový sektor bol ziskový

Podľa predbežných neauditovaných výsledkov zisk bankového sektora v roku 2016 vďaka jednorazovým efektom dosiahol 750 miliónov eur a medziročne sa zvýšil o 23,8 %. Ziskovosť pozitívne ovplyvnili jednorazové príjmy z dividend (+ 409 %) a výnosy z finančných operácií (+ 101 %). Spolu zlepšili hospodársky výsledok sektora asi o štvrtinu. Čisté úrokové príjmy však klesli o 4,1 % – v dôsledku nízkych úrokových sadzieb. Pohoršili si aj čisté výnosy z poplatkov (-0,9 %). Bilančná suma sektora stúpla o 5,9 %. Stav úverov obyvateľstvu sa zvýšil o 13,4 %

a podnikov o 5,3 %. V roku 2016 bolo poskytnutých historicky najviac nových a refinančných úverov na bývanie: 9,6 mld. EUR (rast o viac ako 50 %). Podiel zlyhaných úverov sa medziročne znížil na 4,54 %. Vklady od klientov v bankách na konci roka dosiahli 53,418 mld. EUR, takže medziročne narástli o 5,0 % (graf).

SBA

Retailové inovácie a dizajn v bankách

Klient banky dnes v jej pobočke očakáva moderné a kultúrne prostredie. Také, ktoré je

vzhľadovo a architektonicky príjemné a kde sa možno bude viac ako v banke cítiť ako vo svojej obývačke. Rýchly nástup technológií mení – a v budúcnosti ešte výraznejšie bude meniť – aj spôsob využívania kamenných pobočiek bánk. Už viac ako tretina klientov bánk na Slovensku využíva na transakcie prednostne mobilnú aplikáciu. Priemerný vek takýchto používateľov je niečo nad 40 rokov, takže aplikácie si našli fanúšikov nielen v mladej generácii.

Banky si teda postupne uvedomujú, že predaj ich služieb je čoraz viac spojený s pocitom úžitku pre klienta a s jeho emóciami – a tomu prispôbujú aj vnútornú architektúru pobočiek. „Je zrejmé, že budúcnosť posunie bankové haly ešte viac do zážitkovej formy, kde nákup bankových produktov bude nevyhnutne spojený s ešte väčšou emóciou klienta,“ povedal člen predstavenstva Poštovej banky Peter Hajko.

RI

Poistenie majetku ešte výhodnejšie. Rýchlo a féer.

MÔJ DOMOV

Postavte sa s odvahou nepredvídaným situáciám, ktoré ohrozujú váš domov. Nové poistenie majetku ich vyrieši rýchlo a féer. A teraz vám vyskladáme poistenie podľa vašich predstáv ešte výhodnejšie.

allianzsp.sk
Infolinka 0800 122 222

Allianz
Slovenská poisťovňa

Čo je „j. s. a.“

Jednoduchá spoločnosť na akcie v zmysle aktuálnej novely OZ

Novela Obchodného zákonníka, schválená 12. 11. 2015 Národnou radou SR, zaviedla s účinnosťou od 1. 1. 2017 úplne novú právnu formu kapitálovej obchodnej spoločnosti.

Základným cieľom zavedenia novej obchodnej spoločnosti s označením „jednoduchá spoločnosť na akcie“ je najmä zjednodušiť podnikanie malých a stredných firiem a zároveň podporiť začínajúce „start-upy“, ktoré majú vysoký inovačný a rastový potenciál. Účelom tejto novely je aj riešenie problematiky rizikového investovania do obchodných spoločností.

Od 1. januára 2017 je teda možné založiť päť druhov obchodných spoločností, ktorými sú:

1. verejná obchodná spoločnosť,
2. komanditná spoločnosť,
3. spoločnosť s ručením obmedzeným,
4. akciová spoločnosť,
5. jednoduchá spoločnosť na akcie.

Hybridná forma s možnosťou nízkeho ZI

Jednoduchá spoločnosť na akcie je akou si hybridnou formou kapitálovej obchodnej spoločnosti, nakoľko preberá určité prvky z akciovej spoločnosti a zo spoločnosti s ručením obmedzeným. Práve uvedená kombinácia prvkov dvoch obchodných spoločností by mala pôsobiť, či už pre zakladateľov spoločností, ako aj pre samotných investorov, atraktívne.

Cieľom zavedenia j. s. a. je zjednodušiť štart malých a stredných firiem a podporiť start-upy.

Ide o spoločnosť, ktorej základné imanie je rozvrhnuté na určitý počet akcií s určitou menovitou hodnotou a spoločnosť zodpovedá celým svojím majetkom. Jednoduchá spoločnosť na akcie môže byť založená jednou alebo viacerými fyzickými alebo právnickými osobami. Obchodné meno predmetnej

spoločnosti vždy musí obsahovať označenie – buď skratku „j. s. a.“, alebo „jednoduchá spoločnosť na akcie“.

Prvok, ktorý vzbudzuje záujem, je hodnota minimálnej výšky základného imania (ZI) jednoduchej spoločnosti na akcie, ktorá musí byť minimálne v sume 1 eura. Pred vznikom spoločnosti musí byť upísaná celá hodnota základného imania a taktiež musia byť splatené všetky vklady. Z uvedeného vyplýva i to, že predmetná obchodná spoločnosť nemôže byť založená na základe výzvy na upisovanie akcií a taktiež sa nebude môcť zvyšovať ZI na základe výzvy na upisovanie akcií. Jednoduchá spoločnosť na akcie nie je považovaná za verejnú spoločnosť.

Akcie len na meno

Ďalším významným charakteristickým prvkom je, že akcie jednoduchej spoločnosti na akcie môžu mať podobu len zaknihovaného cenného papiera (nepriechádzajú do úvahy listinné cenné papiere) a znieť len na meno (nepriechádzajú do úvahy cenné papiere na doručiteľa). Spoločnosť vedie register akcionárov, ktorý je zverejnený a verejne dostupný na internetovej stránke Centrálného depozitára cenných papierov SR.

Akékoľvek služby, zmeny a zápisy údajov do Centrálného depozitára cenných papierov SR sú spoplatňované. Zakladateľská listina, zakladateľská zmluva alebo stanovky spoločnosti môžu určiť, že menovitá hodnota

akcií sa bude vyjadrovať v eurocentoch alebo v kombinácii eur a eurocentov.

Predpoklad transformácie

Ak sa fyzická alebo právnická osoba rozhodne založiť tento typ obchodnej spoločnosti, je potrebné vyhotoviť zakladateľskú zmluvu alebo zakladateľskú listinu vo forme notárskej zápisnice. Ich súčasťou musia byť stanovky spoločnosti. Do popredia sa dostáva možnosť úpravy dôvodov zrušenia jednoduchej spoločnosti na akcie v zakladateľskej zmluve, v zakladateľskej listine, popri prípade v stanovkách spoločnosti. Dôvody zrušenia spoločnosti si môže jednoduchá spoločnosť na akcie sama určiť a nadefinovať, pritom nie je obmedzovaná Obchodným zákonníkom.

Atraktívna by mala byť aj možnosť založiť firmu s výškou základného imania už od jedného eura.

Osobitne novela zavádza situáciu zmeny obchodnej spoločnosti na inú právnu formu. Jednoduchá spoločnosť na akcie môže zmeniť právnu formu iba na akciovú spoločnosť. Akciová spoločnosť, ako aj ostatné obchodné spoločnosti a družstvo, však nemôžu

zmeniť svoju právnu formu na jednoduchú spoločnosť na akcie.

Jednoduché fungovanie spoločnosti

Organizačná štruktúra jednoduchej spoločnosti na akcie je veľmi podobná akciovej spoločnosti. Tvoria ju tieto orgány:

- valné zhromaždenie – ako najvyšší orgán, tvorený všetkými akcionármi,
- predstavenstvo – štatutárny orgán, ktorý riadi činnosť a koná v mene spoločnosti,
- dozorná rada – nie je povinnosťou ju zriadiť.

Vzájomné práva a povinnosti si môžu akcionári upraviť v akcionárskej zmluve. Pôjde o neverejnú dohodu. Zároveň novela prináša úplne nové práva akcionárov, a to: právo

pridať sa k prevodu akcií, právo požadovať prevod akcií a právo požadovať nadobudnutie akcií.

Jednoduchá spoločnosť na akcie je úplne

novou obchodnou spoločnosťou v podmienkach Slovenskej republiky, ktorá by mala ponúknuť zaujímavú možnosť pre podnikateľské subjekty. V konečnom dôsledku predstavuje ideálnu formu podnikania pre nové a začínajúce projekty, hlavne pre už spomínané „start-upy“. Novela Obchodného zákonníka sa prostredníctvom zavedenia novej obchodnej spoločnosti snaží zabezpečiť zaujímavé a atraktívne podnikateľské prostredie, čím smeruje hlavne k prilákaniu nových investorov. Novela navyše prináša do nášho právneho poriadku dlho očakávaný typ obchodnej spoločnosti a inštitútov s ňou spojených.

JUDr. Katarína Bystrická, advokátka

Právne centrum, s. r. o.

Ilustračné obrázky: Pixabay

Päť vizionárov a lídrov biznisu vystúpi v Bratislave

Máme pre vás pozvánku na 20. apríla do hotela DoubleTree by Hilton, kde sa uskutoční Business Forum „World of Tomorrow“ s účasťou svetovo uznávaných rečníkov.

Hlavnými prednášajúcimi budú osobnosti finančného, mediálneho a IT biznisu, ktoré dnes vystupujú po celom svete: princ Carlos de Bourbon de Parme (Holandsko), Robert Phillips (Anglicko), Gerd Leonhard (Švajčiarsko), Mark Gallagher (Severné Írsko) a Dietmar Dahmen (Rakúsko).

Kľúčovými témami budú:

- človek a technológie budúcnosti,
- svet v najbližších dvadsiatich rokoch,
- budúcnosť komunikácie,
- udržateľnosť obchodu,
- adaptácia a zodpovednosť firiem,
- stratégie úspechu.

Konferencia je určená pre CEO firiem; prebiehať bude v anglickom jazyku s možnosťou simultánneho tlmočenia. Na Slovensku ide o jedinečnú akciu – počtom i kvalitou kľúčových rečníkov aj očakávanou medzinárodnou účasťou. Podrobnosti nájdete na stránke www.worldoftomorrow.eu.

Stručne o rečníkoch

Carlos de Bourbon de Parme:

člen holandskej kráľovskej rodiny (bratranec kráľa Willema-Alexandra). V minulosti pracoval v Hongkongu a Amsterdame pre

banku ABN AMRO, v Bruseli pre European Public Policy Advisors. Od roku 2007 sa venuje projektom v oblasti udržateľného biznisu, zodpovednosti firiem a ekológie. Bol a je členom vedenia niekoľkých charitatívnych nadácií.

Robert Phillips:

spoluorganizátor Jericho Chambers, komunity expertov pracujúcich s novými modelmi komunikácie a riadenia. Hostujúci profesor na

Cass Business School v Londýne. Do roku 2012 pôsobil ako regionálny CEO najväčšej svetovej PR agentúry Edelman pre EMEA. V roku 2015 publikoval knihu Trust Me, PR Is Dead o zániku tradičných mediálnych postupov a novom modeli verejného líderstva – public leadership.

Gerd Leonhard:

„V priebehu najbližších 20 rokov sa ľudstvo zmení viac ako za posledných 300 rokov,“ tvrdí tento humanista a popredný futuroológ, autor knihy Technology vs. Humanity. Časopis Wired ho

v roku 2015 zaradil medzi 100 najvplyvnejších ľudí Európy. Orientuje sa na predvídanie vývoja v spoločnosti, podnikaní, médiách a technológiách. Komentuje témy ako digitálna transformácia, udržateľné podnikanie, spotrebiteľské trendy a umelá inteligencia.

Mark Gallagher:

má 30 rokov skúseností z riadenia tímov F1 (Jordan Grand Prix, Red Bull Racing a Cosworth). V roku 2014 publikoval knihu The Business of Winning. V súčasnosti poskytuje „lekcie z rýchlej dráhy“ – o líderstve, riadení, marketingu, zákaznických službách, partnerstve a manažovaní rizika. Objavuje sa v médiách, napríklad ako spolukomentátor BBC 5 live Sport. Bol aj konzultantom filmu Autá.

Dietmar Dahmen:

vizionár, kreatívny konzultant, jeden z najdynamickejších svetových spikrovo. Dvadsať rokov pracoval v reklame a marketingu – v Hambur-

gu, New Yorku, Los Angeles, Mnichove a vo Viedni. Bol kreatívnym riaditeľom v DDB, Ogilvy a BBDO. Pôsobí ako spíker a konzultant pre zmeny, inovácie a rušivé/rozvratné marketingové stratégie. Je tiež Chief Innovation Offer v agentúre ecx.io (súčasť IBM).

JŠ

Firmy majú problém nájsť kvalifikovaných ľudí

Až 44 % slovenských zamestnávateľov malo v roku 2016 problém s obsadením voľných pracovných miest pre nedostatok vhodných uchádzačov.

Spoločnosť ManpowerGroup nedávno zverejnila výsledky 11. ročníka svojho každoročného prieskumu, ktorý sa zameriava na obsaditeľnosť konkrétnych pozícií vhodnými uchádzačmi. Zároveň monitoruje, aké opatrenia spoločnosti zavádzajú, aby na trhu práce uspeli.

Ťažkosti na trhu práce výrazne narastajú

Ak takmer polovica slovenských firiem nemôže dlhodobo nájsť dostatok vhodných uchádzačov, je to dokonca viac ako celosvetový priemer, 40 %. Po dlhom období vysokej nezamestnanosti sa situácia na trhu práce začala v roku 2014 veľmi rýchlo obracať. S oživujúcou sa ekonomikou a rastúcim dopytom po zamestnancoch sú nevyhnutne spojené väčšie ťažkosti s obsadzovaním voľných miest. Od roku 2013 doteraz zaznamenali v číselnom vyjadrení asi štyriaplnásobný nárast.

Požiadavky na zamestnancov sa vyvíjajú rýchlejšie ako kvalifikačná štruktúra populácie.

„Spoločnosti ťažko hľadajú vhodných kandidátov na celý rad pracovných pozícií. Požiadavky firiem na zamestnanca sa s technologickým pokrokom a so zmenou štruktúry ekonomiky menia čoraz rýchlejšie. Oveľa rýchlejším tempom, než sa vyvíja kvalifikačná štruktúra populácie,“ hovorí Zuzana Rumiz, riaditeľka ManpowerGroup Slovensko. „Navyššie, demografický vývoj vedie k tomu, že sa aktívna populácia vo vyspelých krajinách zmenšuje. Ľudí je teda na trhu práce čoraz menej a títo ľudia majú čoraz rozdielnejšiu kvalifikáciu, zručnosti a očakávania v porovnaní s aktuálnou potrebou firiem,“ vysvetľuje.

Inde sú na tom aj horšie

Z hľadiska podielu zamestnávateľov, ktorí priznávajú problémy s obsadením voľných miest, sú viaceré krajiny na tom ešte oveľa horšie ako Slovensko. Najvyššie hodnoty tohto podielu vykazujú už niekoľko rokov Japonsko, aktuálne s 86 %, a Taiwan so 73 %. Zo skúmaných európskych krajín vedie Rumunsko (72 %) pred Bulharskom (62 %), Gréckom (59 %) a Maďarskom (57 %).

Situácia na Slovensku je aj tak vážna. „Pre majiteľov a šéfov firiem nastali náročné časy, pretože musia skĺbiť rozpočtové možnosti s rastúcimi nárokmi svojich zamestnancov a nutnosťou investovať viac prostriedkov do personálneho marketingu a zlepšenia pracovných podmienok. Pre zamestnancov súčasná situácia na trhu znamená, že majú na výber z viacerých možností a že priemerné mzdy rastú oveľa rýchlejšie než inflácia,“ upozorňuje Zuzana Rumiz.

Nedostatok talentov a špecialistov brzdí firmy

Na trhu chýbajú predovšetkým ľudia s technickým vzdelaním. „Remeselníci, technici, mechanici, obchodníci a pracovníci informačných technológií sa už tradične dostávajú do prvej desiatky rebríčka pozícií, na ktoré firmy najhoršie hľadajú vhodných kandidátov. Novým trendom na trhu práce je rastúci nedostatok vhodných pracovníkov aj na nekvalifikované miesta, ako sú napríklad montážni

robotníci alebo skladníci,“ charakterizuje aktuálnu situáciu Z. Rumiz. Zamestnávatelia sa podľa nej sťažujú, že nedostatok vhodných talentov znižuje ich schopnosť vyhovieť zákazníkom, takže musia predlžovať dodacie lehoty tovarov a služieb. Zároveň sa znižuje

Nedostatok vhodných pracovníkov znižuje produktivitu a konkurencieschopnosť firmy.

ich produktivita a konkurencieschopnosť. „Nedostatok kandidátov s vhodným profilom na všetky typy pozícií bude znamenať významnú brzdu pre rozvoj slovenských firiem a môže spomaliť ďalší rast ekonomiky,“ varuje vedúca analytička.

„Supermanov“ je na trhu málo

Hlavnými dôvodmi, prečo zamestnávatelia na Slovensku nemôžu obsadiť voľné pozície, sú predovšetkým nedostatočná odozva na ich personálnu inzerciu a náborové aktivity. Ďalej sú to nedostatok „tvrdých“ zručností, predovšetkým technických, alebo chýbajúce kvalifikácie a oprávnenia. Podľa ManpowerGroup rastie význam mäkkých zručností uchádzačov a firmy sa na ne stále častejšie

zameriavajú. Technológie a ekonomika sa menia čoraz rýchlejšie, a tak sa aj rýchlejšie menia požiadavky firiem na existujúcich a nových zamestnancov.

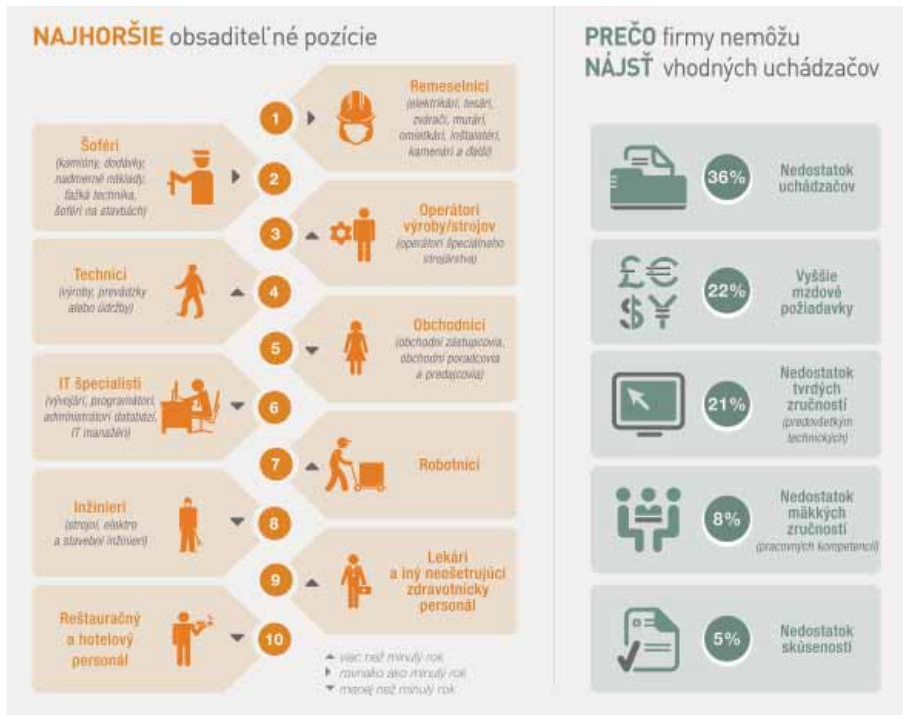
Kvalitní odborníci na trhu chýbajú, lebo majú prácu a často neberú ani ponuku vyššieho platu.

„Dnes ešte stále prevláda dôraz na tvrdé zručnosti a odbornosť s komplexným profilom zamestnanca. Všetci hľadajú ‚supermana‘ – napríklad technika s manažérskymi, obchodnými a komunikačnými zručnosťami a dobrou jazykovou výbavou. Takí ľudia už však na trhu nie sú tak ľahko k dispozícii,“ konštatuje Z. Rumiz. Sú totiž už dobre zabezpečení vo svojom aktuálnom zamestnaní a už ani plat často nie je dostatočnou motiváciou na prestup do inej firmy. „Rozhodujúce sú v kombinácii s platom aj benefity spojené s možnosťami flexibilne si riadiť pracovný čas, rozvíjať sa v rámci interných tréningov, dostať zaujímavé pracovné príležitosti alebo byť v skvelom tíme,“ objasňuje.

Zmeňte prístup a posilnite HR

Medziročne sa viac ako zdvojnásobil počet firiem, ktoré nedostatku talentov čelia rozvojom svojich zamestnancov. Ďalej firmy rozširujú ponuku benefitov, pričom aktivity, ktoré nie sú schopné zabezpečiť interne, zverujú špecializovaným dodávateľom. 31 % spoločností redefinuje kvalifikačné kritériá, čo znamená, že sa zamýšľa nad tým, aké schopnosti a zručnosti sú pre nich naozaj kľúčové a aké možno buď získať iným spôsobom, alebo k nim možno dospieť tréningom zamestnanca.

Pracovné modely sa postupne menia smerom k alternatívnym a flexibilným formám práce. „Je tiež potrebné zmeniť prístup k náboru a zapojiť do HR kreatívne marketingové myslenie – zamerať sa na nové cieľové skupiny a nevyužitú zdroje, pretože používanie stále

rovnakých postupov nevedie k nájdeniu nových zdrojov talentov,“ odporúča Z. Rumiz. Personálny marketing je podľa nej dnes už rovnako dôležitý ako produktový marketing. Takže firmy neustále sledujú a analyzujú svojich konkurentov na trhu práce a zavádzajú také opatrenia, aby sa stali preferovaným zamestnávateľom. Nedostatok talentov ich núti meniť prístup k náboru pracovníkov a spôsob práce s ľudskými zdrojmi.

Vyšš' v ústrety zamestnancom

„Firmy musia zmeniť svoj prístup k zamestnancom a klásť oveľa väčší dôraz na ich rozvoj, motiváciu a efektívnu organizáciu. Tie, ktoré na trhu nemôžu nájsť vhodných ‚hotových‘ zamestnancov, sú nútené prehodnotiť personálnu politiku, procesy a motivačné systémy tak, aby mohli využiť rezervy na trhu práce,“ je presvedčená šéfká slovenskej ManpowerGroup. Čo majú konkrétne robiť? Veľa vecí: „Osvietené firmy spolupracujú so školami, otvárajú si vlastné učilištia alebo zavádzajú trainee programy, aby si vchovali talentovaných absolventov. Umožňujú

zamestnancom flexibilné formy práce, ako napr. čiastočné úväzky alebo prácu z domova, aby využili kapacitu tých, čo sú na rodičovskej dovolenke. Alebo zhodnotia skúsenosti ľudí v preddôchodkovom a dôchodkovom veku tak, že z nich urobia interných trénerov, koučov alebo audítorov,“ radí Z. Rumiz.

DS/ ManpowerGroup

Obrázok: SXC

Pozn.: Grafy ukazujú výsledky prieskumu „ManpowerGroup – Nedostatok ľudí s potrebnou kvalifikáciou“ v Slovenskej republike.

Firmy v boji o pracovníkov

- 66 % ponúka tréning a rozvoj súčasnym zamestnancom
- 32 % mení stratégiu náboru
- 31 % redefinuje kvalifikačné kritériá
- 22 % využíva outsourcing
- 21 % rozširuje ponuku benefitov
- 21 % mení súčasné pracovné modely
- 15 % zvyšuje nástupné platy

POMÁHAME FIRMÁM USPIEŤ V ČASE NEDOSTATKU TALENTOV

Ako zakladateľ agentúrneho zamestnávania a svetová jednotka v špecializovanom recruitmente a HR consultingu nájdeme vhodné riešenia nedostatku talentov aj pre vašu spoločnosť.

Po celom Slovensku neustále hľadáme vhodných kandidátov, ktorých potrebujete – IT špecialistov, programátorov, strojníkov inžinierov, finančných manažérov, top manažérov rovnako ako recepčných, administratívnu výpomoc, robotníkov, skladníkov, telefonistov do call centier, pokladníkov a ďalších. Ako zakladateľ agentúrneho zamestnávania, ktorý od roku 1948 pomáha firmám zvládať sezónne výkyvy vo výrobe alebo administratíve, a svetová jednotka v špecializovanom recruitmente a HR consultingu nájdeme vhodné riešenia aj pre vašu spoločnosť.

Poistenie biznisu nie je náklad navyše. Zachráni firme kožu

Zabezpečte sa nielen proti krádežiam, ale najmä proti neplatičom

Juraj Janči: poistenie platobnej morálky odberateľov má dnes v stratégii obchodu každej firmy nenahraditeľné miesto.

Firmy na Slovensku si dnes nedokážu od svojich obchodných partnerov vydobyť v priemere 10 až 15 % pohľadávok. „Už 10 % zlyhaných, nevykonalných pohľadávok má pritom kritický vplyv na ziskovosť a fungovanie firmy,“ upozorňuje country manažér Coface Slovensko Juraj Janči. „A to nehovorím len o takých spoločnostiach, v ktorých nie je vysoká koncentrácia na jedného odberateľa. V ich prípadoch je zlyhanie obchodného partnera často koncom samotnej

Objem 20 až 50 % zlyhaných pohľadávok obvykle znamená pre firmu existenčné ohrozenie.

firmy,“ dodáva. Podľa neho je pre firmu kritický už objem v priemere 20 až 50 % takýchto zlyhaných pohľadávok. „Samozrejme, veľa záleží tiež na veľkosti firmy, sektora, v ktorom pôsobí, či na jej celkovej kondícii,“ podotýka.

Kto sa poisťuje

Hoci firmy dnes často siahnu ako prvé po poistení voči krádeži či lúpeži – vo firme alebo počas prevozu tovaru – málokterá firma na následky takýchto prípadov zbankrotovala. V súčasných turbulentných časoch firmy oveľa viac doplácajú na zhoršenie ekonomického vývoja vo svete a politické zmeny v krajinách, do ktorých vyvážajú či v ktorých majú obchodných partnerov. Takéto udalosti majú často za následok platobnú neschopnosť samotnej firmy alebo dokonca druhotnú platobnú neschopnosť, keď ju ku dnu stiahne jej obchodný partner.

Aj preto je veľmi dôležité pri poistení myslieť

na poistenie pohľadávok – keď pri výpadku platieb od odberateľov poskytne poisťovňa firme dostatočné plnenie, aby sa nedostala do druhotnej platobnej neschopnosti. „Poistenie platobnej morálky odberateľov má nezastupiteľné a nenahraditeľné miesto v stratégii obchodu každej firmy,“ podčiarkuje J. Janči.

Preverujte

Pre spoločnosť, ktorá chce rásť na trhu, je určite dôležitá dobrá exekúcia pohľadávok, no firmy často opomínajú prevenciu. „To znamená zabezpečiť si informácie o obchodnom partnerovi ešte predtým, ako mu začnú tovar či služby dodávať,“ upozorňuje country manažér Coface.

Na trhu podľa neho existuje už dosť firiem, zameraných práve na poskytovanie aktuálnych informácií a finančných údajov o podnikateľských subjektoch. „Pri poistení – okrem prípadného poistného plnenia – má tak klient

zabezpečenú aj preventívnu stránku, pretože poisťovne preverujú odberateľov vopred,“ vysvetľuje.

Rovnako dôležitý ako prevencia je aj následný monitoring platobnej kondície. Firma totiž nemá zaručené, že obchodný partner, ktorý ešte včera bezproblémovo uhrádzal pohľadávky, nebude mať zajtra problémy. „V prípade poistenia toto riziko, rovnako ako prevenciu, berie na seba poisťovňa,“ spresňuje.

Počúvajte rady

Kedy by firme mala zasvietiť „kontrolka“ a mala začať konať, ak partner neplati? „Dôležitá je miera poznania spoločnosti, schopnosť klienta „počúvať“ rady od poisťovne,“ poznamenáva J. Janči.

Nájsť všeobecné pravidlo o tom, kedy by firmy mali naštartovať vymáhanie, je takmer nemožné. „Podľa mojich skúseností by to malo byť vždy, keď firma výrazne zmení svoju platobnú politiku, resp. sa odchyli od

zaužívaných zvyklostí. Rovnako neodporúčame obchodovať s partnermi na dlhé splatnosti vtedy, ak títo odberatelia nepredjú analýzou a poisťovne na ne nedajú krytie,“ upozorňuje.

Pozor na neplatičov

Na Slovensku je podľa Juraja Jančího platobná morálka firiem v priemere dobrá až chválitebná, ak by sme mali uplatniť školskú klasifikáciu. „Štatisticky sa stretávame aj s extrémami, kde niektoré firmy v segmentoch ako stavebníctvo a výroba a obchod

Politická či ekonomická kríza v krajine odbytu môže spôsobiť insolventnosť firmy.

s hutným materiálom sú takzvaní flagrantní neplatiči. Na druhej strane, niektorí klienti však tomu sami svojou politikou napomáhajú,“ upozorňuje expert. Komerčné poisťovne štandardne kryjú 7- až 180-dňový rozsah platobných podmienok, hoci nie je problém poistiť pohľadávky splatné do jedného roka.

Firmy môžu využívať rôzne nástroje, ako si zabezpečiť pohľadávku. Od zmeniek cez záložné právo až po bankové inštrumenty, ako sú vinkulácia, dokumentárne inkaso či dokumentárny akreditív. Nástrojov teda majú firmy k dispozícii mnoho, dôležitý je však ich záujem a miera poznania či následné využitie týchto nástrojov, prípadne aj ich kombinácie. Napríklad poistenie v kombinácii so zmenkou, záložným právom atď.

Preverte si výluky

Firmy by pritom nemali zabúdať na výluky z poistenia. Medzi tie najčastejšie, kedy poisťovne firmu nepoistia, patria prípady, ak chce podnikateľ v krajine s veľmi vysokou mierou politického rizika, napríklad v dôsledku vojenských konfliktov a prevratov, prípadne ak tam platí embargo a podobne.

„Ďalej ide o krajiny na sankčných zoznamoch EÚ, o subjekty štátnej správy, ministerstvá a podobne, ale aj firmy, ktoré sú v insolvenčnej, ktorých finančné výsledky sú negatívne, a napríklad aj firmy, na ktoré má klient personálne alebo kapitálové prepojenie,“ vypočítava Juraj Jančí, country manažér Coface Slovensko.

SB

Ilustračné obrázky: Pixabay

Firmy si poistenie aktivít môžu vyskladať

Poistenie berú často ako náklad navyše, ktorý môžu investovať inam. „Je to krátkozraké myslenie, pretože náklady, ktoré v prípade poistnej udalosti musia následne platiť, sú oveľa vyššie, ako by za ekvivalentný čas zaplatili na poistnom,“ upozorňuje Darina Huttová, generálna tajomníčka Asociácie finančných sprostredkovateľov a finančných poradcov (AFISP). Firme stačí podľa nej dobre nastaviť finančný plán, ušetriť nákladné výdavky outsourcovaním činností, ktoré nie sú jadrom biznisu, a radšej investovať do poistenia. „A aj tam rozlišovať, čo a do akej miery poistiť. Dobré nastavené poistenie dokáže firmu ochrániť pred finančnými, až existenčnými ťažkosťami spôsobenými škodovou udalosťou. Malo by byť pre firmy nevyhnutnosťou,“ konštatuje.

Prvoradé je poistenie pohľadávok a obchodného partnera, no firma by mala zväziť aj poistenie zodpovednosti za škody, prípadne spôsobené jej činnosťou. Náklady na náhradu škôd takto spôsobených na veciach, živote či zdraví totiž môžu byť obrovské, až likvidačné. Pre štatutárov je určené poistenie zodpovednosti manažmentu.

V prípade špecifických potrieb si firmy môžu poistenie „ušiť na mieru“. Napríklad výrobné a stavebné podniky môžu využívať aj poistenie technických rizík – lom stroja, elektrotechnické škody či stavebno-montážne poistenie. Poľnohospodári si môžu poistiť plodiny a zvieratá. Nezanedbateľné je aj riziko prerušenia prevádzky, napríklad následkom živelných udalostí.

GW17020304

SPRÁVNE ROZHODNUTIA

na základe našich riešení

Kontaktujte Nás: bisnode@bisnode.sk | www.bisnode.sk

LAHKÉ A RÝCHLE ON-LINE PREVERENIE FIRIEM

ARTEMIS ODHALÍ NEZDRAVÝCH OBCHODNÝCH PARTNEROV VO VAŠOM PORTFÓLIU, PREVERÍ VAŠICH POTENCIÁLNYCH ZÁKAZNÍKOV A URČÍ ICH OBCHODNÉ RIZIKO.

<p>LAHKÉ ONLINE PREVERENIE FIRIEM</p>	<p>ODKRYTIE SKRYTÝCH VÁZIEB MEDZI FIRMAMI</p>	<p>SLEDOVANIE ZMIEN EKONOMICKEJ KONDÍCIE</p>
<p>ZYŠIENIE PRESTÍŽE V CELEJ EURÓPE</p>	<p>MNOŽSTVO KONTAKTOV PRE OBCHOD A MARKETING</p>	<p>KOMPLEXNÉ INFORMÁCIE O FIRMÁCH V SR A ČR</p>

Tak ako to je: Rozhoduje rozum alebo pocity?

Hľadanie nových pohľadov na mechanizmy nákupných rozhodnutí

Neuromarketing rezonuje ako nová sféra marketingu, ktorá sa pri zisťovaní procesov rozhodovania zákazníkov snaží využívať výskum činnosti mozgu.

Poznáte ľudí, ktorí prisahajú, že reklama ich rozhodovanie vôbec neovplyvňuje, a pritom akousi náhodou používajú vždy to, čo je najviac trendy? Radi si myslíme, že sme pred kúpou zvážili všetky za a proti a veľmi racionálne sme sa rozhodli, ktorý mobil (počítač, automobil, byt...) bude pre nás ten pravý. No bol to skutočne rozum, ktorý rozhodol o našom výbere?

Biomedicínsky výskum na pomoc biznisu

Reklamní tvorcovia dávno vedia, že najúspešnejšie reklamy sú tie, ktoré zapoja do rozhodovania ľudské emócie. Či už v nás vzbudzujú obavy z niečoho nechceného, prekvapujú neočakávaným výsledkom, rozosmejú či dokonca rozplačú.

Veda dokázala, že najskôr sa rozhodujeme na emocionálnej a až potom na racionálnej úrovni.

Moderná veda ich skúsenosti potvrdzuje a slovo neuromarketing rezonuje v súčasnosti nielen vo vedeckých odborných článkoch, ale vzbudzuje záujem aj u širokej verejnosti. O čo ide? Zjednodušene povedané, výsledky bádania o činnosti mozgu sa prelínajú s ekonomickými vedami a prispievajú k pochopeniu ľudského správania. Ako sa rozhodujeme pri nákupe, ktoré faktory majú vplyv na náš výber, ako dosiahnuť, aby ľudia zatúžili po nejakom produkte?

A, samozrejme, nejde len o obchod. Podobné otázky si kladú politickí kandidáti vo voľbách a nesporne ich zaujíma, ako zapôsobia určité argumenty či správanie na ich voličov. Niet divu, že ruka v ruke s rastúcou

popularitou sa objavujú i obavy zo zneužitia podobných metód a skrytej manipulácie.

Ako zachytiť nevedomé procesy rozhodovania

Pre marketérov je možnosť nahliadnuť do procesov, ktoré sa odohrávajú v mysli spotrebiteľa, nesporne lákavou príležitosťou. Vedecké merania dokázali, že rozhodovanie prebieha najprv na emocionálnej, až potom na racionálnej úrovni. Z toho jasne vyplýva,

že klasický marketingový výskum nebude stačiť na odhalenie pohnútok správania zákazníkov. Vedomé úvahy možno zistiť a zmerať dotazníkovým prieskumom, no snahou výskumníkov je spoznať práve nevedomé procesy v rozhodovaní. Ako sa na rozhodovaní podieľa naša intuícia a emócie, dokážu zachytiť zobrazovacie metódy funkčnej magnetickej rezonancie či elektroencefalografie, ktoré skúmajú elektrickú aktivitu neurónov v mozgu. Grafické zobrazenie mozgovej

aktivity býva doplnené meraním ďalších fyziologických veličín, ako sú tep, krvný tlak či pohyby očí zachytené špeciálnou kamerou.

Nové veci sú „korením“ marketingu; môžete ich otestovať a čo sa vám osvedčí, využiť.

Aj keď sú výsledky meraní nesporne zaujímavé, treba brať do úvahy, že ich výpovedná hodnota z hľadiska predpovedania správania človeka je zatiaľ skôr orientačná. Nie každá reklamná či prieskumná agentúra, ktorá sa hrdí využívaním výsledkov neuromarketingových výskumov, sa opiera o skutočne vedecké know-how. Keďže cena prístrojov a na

nich uskutočnených vyšetrení zďaleka nie je bežne dostupná, často sa odporúčania opierajú len o spomínané testovanie pohybu očí mobilnou kamerou.

Testujte nové prístupy, no neopúšťajte tie osvedčené

Vedci sú s formuláciou záverov zatiaľ opatrní, no podnikateľská sféra by rada čo najskôr využila každú možnosť, ako zvýšiť efektivnosť prostriedkov vynakladaných na reklamu. Na knižnom trhu nájdete zopár publikácií, ktoré sa snažia transformovať doterajšie poznatky do marketingových odporúčaní, a množstvo informácií je dostupných aj na internete.

Ako vždy platí: dvakrát meraj, raz rež! Nové veci tvoria korenie marketingu, s trochou sedliackeho rozumu môžete mnohé z nich otestovať a to, čo sa vám osvedčí, použiť vo väčších kampaniach. Rozhodne neurobíte

chybu, ak v propagácii namiesto vlastnej prezentácie zameriate pozornosť na riešenie problémov zákazníkov, ak sa vynasnažíte

Marketingové postupy fungujú aj v politike, kde môžu byť aj manipulatívne zneužit.

predkladané informácie zobrazí vizuálne, ukážete kontrast medzi súčasnou situáciou zákazníka a jeho vysnívanou budúcnosťou, použijete v texte priliehavé metafory a vyhnete sa zložitým formuláciám. Vo svete zahltenom informáciami sa neoplatí očakávať, že zákazník bude mať veľa času a chuti dešifrovať skryté posolstvo.

Vravíte, že toto ste vedeli aj skôr, než prišiel na scénu neuromarketing? Asi áno, veď myslenie človeka sa nemení tak rýchlo ako okolitý svet. Marketingoví géniovia aj v minulosti robili všetko pre to, aby prenikli do mysle svojej cieľovej skupiny. Dnes je však možné mnohé ich postupy vedecky podložiť, zmerať a vybrať ten najefektívnejší prístup v konkrétnej situácii. Neuromarketing má zrejme pred sebou ešte kus cesty, kým sa stane dostupným pre bežných podnikateľov. A isto nebude zázračným liekom pre tých, ktorým chýba vízia alebo jasná stratégia. No vývoj je dnes extrémne rýchly a nezaškodí pozorne sledovať jeho výsledky, aby sme ich v správny čas dokázali využiť.

Jana Škutková

www.marketingovo.sk

Obrázky: Pixabay

Manažéri stále dôverujú tlačeným médiám

„Print“ a online majú podobne vysokú prestíž, osobné kontakty u nás ešte vyššie.

Viac ako dve tretiny slovenských manažerov považujú za najdôležitejší zdroj informácií pre svoj biznis priame kontakty v rámci podnikateľskej siete. Tlačené médiá však zostávajú dôležitým zdrojom informácií. Televízia a rozhlas sú značne v úzadí. Tieto zistenia vyplynuli z prieskumu KPMG Pulz ekonomiky, ktorý

zverejnili na prelome rokov 2016 a 2017. V rámci regiónu strednej a východnej Európy (SVE) je najpreferovanejším zdrojom biznisových informácií sieť obchodných kontaktov pre tri pätiny opýtaných manažerov. Viac ako polovica sa spolieha na online médiá a špecializované databázy. Na Slovensku majú osobné kontakty ešte o niečo vyššiu váhu. Slovenskí respondenti prieskumu KPMG považujú tlačené a tzv. online médiá za rovnocenný zdroj informácií. Informácie pre svoje podnikateľské rozhodnutia tu hľadajú zhodne po 62 % respondentov. „Vo väčšine odvetví sú súčasťou úspechu v podnikaní dobré

osobné kontakty a referencie. Slovenské tlačené médiá však majú u manažerov stále vysoký kredit,“ skonštatoval Ľuboš Vančo z KPMG Slovensko.

Iná situácia je napríklad v Českej republike, kde sú osobné biznisové kontakty až na treťom mieste z pohľadu získavania relevantných informácií. Českí manažéri sa spoliehajú najmä na online médiá (58 % opýtaných) a špecializované databázy (53 %).

Z „tradičnejších“ informačných kanálov manažéri v SVE vcelku najviac dôverujú spomínaným tlačeným médiám, kde informácie pre svoje obchodné rozhodnutia prioritne hľadajú v priemere štyria z desiatich. Informácie z televízie takto využíva 18 % respondentov, rozhlas iba 12 %. Na Slovensku využíva informácie z rozhlasu pätina opýtaných a z televízie 16 %.

BD

Svetový trh s obalmi rastie aj vďaka urbanizácii

Obalový priemysel je na celom svete významným ekonomickým faktorom. Zaznamenáva trvalý rast cca 3,5 % ročne a v roku 2020 by mal dosiahnuť objem asi 900 miliárd eur.

Podľa agentúry Euromonitor sa v roku 2015 na celom svete predalo viac ako 4 000 miliárd obalov. Najčastejšie používaným materiálom sú umelé hmoty: až 50 percent všetkých obalov je plastových. Najväčší podiel (takmer 60 percent) medzi nimi majú tvárne obaly, pričom ich obľúbenosť narastá.

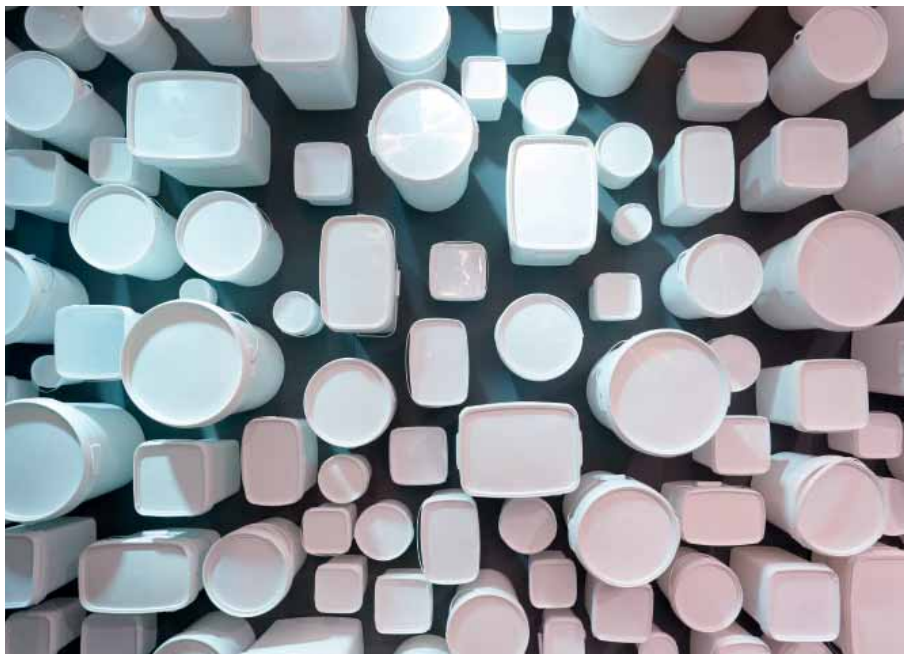
Trendom sú tvárne obaly

Čoraz viac produktov sa balí do tvárných obalov všetkého druhu, ako napr. vreciek, samostatných vreciek, fólií a pod. Dopyt po tomto type obalov prichádza prevažne z potravinárskeho sektoru. Heslo znie: „convenience“: obal sa má dať rýchlo a jednoducho otvoriť aj uzavrieť a zároveň umožniť ľahké porciovanie produktu.

Samostatné vrecká s pevným dnom sú jedným z motorov rastu v oblasti tvárných plastových obalov, pretože vyhovujú požiadavkám spotrebiteľov po väčšom komforte. Sú ľahké, takže redukovujú spotrebu zdrojov a náklady na prepravu tovaru.

Potravinársky sektor chce obaly, ktoré možno rýchlo a jednoducho otvoriť aj uzavrieť.

Druhú najväčšiu kategóriu v oblasti plastových obalov (40 percent) zastupujú obaly z tvarovo stabilných plastov. Jedným z ich najdôležitejších odberateľov je nápojový priemysel. Už mnoho rokov tu zaujímajú vedúcu pozíciu PET fľaše. Celosvetovo rastúca spotreba soft drinkov a najmä balenej vody povedie aj v nasledujúcich rokoch k rastu dopytu po „petkách“. Motorom rastu tohto segmentu je i stále častejšie nahradzovanie skla tvarovo stabilnými plastovými nádobami.

Pritom sa PET fľaše čoraz viac používajú aj pri balení potravín a rôznych chemikálií pre domácnosť.

Lepenka, kov, sklo a záujmy obchodu

O trh lepenkových obalov, ktorý je v oblasti obalového priemyslu druhým najväčším segmentom, sa po celom svete zväzda tvrdý boj. Len v roku 2015 bolo predaných viac ako 620 miliónov obalov z papiera/lepenky. Podľa údajov agentúry Euromonitor sa má do

roku 2019 dopyt po obaloch z lepenky zvýšiť celkovo o 6 percent, k čomu výrazne prispieva aj rastúci internetový obchod. V ňom sú kartóny obalom číslo jeden.

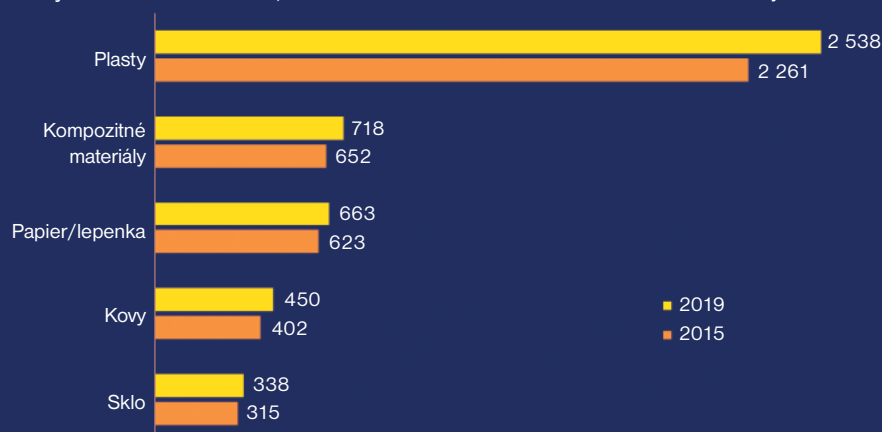
Kamenné maloobchody pociťujú rastúcu konkurenciu internetového obchodu už veľmi zreteľne. Preto je pre ne dôležité efektívne zvládnuť operácie v mieste predaja a tovar v predajni optimálne prezentovať. Tu stále viac získavajú na význame obaly z vnútornej lepenky pripravené na uloženie do regálu, tzv. shelf ready packagings (SRP),

Globálny predaj obalov*

2015 – 2019 podľa druhov materiálov

Odbyt 2015: 4 258 mld ks; + 11 % do r. 2019

Údaje v mld. ks

Zdroj: VDMA Euromonitor International

* bez farmaceutických a priemyselných obalov

ktoré maloobchodu pomáhajú optimalizovať procesy a znižovať náklady. V SRP obaloch možno tovar v regáloch lepšie prezentovať, spotrebiteľ na produkty dobre vidí a ľahko po nich môže siahnuť.

Kovové obaly predstavujú s odbytom 420 miliónov kusov (2015) tretí najväčší segment obalov. Ich hlavným odberateľom je nápojový priemysel. Plechovka je etablovanou a na celom svete rozšírenou nádobou na pivo, energetické nápoje a ďalšie funkčné nápoje. Celosvetovo rastúci dopyt po týchto nápojoch podporuje aj dopyt po plechovkách, ktorým sa do roku 2019 predpovedá nárast o 12 percent. Ostatný potravinársky priemysel však používa menší podiel kovových obalov. Hoci v posledných rokoch sú kovové obaly čoraz ľahšie, nahrádzajú sa obalmi z plastov.

V rastúcom internetovom obchode sú kartóny obalom číslo jeden.

Ďalší významný segment predstavujú sklenené obaly. Sklo perfektne chráni produkty, pretože je inertné a nedochádza k difúzii. Sklenené nádoby sa používajú prevažne v nápojovom priemysle (na pivo, liehoviny, víno atď.). Mnoho spotrebiteľov však vníma sklenené fľaše ako ťažké a nepraktické (riziko rozbitia), a preto radšej siahne po produktoch v plastových obaloch. V oblasti produktov vysokej akosti však sklo zostáva materiálom prvej voľby. Odbyt sklenených obalov by mal do roku 2019 vzrásť celkovo o 7 percent na výsledných 338 miliónov kusov.

Smart packaging: aktívne a inteligentné obaly

Inteligentné obaly sú dnes trendové. Majú kontrolovať a zaznamenávať okolité vplyvy, ktorým sú zabalené potraviny vystavené. Poskytujú tak priamu informáciu o kvalitatívnom stave produktu. Napríklad obaly vybavené časovo-teplotnými indikátormi ukazujú presne sviežosť produktu – a to aj za hranicou dátumu trvanlivosti. Táto technológia ponúka aj spoľahlivú informáciu o tom, či nebol preušítený chladiaci reťazec, resp. či je produkt ešte vhodný na konzumáciu.

Aktívne obaly zabezpečujú väčšiu bezpečnosť potravín, chránia potraviny proti vonkajším vplyvom – prenosom mikrobiálnych zárodkov či poškodeniam tlakom, prachom alebo vniknutím vlhkosti. Doteraz bola táto ochrana len pasívna; moderné obalové materiály už idú ďalej – „aktívne“ zasahujú do fyzikálnych a biologicko-chemických procesov. Regulujú vlhkosť vo vnútri obalu, absorbujú

kyslík, oxid uhličitý alebo etylén, čím predlžujú trvanlivosť a kvalitu potravín. Predovšetkým sú však biochemicky aktívne a bránia šíreniu mikrobiálnych zárodkov.

S ohľadom na aspekty trvalej udržateľnosti sa výrobcovia značkového tovaru čoraz viac zameriavajú na plastové obaly z obnoviteľných surovín, napr. na bioplasty na báze kukuričného škrobu alebo cukrovej trstiny. Príkladom sú vysoko flexibilné obaly z transparentných viacvrstvových fólií s bariérovými materiálmi z polymérov s vrstvami zo srvátkových proteínov s konzervačným efektom.

Motory rastu

Trvalý rast trhu s obalmi má dva dôvody: rastúcu urbanizáciu a trend komfortnejších „convenience“ produktov. Čoraz viac ľudí žije v mestách. Zásobovať ich denne kvalitnými potravinami a ostatným potrebným tovarom predstavuje obrovskú logistickú výzvu. Kľúč k riešeniu problému, ako dostať potraviny a ďalší tovar k zákazníkom neskazený a bezchybný, tvoria práve obaly.

„Convenience“ bola a zostáva silným motorom rastu v oblasti obalov. Dopyt spotrebiteľov po praktických a jednoducho použiteľných produktoch neustále rastie; predovšetkým po potravinách a nápojoch, ktoré sa dajú pohodlne konzumovať cestou alebo na pracovisku. Ku klasickým

požiadavkám na obaly, ako sú ochrana a umožnenie transportu, pribúdajú ďalšie s ohľadom na lepšie dávkovanie, ľahšiu manipuláciu, možnosti opätovného uzatvorenia obalu, ako aj kontrolované odoberanie obsahu. Demografické zmeny zasa majú za následok rastúci dopyt po malých baleniach, resp. baleniach s jedinou porciou.

Inteligentné obaly s indikátormi teploty kontrolujú sviežosť produktu a režim v celom reťazci.

Uvedené trendy má potvrdiť aj Medzinárodný odborný veľtrh obalov a baliacej techniky Interpack, ktorý sa uskutoční začiatkom mája v Düsseldorfe. Veľtrh tradične prezentuje informácie týkajúce sa reťazca tvorby hodnôt, inovatívne riešenia, konštrukcie a materiály. Súčasťou programu bude aj konferencia Save Food zameraná na progresívne iniciatívy proti plytvaniu a stratám potravín.

VF

Foto: Messe Düsseldorf/ctillmann

Spracované z podkladov Messe Düsseldorf a Zväzu nemeckých výrobcov strojov a zariadení (VDMA)

Výzvy pre obalový priemysel

- Celosvetovo silná konkurencia
- Rastúca rozmanitosť produktov
- Klesajúce veľkosti výrobných dávok
- Zvyšovanie produktivity
- Efektívna výroba redukujúca náklady
- Prispôsobiteľná technika umožňujúca rýchle reakcie
- Maximálna flexibilita vďaka možnosti rýchlej zmeny formátu
- Inovácia produktov, napr. smart packaging: inteligentné obaly, aktívne obaly, obaly z bioplastov
- Úspory vďaka inteligentným a inovatívnym procesom; inovatívnemu riadeniu strojov a zariadení; ľahším obalom

Plastová hrozba začína byť neúnosná

Ak nič nespravíme, v mori bude viac plastového odpadu ako rýb

Už aj veľké spoločnosti si uvedomujú nebezpečenstvo a svoju zodpovednosť. Preto prišli s iniciatívou v prospech masívnejšej recyklácie.

Viac ako 40 popredných spoločností, ktoré vo svojom biznise využívajú plasty, sa dalo dokopy, aby presadili nový plán na riešenie problému plastového odpadu. Podľa tohto plánu by sa recyklácia plastových obalov mala v globálnom meradle zvýšiť zo súčasných 14 na 70 percent.

Ambiciózny plán, rozpracovaný v štúdiu Nová plastová ekonomika: ako podnietiť činy (The New Plastics Economy: Catalysing Action), predstavili Svetové ekonomické fórum a nadácia Ellen MacArthurovej v predvečer výročného zasadania WEF v Davose.

Lepšie využívať a recyklovať

Záveru uvedenej štúdie načrtávajú chmúrnú perspektívu: ak nebudú prijaté žiadne opatrenia, môže byť do roku 2050 v oceánoch viac plastu – vzhľadom na hmotnosť – ako rýb. Na druhej strane, štúdia ponúka globálnemu plastovému priemyslu transformačnú

Plán predpokladá, že 20 % obalov sa bude opakovane používať a 50 % bude ekologicky recyklovaných.

stratégiu vedúcu k používaniu vhodnejších obalov a vyššej miere recyklácie. K podstatným záverom patrí, že:

- 20 % plastových obalov by mohlo byť opakovane použiteľných, a to bez dodatočných nákladov – napríklad náhradou jednorazových vreciek alternatívami na opakované použitie alebo zavedením inovatívnych modelov doplniteľných obalov.
- Ďalších 50 % plastových obalov by mohlo byť ekonomicky výhodne recyklovaných – vďaka lepšej konštrukcii a systémom ich manažovania po použití. (To by prinieslo

dodatočný zisk 90 až 140 dolárov na tonu zmesového plastu.)

- Zvyšných 30 % plastových obalov sa bez podstatného redizajnu a inovácií nebude dať recyklovať; ekvivalent 10 miliárd vriec na odpadky ročne pôjde na skládky a do spaľovní.

Ellen MacArthurová

Najvyšší čas spojiť sily

Načrtnutý plán je súčasťou iniciatívy Nová plastová ekonomika z mája 2016, ktorá je výsledkom projektu MainStream – širokej medzisektorovej spolupráce, vedenej WEF a nadáciou Ellen MacArthurovej. Jej zakladateľka dobre pozná stav, v akom sú svetové moria; je úspešnou diaľkovou jachtárkou, ktorá niekoľkokrát oboplávala zemeguľu, s posádkou aj sólo. Po ukončení športovej

Program Nová plastová ekonomika združuje výrobcov surovín a obalov, obchodníkov aj recyklátorov.

kariéry sa venuje filantropii. „Iniciatíva Nová plastová ekonomika získala širokú podporu. V celom odvetví vidíme výraznú počiatočnú dynamiku a zhodu v nasmerovaní opatrení,“ konštatovala Ellen MacArthurová, ktorej britská kráľovná udelila titul Dame (ekvivalent titulu Sir). „Naša iniciatíva poskytuje jasný plán na prepracovanie globálneho plastového systému a dláždí cestu pre spoločné postupy,“ dodala.

V iniciatíve sa vôbec po prvýkrát združujú popredné subjekty reprezentujúce jednotlivé sektory globálneho plastového priemyslu: výrobcovia chemikálií, výrobcovia obalov

Iniciatívu koordinujú Svetové ekonomické fórum a nadácia Ellen MacArthurovej.

a spotrebných produktov, maloobchodníci, miestne úrady, recyklačné organizácie. Tí všetci chcú nájsť efektívnejší systém využívania plastov.

Iniciatíva sa počas najbližšieho roka sústreďuje na zásadné inovácie. Prvými krokmi majú byť dve globálne inovačné výzvy: rozbehnúť zavádzanie nových materiálov a formátov balenia a začať vytvárať súbor globálnych štandardov („Globálny plastový protokol“) pre obaly. Spoločné projekty zúčastnených firiem a miest sa zároveň zamerajú na systémy recyklácie.

Vyššie výnosy, nižšie náklady, lepšie parametre

„Toto by mohlo spustiť systémovú zmenu,“ myslí si Dominic Waughray, riaditeľ pre oblasť verejno-súkromného partnerstva vo WEF. Predložený plán by podľa neho mohol vyvolať posun v celom (nezdravom) systéme

a pritom otvorí nové podnikateľské príležitosti v objeme miliárd dolárov. „Kľúčom je zhoda pozdĺž celého reťazca a medzi verejným a súkromným sektorom,“ zdôrazňuje. Pre začiatok netreba až tak veľa. „Menšie zmeny týkajúce sa materiálov, formátov, spracovania môžu spraviť ekonomiku recyklácie životaschopnou,“ verí Martin M. Stuchtey, profesor pre stratégiu a riadenie zdrojov Univerzity v Innsbrucku. „Tak sa dostaneme do pozitívnej špirály vyšších ziskov, nižších nákladov a lepších konštrukcií.“

FM

Obrázky: Pixabay, EMAF
Spracované z podkladov Svetového
ekonomického fóra

Máme ešte šancu zastaviť globálne otepľovanie?

Z výsledkov Svetovej meteorologickej organizácie vyplýva, že priemerná celosvetová teplota je o 0,85 °C vyššia ako pred sto rokmi.

Ludia ovplyvňujú klímu a teplotu Zeme spaľovaním fosilných palív, produkciou cementu, výrubom dažďových pralesov, chovom hospodárskych zvierat. Tieto činnosti pridávajú obrovské množstvo skleníkových plynov k tým, ktoré sa v atmosfére vyskytujú prirodzene – to zvyšuje účinok skleníkového efektu. Zvýšenie teploty o 2 °C v porovnaní s predindustriálnym obdobím je podľa vedcov prahovou hodnotou, ktorej prekročenie predstavuje oveľa väčšie riziko nebezpečných, možno až katastrofických zmien v globálnom prostredí.

Skľučujúce dôsledky

Globálne otepľovanie roztápa polárne ľady a ľadovce, čím stúpa hladina morí. Dôsledkom sú záplavy a erózia pobrežných, nízko položených oblastí. To v blízkej budúcnosti hrozí masívnou migráciou obyvateľov pobreží, ktorá sa môže dotknúť aj miliardy ľudí.

Čoraz častejšie sú extrémne výkyvy počasia, napríklad silné dažde či veľké suchá. To môže viesť k povodňam a znižovaniu kvality vody, ale niekde aj k zhoršeniu dostupnosti vodných zdrojov. Napríklad severná Európa zaznamenáva výrazné zvýšenie vlhkosti, čo by mohlo znamenať viac záplav v zimnom období.

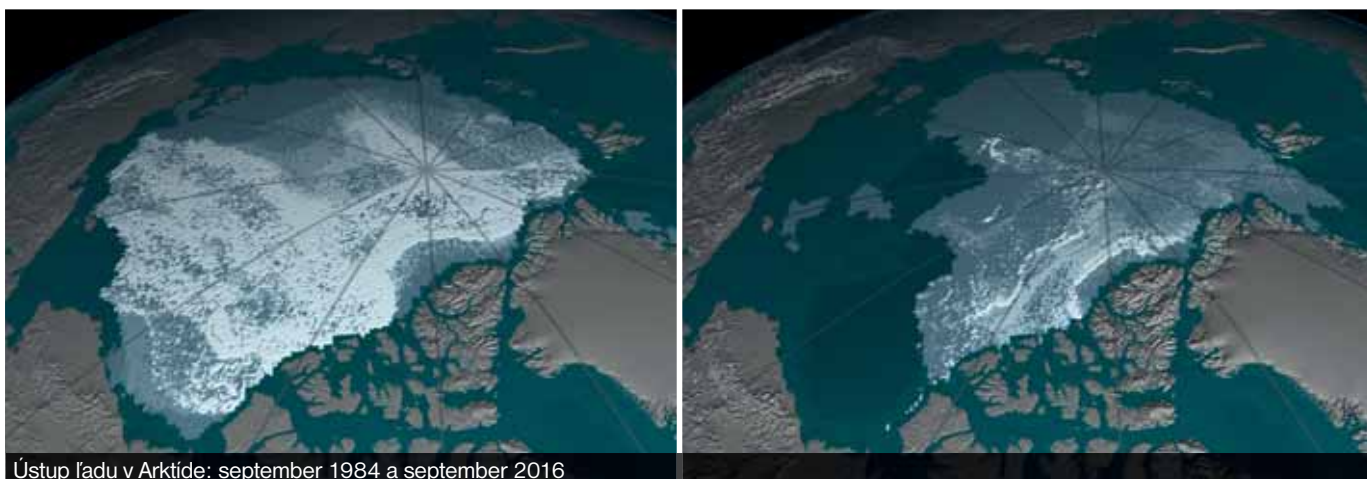
Iné oblasti zažívajú vlny horúčav, suchá a lesné požiare. Stredná a južná Európa, najmä krajiny okolo Stredozemného mora, sa stávajú čoraz suchšími. S rýchlou zmenou klímy sa ťažko vyrovnávajú aj rastliny či zvieratá.

Mnohé druhy už prešli do nových oblastí, viacerým hrozí riziko vyhynutia.

Ide o zdravie i peniaze

Klimatická zmena pre ľudstvo znamená vyššie riziko úmrtí z tepla, od smädu, ale aj hladu. V niektorých regiónoch už v súvislosti s horúčavami dochádza k rastu počtu úmrtí; pozorujeme aj zmeny vo výskyte niektorých vodou prenášaných chorôb a ich prenášačov. Škody na ľudskom zdraví, ale aj majetku a infraštruktúre, predstavujú vysoké ekonomické i spoločenské náklady. Napríklad povodne v období 1980 – 2011 zasiahli viac než 5,5 milióna osôb a spôsobili priame hospodárske straty vo výške 90 mld. €. Najviac boli postihnuté odvetvia ako poľnohospodárstvo, lesníctvo, energetika a cestovný ruch, ktoré značne závisia od určitých úrovni teplôt a zrážok. MF

Foto: NASA

Ústup ľadu v Arktíde: september 1984 a september 2016

Jednoduchosť je niekedy rýchlejšia

Ako nové IT systémy dynamizujú prácu finančných oddelení

Nové riešenia a IT architektúry šetria peniaze a čas. Predstavte si, že ste finančný riaditeľ. Čo by ste povedali na riešenie, ktoré dokáže zrýchliť finančný reporting tisícnásobne alebo ušetriť 400 pracovných dní v procese uzávierkových informácií?

Úloha finančných riaditeľov vo firmách sa komplikuje. Dnes už nestačí, aby sa starali o výkazníctvo, účtovníctvo či dane. Vyžaduje sa ich aktívne zapájanie do diania v podniku a monitoring situácie z hľadiska finančných, rizikových alebo strategických aspektov. Nielen vo veľkých spoločnostiach majú na starosti zložité a ťažkopádne procesy. Situáciu navyše komplikuje, ak má firma viac informačných systémov, pokročilé požiadavky na finančné konsolidácie (v prípade holdíngov) a ambíciu korporátneho riadenia cash flow. Alebo hoci aj veľký počet zákazníkov s pokročilými požiadavkami v oblasti billingu, riadenia pohľadávok a predaja.

In-memory systémy zjednodušujú procesy tak, že redukcia dát je aj 70 %.

Nové technológie však umožňujú aj do takýchto zložitých systémov vniesť jednoduchosť, a tým aj rýchlosť a úspory. Dokážu totiž masívne a vysoko efektívne spracovávať dáta priamo v pamäti.

Zjednodušenie štruktúry

Takzvané in-memory systémy umožňujú výrazne zjednodušiť procesy. Dokážu totiž eliminovať všetky pomocné kroky, ktoré boli kedysi nevyhnutné pre beh finančných operácií – dátové agregáty či pomocné výpočtové tabuľky. Len toto zjednodušenie vedie

k redukcii dát zhruba o 70 percent. Spojením dátového skladu a systému na riadenie zdrojov, čiže transakčného a analytického sveta, sa navyše stierajú rozdiely medzi operatívou, reportingom a analýzami.

Jednoduchšia práca s informáciami

Nové technológie umožňujú prácu s reportmi a analýzami v reálnom čase nad agregovanými informáciami a zároveň analýzu najmenších detailov na úrovni účtovných dokladov a ich položiek. Vedenia firiem vďaka takýmto riešeniam môžu zabudnúť na tabuľky a prezentácie či dokonca šanóny plné papierov. Manažéri dnes už vedľa všetko prezentovať nad reálnymi dátami priamo na dotykovej obrazovke, kde dokážu okamžite upravovať predpovede, simulovať rôzne obchodné scenáre alebo skúmať dopady svojich potenciálnych rozhodnutí na zložité zostavy podnikových ukazovateľov.

Dynamické plánovanie

Preplánovanie, rekalkulácie v reálnom čase na základe nových informácií, zmeny vstupných parametrov, simulácie a nové scenáre priamo harmonizované s dátami a so štruktúrami informačného systému – to všetko nové in-memory technológie umožňujú. A to bez potreby ďalšieho spracovania v nadstavbových systémoch dátových skladov. Súčasťou dynamického plánovania je aj

hladké prepojenie manažérskeho účtovníctva, controllingu a s tým súvisiace alokácie a preúčtovanie nákladov, respektíve vývoj a úpravy nových nákladových modelov. Alebo aj predpovede cash flow na základe prediktívnych algoritmov, ktoré pomáhajú plne automatizovane a presne predpovedať krátkodobé finančné prostriedky a pripraviť tak priestor pre rozhodnutia.

Vďaka novým riešeniam môžu šéfovia zabudnúť na tabuľky, prezentácie aj šanóny s papiermi.

Nové technológie prinášajú zefektívnenie a zrýchlenie každodenných finančných operácií, ako aj dlhodobých procesov v oblasti plánovania alebo riadenia rizík. Príkladom môže byť úspora 400 pracovných dní v procese uzávierkových operácií alebo tisícnásobné zrýchlenie finančných reportov, zmieňované švajčiarskou spoločnosťou Zurich Insurance Group.

Finančné oddelenia tak vďaka novým technológiám môžu vstúpiť do sveta, kde možno výsledky prezentovať v reálnom čase bez ohľadu na veľkosť a zložitosť spoločnosti.

Jiří Příbyslavský, konzultant pre analytiku a financie, SAP

Obrázok: SAP

Bezpečnú prácu vyžaduje zákon

Slováci majú stále nízke právne vedomie o BOZP

E-learningové školenia sú dnes samozrejmosťou vo veľkých korporáciách; uľahčiť plnenie zákonných povinností však môžu aj v stredných a malých firmách.

Na Slovensku stále pretrvávajú nízke právne vedomie vo vzťahu k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (BOZP). Slováci si neuvedomujú a podceňujú riziká poškodenia zdravia, sú ochotní riešiť pracovné úlohy aj na jeho úkor. Preventívnymi opatreniami by pritom predišli poškodeniu svojho zdravia.

Už nielen osobne, ale aj elektronicky

Zamestnancov skolili o BOZP, požiarnej ochrane či pracovnej zdravotnej službe ešte donedávna osobne školitelia. „S neustále rastúcim pokrokom došlo k zmene aj vo forme školení povinných zákonných kurzov. Pre vybrané kategórie zamestnancov je možné absolvovať

Kým e-learningy sú dnes už bežné vo veľkých korporáciách, projekt Edumio umožňuje túto formu vzdelávania aj v stredne veľkých či úplne malých firmách – a za finančne oveľa výhodnejších podmienok. „Edumio umožňuje podnikateľom zastrešiť celú agendu povinných zákonných školení pod jednu strechu. Zároveň zabezpečujeme pre firmy potrebnú dokumentáciu, ako aj osobné obhliadky pracoviska,“ vyhlasuje P. Paška.

Povinnosť pre všetkých

Zabezpečiť BOZP musia všetci zamestnávateľi. Ako uvádza Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ich povinnosťou je starať sa o technické, technologické, organizačné, personálne a iné opatrenia, potrebné na dosiahnutie tohto cieľa.

Tiež zamestnanci musia pri práci dbať o svoju bezpečnosť a zdravie, ako aj o bezpečnosť a zdravie ostatných osôb. Tieto povinnosti zamestnávateľov i zamestnancov vo svojej činnosti primerane plnia aj podnikajúce fyzické osoby – živnostníci.

Riziko na pracoviskách

Na celom svete ostávajú choroby z povolania jednou z hlavných príčin úmrtí súvisiacich s pracoviskom. Podľa odhadov odborníkov z Medzinárodnej organizácie práce zomrie každý rok na pracoviskách 2,3 milióna mužov a žien, čo v prepočte predstavuje 6 300 ľudí denne!

Navyše, je hlásených okolo 160 miliónov nových prípadov chorôb z povolania a vyše 300 miliónov ľudí sa stane obeťou pracovného úrazu bez smrteľného následku.

O BOZP musia dbať všetci: zamestnávateľi, zamestnanci, živnostníci.

Aj preto je 28. apríl každoročne Svetovým dňom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Jeho hlavným cieľom je propagovať bezpečnú, zdravú a dôstojnú prácu, ako aj upriamovať pozornosť verejnosti na účinnosť prevencie chorôb z povolania na pracoviskách.

KK

Obrázok: Pixabay

Každý deň umrie pri práci na celom svete priemerne 6 300 ľudí.

školenia formou e-learningu,“ hovorí Peter Paška, zakladateľ e-learningovej platformy Edumio pre zákonné i rozvojové vzdelávanie.

Bezpečnosť v celom procese

Bezpečné a zdravie neohrozujúce musia byť všetky prvky pracovného procesu, najmä:

- pracovné podmienky,
- budovy,
- komunikácie,
- stroje a iné technické zariadenia,
- pracovné postupy,
- organizácia práce,
- spôsob odmeňovania za prácu,
- ľudia a vzájomné vzťahy medzi nimi.

Spoločnosť Education

Education, s. r. o., je spoločnosť tvorená mladými ľuďmi, ktorí vytvárajú zmysluplné vzdelávacie projekty, väčšinou v online prostredí. Jej víziou je pomáhať firmám rásť prostredníctvom vzdelávania a robiť ľudí šťastnejšími a úspešnejšími. Spája ich túžba po rozvoji spoločnosti i seba samých. Zastrešuje vzdelávanie vo všetkých segmentoch prostredníctvom projektov Edumio, Gastromio, Medicio a Hotelio.

Chránite, na čom záleží

Nová kamera D-Link DCS-4603 z radu Vigilance je vhodnou voľbou pre predajňu alebo kanceláriu. Rozlíšenie 3 megapixely z nej robí dobré riešenie, keď je potrebné rozpoznávať tváre a predmety; nočné videenie do vzdialenosti 10 metrov zasa pomôže zaistiť spoľahlivú ochranu potme.

Spolu s kamerou predstavil výrobca aj všestranný 16-kanálový sieťový PoE (Power over Ethernet) VNR videorekordér DNR-2020-04P. Môže nahrávať obraz až zo 16 sieťových kamier súčasne na disky s celkovou úložnou kapacitou až do 16 TB. Vďaka integrovanému obrazovému HDMI/VGA výstupu a USB portu môžu používatelia videorekordér sledovať, ovládať a konfigurovať bez nutnosti pripojenia k PC. **JR**

Router pre hráčov

Asus ROG Rapture GT-AC5300 je prvý router, ktorý je špeciálne navrhnutý na hranie. Využíva viacero inovatívnych funkcií, vďaka ktorým sa dá cez sieť hrať jednoduchšie, rýchlejšie a plynulejšie. Viacero nastavení možno aktivovať jedným kliknutím.

Gaming Center poskytuje okamžitý prehľad o sieti, stave pripojenia a prezradí, koľko zariadení je pripojených na internet a aké aplikácie (hry) využívajú. Router má štvorjadrový procesor s taktom 1,8 GHz, dvojicu ultrarýchlych USB 3.0 portov a obsahuje tri-band Wi-Fi. Dva z ôsmich LAN portov sú dedikované na hry a prioritizujú pripojené zariadenia. Funkcia Game Boost maximálne zrýchli sieťovú komunikáciu. **JR**

Prichádza „zenovácia“

Pod názvom Zenovation predstavil Asus nedávno svoje najnovšie lifestylové, biznisové a herné inovácie. Ukázal napr. smartfón ZenFone AR s procesorom Qualcomm Snapdragon 821, prvý smartfón súbežne podporujúci technológie rozšírenej reality Tango a virtuálnej reality Daydream. Pre náročných používateľov je určený nový ZenFone 3 Zoom – stvorený na fotografovanie a dlhé používanie, pretože má batériu s kapacitou až 5 000 mAh.

Medzi prezentovanými novinkami boli aj notebook ZenBook UX490, počítač VivoPC X,

monitor ProArt PA32U a biznisový notebook AsusPRO B9440. Rovnako PC a notebooky s aktualizovanou výbavou s procesormi 7. generácie (Kaby Lake) a herné notebooky ROG GX800VH a G752. **VN**

ZenBook 3 Deluxe

Očakávané novinky strednej triedy

Samsung Electronics uvádza na náš trh dlho očakávané smartfóny strednej triedy, ktoré sa parametrami približujú drahším modelom. Galaxy A3 a A5 (2017) majú osemjadrový procesor, NFC, Bluetooth a najnovšie aj nový USB-C konektor. Pamäť je možné rozšíriť pomocou microSD až o 256 GB.

Novinkou je technológia Always On, ktorá šetrí batériu a stále

zobrazuje informácie o smartfóne bez akéhokoľvek dotyku. Hlavnou doménou radu Galaxy A (2017) sú však pokročilé funkcie predného aj zadného fotoaparátu so superpresným zaostrovaním, ktorý je v jednej línii so zadným sklom. Oba modely sú odolné voči vode a prachu podľa certifikátu IP68. **VN**

Trendy v bezpečnosti: big data a IoT ready

Johan Paulsson, CTO spoločnosti Axis Communications, predstavil očakávané trendy v oblasti zabezpečenia pre rok 2017. Podľa neho začnú zákazníci viac vnímať bezpečnosť ako službu a aktívnejšie budú pri plánovaní využívať tzv. big data.

Kamery generujú v reálnom čase obrovské množstvá analytických dát, ktoré sa musíme naučiť spracovať. Pomocť nám pritom môže umelá inteligencia, ktorá na základe nášho

správania sama „naučí“ softvér vyhodnocovať rôzne situácie a vytvárať reakcie.

Internet vecí sa vyvinul z fázy módného slovička do mainstreamovej reality, čo zas prináša impulz vytvárania. Do popredia vystupuje problém kybernetickej bezpečnosti, kde je najmä na výrobcoch, aby už v továrni predpripravili svoje produkty pre zákazníkov s vysokým stupňom zabezpečenia ihneď po ich vybalení. **JF**

UHD sa presadzuje

S postupným rozširovaním UHD diskov sa dá očakávať aj rozšírenie ponuky hardvéru, čo sekundárne prinesie zníženie cien 4K/UHD technológií a posun v kvalite obrazu domáceho kina na novú úroveň. Dnes už dobre známe 4K vnímame len ako vyššie rozlíšenie, ktoré prináša 4 096 × 2 160 obrazových bodov. Ultra HD (UHD – komunikovaný aj ako 4K Ultra HD) dostáva do vienka „iba“ rozlíšenie 3 840 × 2 160 bodov (2 160 p), no podporuje ho aj samotný Hollywood.

S príchodom UHD sa zmení hardvér – od HDMI káblov (prejdú na normy HDMI 2.0a) a prehrávačov až po televízory a monitory s HDR obrazom. Na náš trh teraz prichádzajú UHD disky spoločnosti Bontonfilm. Tá na rozbeh UHD chystá každý mesiac najmenej jeden kinohit ako Inferno či Sedem stoatočných. **JR**

Meníme spôsob prezentácie

Tvrdí to Logitech, ktorý uvádza na trh nový ovládač prezentácií Spotlight. Má príjemný dizajn a niekoľko špeciálnych funkcií. Dá sa používať bezdrôtovo na vzdialenosť až 30 m

s miniatúrnym USB alebo pomocou technológie Bluetooth Smart.

Vo väčšine operačných systémov sa pripája ako „plug-and-play“ aj bez softvéru a je kompatibilný so všetkými obľúbenými aplikáciami na tvorbu prezentácií. Minúta dobíjania vystačí až na tri hodiny používania. Neobsahuje laserové ukazovadlo, ale má pohybový senzor a funguje ako tzv. AirMouse. Ovládať môžete kurzor myši, takže viete spúšťať videá i otvárať odkazy – pritom na rozdiel od lasera sú kurzory a zvýraznenia viditeľné aj pre tých, čo sledujú prezentáciu prostredníctvom napr. videokonferencie. Na blížiaci sa koniec určeného času vás upozorní jemným vibrovaním.

LD

Nový level zobrazovacích technológií

Na veľtrhu ISE 2017 predstavila spoločnosť LG Electronics pokročilé riešenia digitálnych zobrazovacích zariadení. Vo svojom stánku ukázala flexibilné bezrámové OLED displeje, ktoré vyzdvihujú hlavné výhody tejto technológie. Vďaka samostatne svietiacim bodom poskytujú nádherný obraz s dokonalou hlbokou čiernou a reálne živými farbami. Pretože sú OLED úzke a flexibilné, umožní nová generácia zákazníkom meniť zakrivenie obrazoviek.

Na veľtrhu odhalili aj oddelené obrazovky poskytujúce 86" Ultra Stretch digitálne riešenie s ultra širokým pomerom strán 58 : 9, minimálnou veľkosťou rámu a schopné zobraziť až 4 obrazy súčasne, rovnako ako 88" panely s pomerom 32 : 9, ako alternatívu pre dva 49" panely spojené stranami.

Takéto riešenie poskytuje viac detailov a je vhodné pre stánky, finančné inštitúcie alebo reštaurácie.

JR

Bezpečnosť ako zo železa

Hoci USB flešky sa dnes považujú už trochu za prežitok, stále ide o to najpoužívanejšie médium na prenos dát. Nezabúdajte pritom na bezpečnosť, pretože malý USB prívesok sa stratí ľahšie než vaše kľúče – a ak sú na ňom dôverné informácie, v nesprávnych rukách bude mocnou zbraňou.

Moderné zabezpečené USB disky Kingston IronKey D300 sú odolné voči mechanickému poškodeniu a dáta sú ukladané v šifrovanej forme s takým silným kódovaním, že by ich dnes najvykonnejšie počítače dešifrovali desiatky rokov (neverte tomu, čo vidíte v amerických filmoch, kde zlomia kód). A napokon, dá sa nimi riešiť aj úroveň bezpečnosti na celofiremnej úrovni. Existujú totiž management aplikácie, ktoré dokážu ochrániť prístup k naozaj citlivým dátam aj na diaľku, teda pri použití kdekoľvek, i mimo firemného PC. Môže to byť ideálne napríklad pre správcov, ktorí prenášajú databázu bankových klientov.

JR

Tablet s Halo klávesnicou

Nový tablet Lenovo Yoga A12 spadá do kategórie osobných počítačov, ktorá bola novo vytvorená špeciálne pre milovníkov OS Android. Ponúka za rozumnú cenu celodennú produktivitu s 12,2" HD displejom, procesorom Intel Atom x5, 2 GB RAM a úložiskom s kapacitou 32 GB. V najtenšom mieste má hrúbku len 5,4 mm a váži menej ako kilo.

Yoga A12 má multitaskingové hybridné používateľské rozhranie, zostavu Google Productivity Suite a revolučnú Halo klávesnicu, ktorá spája softvér a hardvér do jedného unikátneho rozhrania, schopného prispôbiť sa písacim návykom používateľa. Plochá klávesnica pri dotyku zavibruje a má haptickú odozvu. Čím viac na nej píšete, tým je rýchlejšia a presnejšia.

VN

Svetová konferencia o open source bude v Prahe

Spoločnosť SUSE oznámila, že ďalší ročník svetovej konferencie pre používateľov open source riešení SUSECON 2017 sa uskutoční v septembri 2017 v Prahe. Spoločnosť tam predstaví trendy v softvérových definovaných infraštruktúrach na báze Linuxu, OpenStack a Ceph.

Účastníci konferencie sa môžu tešiť aj na ďalšie kľúčové témy spojené s touto technológiou, ako sú Infrastructure-as-a-Service, Platform-as-a-Service, Container-as-a-Service, NFV, softvérové definované úložiská a softvérové definované siete. SUSECON ponúkne prednášky a prezentácie odborníkov zo spoločnosti SUSE a jej partnerov, intenzívne workshopy o riešeníach, ktoré ponúka SUSE, a bezplatné certifikačné skúšky.

JR

Viva América!

Logistický priemysel na sever a na juh od Panamského prieplavu

Na dynamických trhoch oboch Amerík rastie dopyt po udržateľných konceptoch vrátane tých logistických.

Priestornejší Panamský prieplav, rozbehnutý automobilový priemysel v Mexiku, ale tiež stagnujúca ekonomika nedávneho premianta – Brazílie – také sú trhy Severnej a Južnej Ameriky, plné výziev a príležitostí.

Panama: prísľuby od nového prieplavu

Až 40 000 robotníkov deväť rokov tvrdo pracovalo, aby bola jedna z najdôležitejších vodných ciest svetového obchodu schopná naplniť požiadavky budúcnosti. V lete 2016 stavbu dokončili a oficiálne slávnostne otvorili.

Úprava Panamského prieplavu má zdvojnásobiť tovarový tranzit na 600 mil. t ročne.

Pred viac než sto rokmi Panamský prieplav považovali za inžiniersky zázrak storočia.

A to sa nezmenilo. Tovar z celého sveta na svojej ceste prechádza cez najužšiu časť Ameriky. Predtým sa tadiaľ mohli dostať len stredne veľké lode s maximálnym zaťažením 4 400 kontajnerov. Teraz môžu prieplavom prechádzať lode s maximálnym zaťažením až 13 000 kontajnerov. Úrad Panamského prieplavu (Autoridad del Canal de Panamá) očakáva zdvojnásobenie lodného tranzitu na 600 miliónov ton tovaru ročne.

Vzhľadom na optimistické vyhliadky rozvoja obchodu a ekonomiky v Severnej i Južnej Amerike boli rozšírenie a modernizácia prieplavu dobre načasované.

Motor stredoamerického autopriemyslu

Positívna nálada je obzvlášť zrejmä v Mexiku, kde automobilový priemysel poháňa hospodársky rast. Podľa Medzinárodnej

Jaguar Land Rover má nový závod v štáte Rio de Janeiro.

Prístav v Miami je bránou kontajnerovej dopravy medzi USA a Latinskou Amerikou.

organizácie výrobcov automobilov (OICA) sa tu v roku 2015 vyrobilo asi 3,4 milióna vozidiel; medziročné zvýšenie sa odhaduje na viac než 5 %.

V súčasnej dobe pôsobia v krajine veľkí hráči automobilového priemyslu: z výrobných liniek tu schádzajú nové autá a autodiely pre značky Nissan, General Motors, Chrysler, Ford, Honda, VW a Toyota. Nedávno postavili svoje závody aj ďalšie spoločnosti – Audi,

V Miami je jedno z top 3 cargo letísk v USA; 80 % zásielok smeruje do Južnej Ameriky.

BMW a Daimler. Napríklad v San José Chia-pa v štáte Puebla (asi 200 km od hlavného mesta) začali vyrábať terénne Audi Q5. Vedľa fabriky stojí aj park s prevádzkami subdodávateľov, z ktorého prichádzajú komponenty na montážne linky v režime just-in-sequence. Prednosť majú v každom prípade komponenty, vyrobené na tomto kontinente. Vzhľadom na nestále ceny surovín totiž spoločnosti v tejto „nearshoring“ stratégii vidia nákladovo efektívnu alternatívu k dlhým prepravným časom cez Pacifik. Okrem toho, cena práce rastie už aj v Číne.

Úvítanie prvého Audi Q5 mexickej výroby (jeseň 2016)

„Stabilná ekonomika Mexika, jeho výhodná poloha – najmä vzhľadom na USA, vysoko schopná pracovná sila a rad obchodných dohôd vytvárajú priaznivé podmienky pre miestny automobilový priemysel,“ vysvetľuje Guido

Svetové značky vyrábajú v Mexiku ročne vyše 3 milióny automobilov.

Gries, výkonný riaditeľ Air & Sea Logistics Americas spoločnosti Dachser. Zdôrazňuje, že dohody o voľnom obchode so 44 krajinami uľahčujú výmenu tovarov a dávajú Mexiku konkurenčnú výhodu voči iným krajinám Latinskej Ameriky.

Miami: hub medzi severom a juhom

Hlavnou bránou tokov tovaru medzi USA a Latinskou Amerikou je Miami. Tunajšie

medzinárodné letisko je jedným z troch najdôležitejších prekladísk leteckého nákladu v Spojených štátoch, pričom asi 80 % zásielok smeruje do Južnej Ameriky. Reflektuje to aj Dachser; podľa G. Griesa práve z Miami poskytujú svojim klientom riešenia leteckej a námornej prepravy, ako aj ich kombinácie s vnútroamerickou nákladnou dopravou.

Avšak zhruba 80 percent všetkých preprav medzi USA a Mexikom sa uskutočňuje prostredníctvom kamiónov a železnice. „To nie je vždy ľahké, pretože sa často boríme s problémami infraštruktúry, komplikovanými colnými postupmi a dlhými zdržaniami na hraniciach,“ upozorňuje G. Gries. Ale vďaka spoločným iniciatívam ako „Unified Cargo Processing Program“ sa blýska na lepšie časy. Cieľom je zaviesť spoločné colné kontroly kamiónov, aby nezastavovali na obidvoch stranách hranice. Znížila by sa tak čakacia doba pri cezhraničnej preprave a zvýšila frekvencia vybavovania.

Hľadajúca i tápajúca Brazília

Vedľa Mexika patrí i Brazília medzi hnacie motory Amerík, hoci jej vyhliadky výrazne poklesli. V rokoch 2004 až 2011 tu rástol hrubý domáci produkt v priemere o temer päť percent ročne – až do roku 2012, kedy sa ekonomika začala zdrhávať. V nasledujúcom roku sa ešte hovorilo o navýšení HDP približne o 2,3 %, ale rok 2014 bol prakticky nulový. Aj ďalšie dva roky boli poznamenané recesiou. Záchrana sa očakáva od programu multimiliardovej privatizácie, ktorý sa dotkne

Do plánov reforiem v Brazílii zapadá aj privatizácia letísk a prekladísk.

aj dopravných uzlov. Plán zahŕňa čiastočnú privatizáciu štyroch letísk vrátane Porto Alegre a Salvadoru, rovnako ako centier prekladky obilia a prepravy plynu. Záujemcovia sa môžu hlásiť do tendrov na manažovanie diaľnic a vodných elektrární. Prezident Michel Temer, ktorý nastúpil po odvolaní Dilmy Rousseffovej, oznámil aj reformy dôchodkového systému, pracovného práva a ekonomiky.

G. Gries verí, že v Brazílii stále existujú dôvody na optimizmus. Prípravy na olympiádu podľa neho viditeľne – hoci stále nedostatočne – prispeli k zlepšeniu infraštruktúry v Rio de Janeiro a okolí. V najnovšom logistickom rebríčku Svetovej banky sa Brazília posunula o desať pozícií na 55. priečku. V kategórii infraštruktúra si polepšila o sedem bodov a je na 47. mieste.

Dachser pôsobí v krajine od roku 2007. „V súčasnej dobe máme okolo 160 zamestnancov v deviatich lokalitách,“ konštatuje G. Gries.

Vďaka olympiáde v Riu sa v krajine mierne zlepšila infraštruktúra.

Na druhej strane, pretrvávajú závažné nedostatky, týkajúce sa efektivity dodávateľského reťazca. Podľa americkej poradenskej firmy Armstrong & Associates tvoria náklady na logistiku 11,6 % brazílskeho HDP. Pritom v USA je to 8,2 a v Nemecku 8,8 %. „Je tu veľký priestor na zlepšenie,“ uzatvára G. Gries.

Karl Fink

(spracované podľa časopisu Dachser Magazin)

Foto: DT, PortMiami, JLR, Audi, PBY

Prologis mal na Slovensku dobrý rok

V roku 2016 začal Prologis na Slovensku tri nové výstavby s celkovou rozlohou 81 000 m² a dokončil dve nové výstavby s celkovou rozlohou 45 000 m². Prenajatých bolo celkovo 232 000 m², čo je v porovnaní s rokom 2015 dvojnásobná plocha. V decembri bolo slovenské portfólio Prologisu úplne obsadené. „Historicky najlepšie výsledky na tomto čoraz zásadnejšom a rozrastajúcom sa trhu nám pomohol dosiahnuť vysoký zákaznícky dopyt,“ povedal Martin Baláž, riaditeľ Prologis pre prenájom a výstavbu pre ČR a Slovensko.

Vďaka aktivitám v krajinách V4 s portfóliom s rozlohou 4,5 milióna m² (k 31. 12. 2016) je Prologis popredným poskytovateľom distribučných nehnuteľností v strednej a východnej Európe. V roku 2016 prenajala 1,8 milióna m²: podpísala nové nájomné zmluvy na 700 000 m² a predĺžila nájomné zmluvy na 900 000 m². Zvyšok boli krátkodobé zmluvy. Miera obsadenosti dosiahla 96,4 %.

JF

Priemyselné nehnuteľnosti v našom regióne

V roku 2016 sa v strednej a východnej Európe (SVE) prenajalo 5,7 milióna m² priemyselných priestorov, čo je o štvrtinu viac ako v predchádzajúcich dvoch rokoch. Na prenájom je dostupných celkom 22 mil. m² prvotriednych priemyselných priestorov. Na porovnanie: Nemecko s podobným počtom obyvateľov disponuje približne 25 miliónmi m². Informovala o tom spoločnosť Cushman & Wakefield. Záujem nájomcov bol podľa firmy spojený s intenzívnou výstavbou, keď na trhu v ČR, Poľsku, Maďarsku, Rumunsku a na Slovensku pribudlo spolu 2,2 milióna m² priemyselných nehnuteľností.

Objem novej výstavby dosiahol vlni podobné čísla ako v rekordných predkrízových rokoch 2007 a 2008, keď sa ročne postavilo 2,5 milióna m². Rok 2016 sa tak stal tretím najlepším rokom z hľadiska výstavby moderných skladových priestorov za posledných 19 rokov.

Na Slovensku je dnes k dispozícii vyše 1,4 milióna m² priemyselných priestorov. Ponuka sa vlni rozšírila o 73 000 m² novej výstavby a prenajalo sa 330 000 m². Miera neobsadenosti priestorov dosiahla 4 %. Podľa analytikov dopyt

citeľne stimulovali dodávatelia budúceho závodu Jaguar Land Rover pri Nitre.

CW

Stavebný systém Durisol

Systém Durisol je vhodný pre stavbu nízkoenergetických budov. Základnou surovinou stavebného materiálu Durisol je prirodzene obnoviteľný zdroj – drevná štiepka (tvorí až 90 % objemu), do ktorej sa pridáva cement, voda a ďalšie mineralizačné komponenty.

Výhodou stavby z neho je najmä rýchlosť výstavby; za 1 deň je možné postaviť až jedno podlažie domu. Durisolové tvarovky sa ukladajú na seba nasucho, pričom výplňový betón ich previaže a zároveň zabezpečí statiku celej konštrukcie.

Systém Durisol ponúka všetky stavebno-fyzikálne výhody, ktoré sú zjednotené v kombinácii dreva s betónom. Má vynikajúce tepelno- a zvukovo-izolačné vlastnosti a vďaka svojmu masívnemu betónovému jadrú dokáže výborne

akumulovať teplo. Jeho ďalšou vlastnosťou je výborná difúzia vodných pár, čím sa efektívne reguluje vlhkosť vzduchu v interiéri a vytvára sa zdravá klíma a príjemný pocit z bývania. Durisol je odolný voči požiaru, poveternostným vplyvom a je mrazuvzdorný, takže ho možno skladovať na stavenisku v každom počasí, aj v zime. Prírodná izolačná schopnosť dreveného plášťa a schopnosť zadržať teplo v betónovom jadre prinášajú značnú úsporu nákladov na kúrenie v zime aj na ochladzovanie v lete.

VN

VÝTAHY

výroba, rekonštrukcie, montáž

zeva

S.R.O.

VÝTAHY ZEVA spol. s r.o.
Beckovská 38
821 04 Bratislava 2

tel.: +421 2 4820 8620
fax: +421 2 4820 8623

e-mail: zeva@zeva.sk

www.zeva.sk

- ✦ opravy a generálne opravy starých výťahov
- ✦ postupná modernizácia starých výťahov, ktorej výsledkom je nový výťah
- ✦ výroba, dodávka a montáž nových výťahov
- ✦ výroba slovenských elektrokomponentov pre výťahy
- ✦ výroba slovenských riadiacich systémov pre výťahy
- ✦ držiteľ certifikátu kvality ISO 9001
- ✦ firma s 20 ročnou tradíciou

Cargo-partner: spokojnosť s výsledkami, dobré vyhliadky

Po dobrom roku 2016 očakáva tento logistický operátor v roku 2017 ďalší rast biznisu a tržieb. Hovorí o tom výkonný riaditeľ na Slovensku Tibor Majzún.

• Aký bol pre vás uplynulý rok?

Ak by som mal v krátkosti zhodnotiť naše výsledky v roku 2016, tržby sú na podobnej úrovni ako v roku 2015, ktorý bol našim historicky najúspešnejším. Taktiež očakávaný hospodársky výsledok bude porovnateľný; presné čísla zatiaľ, pochopiteľne, ešte nemáme k dispozícii.

Podarilo sa nám prepraviť väčšie objemy v námornej aj v leteckej preprave. Ceny palív v leteckej a predovšetkým v námornej kontajnerovej preprave však v minulom roku klesli na historické minimá, takže medziročný rast výkonov sa nepremietal do nárastu tržieb. Tento nárast očakávame v roku 2017.

Pokiaľ ide o koncernové čísla, ich sumariácia tiež zaberie ešte nejaký čas, ale firma očakáva mierny rast tržieb a aj zisku.

• Môžete priblížiť pozíciu spoločnosti na trhu globálne a v Európe?

V roku 2016 cargo-partner rozširoval sieť pobočiek v USA a sprevádzkoval aj nové sklady v USA a v Číne. Tento rok očakávame ďalší dynamický rozvoj predovšetkým v našich pobočkách v Číne, v juhovýchodnej Ázii a pokračujúci trend expanzie v USA.

Čo sa týka Európy, naša pozícia predovšetkým v oblasti strednej a východnej Európy je veľmi stabilná a kontinuálne rozširujeme skladové kapacity. Skupina investuje do kúpy pozemkov a výstavby vlastných skladov. Okrem Slovenska ide o oblasť juhovýchodnej Európy a tento rok je naplánovaná ďalšia výstavba aj v Rakúsku.

• Ktoré trendy najviac ovplyvňujú váš biznis?

Veľký vplyv na leteckú a námornú prepravu tovarov mali stav prebytku dopravných kapacít v porovnaní s potrebami klientov a aj nízka

Tibor Majzún

cena palív. To viedlo k problémom dopravcov – leteckých a námorných spoločností. Známy je krach spoločnosti Hanjin a tiež fúzie niektorých lodiarov. Týmto krokmi sa podarilo postupne dostať ponuku a dopyt do vyrovnaného pomeru, čo viedlo k navýšeniu cien za prepravy. Dopravcovia sa budú snažiť tento stav udržať aj do budúcnosti, ale ďalší vývoj sa neodvážim predpovedať.

Rád by som spomenul aj železničnú kontajnerovú dopravu medzi Čínou a Európou, ktorá sa napriek vyššej cene úspešne rozvíja. Jej výhodou je predovšetkým kratší tranzitný čas v porovnaní s lodnou dopravou. Nám sa podarilo sprevádzkovať pravidelné železničné zberné kontajnery z oblasti Šanghaj a Ningbo (nakładka vo Wuhane) a koncom roka sme spustili novú linku z juhovýchodnej Číny. Obe dve linky chodia pravidelne každý týždeň.

• Môžete zhrnúť a priblížiť hlavné činnosti vašej spoločnosti?

Zaoberáme sa predovšetkým leteckou a námornou prepravou tovarov. Robíme okrem prepravy bežných tovarov napríklad aj letecké prepravy živých zvierat a námorné prepravy mrazeného tovaru v reefer kontajneroch. Okrem toho prevádzkujeme sklady

v Bratislave a v Dunajskej Strede; rovnako ponúkame služby colnej deklarácie a ostatné doplnkové logistické služby.

• Nedávno ste rozšírili svoje kapacity v Dunajskej Strede. Aký je aktuálny stav tohto projektu?

V Dunajskej Strede máme už niekoľko rokov vlastný sklad, ktorý je priamo napojený na kontajnerové prekladisko. Kapacita 7 200 m² už bola plne vyťažená, a preto sme sa rozhodli pre ďalšiu výstavbu. Naš pozemok s rozlohou viac ako 6 hektárov nám to bez problémov umožňuje, takže sme v lete začali so stavbou novej haly s rozlohou 7 000 m², ktorej svetlá výška je 14 metrov a celková kapacita cca 15 000 paliet.

Silný rozvoj očakávame v Číne, juhovýchodnej Ázii a USA; stredná Európa je stabilný a rastúci trh.

Teraz je už hala dokončená a na plnú prevádzku nabiehamo vo februári. Čiastočne ide o takzvanú špekulatívnu investíciu, ale zapíňa sa veľmi rýchlo. Verím, že táto investícia nám umožní ďalší rozvoj a realizáciu nových projektov pre súčasných aj nových klientov.

• Aké očakávania máte v roku 2017?

Mierne pozitívne. Kondícia hospodárstva a ekonomiky na Slovensku je dobrá a naša stabilná pozícia na trhu nám dáva predpoklady pre ďalší rozvoj. Máme dohodnuté nové projekty, ktorých pozitívny efekt by sa mal v priebehu roka prejaviť. Naše ciele a očakávania sú vyjadrené odhadovaným dvojciferným medziročným rastom tržieb.

Prípravil JF
Foto: cargo-partner

Logistický sklad v bratislavskej Petržalke

NOVÉ SKLADOVÉ KAPACITY V DUNAJSKEJ STREDE V PREVÁDZKE!

Kapacita pre 20.000 paliet. Profitujte z unikátnej polohy - ponúkame vám úsporu nákladov aj času vďaka polohe priamo pri kontajnerovom termináli so železničným napojením na prístavy HAMBURG, BREMERHAVEN, ROTTERDAM, TERST, KOPER A ISTANBUL.

+421 2 68242 300 | skdja@cargo-partner.com | www.cargo-partner.com

Impresie z Detroitu

Prvému tohtoročnému autosalónu dominovali novinkami najmä nemecké značky; ambície prejavili aj výrobcovia z Ázie. A autonómne vozidlá sa zdajú byť jasným trendom.

Uplynulo už pár rokov odvtedy, čo chcel automobilový priemysel nadobro skončiť s otvorením sezóny v Detroit. Popredné značky sa chceli sústrediť na veľtrh v Los Angeles, kde býva lepšie počasie aj solventnejšia klientela. Niektoré z nich dokonca prechodne odriekli svoju účasť. Tento plán však zjavne zlyhal: NAIAS v Detroit zostal najdôležitejším autosalónom na trhu USA, čo je dobre najmä pre „veľkú trojku“, ktorá tu tradične dominuje.

Domáce značky príliš nenadchli

Na prezentácii Fordu bolo možné vidieť facelift série Ford Mustang – no potom zostal skôr periférnou témou. Ani inak veľtrh neoplýval novinkami z domáceho prostredia. Chrysler predstavil prototyp „Portal“, General Motors ponúkol Chevrolet Traverse a GMC Terrain – dva nové modely triedy SUV, avšak s dosť konvenčnou vizážou. Žiadne horúce novinky neprinesli ambiciózne a luxusné značky ako Cadillac alebo Lincoln. A aj očakávaná nová Corvette sa zaskvela len – svojou neprítomnosťou.

Mimochodom, novinárov prekvapilo počas autosalónu aj niečo iné, čo vyzeralo ako jeho sabotáž. Na poludnie prvého tlačového dňa, počas ktorého sa konali významné tlačové konferencie, pozval Ford novinárov tajnostkársky do neďalekého Dearbornu na vlastnú prezentáciu. Keď sa o tom dozvedeli ostatné značky, zaangažovali do prípadu organizátorov, ktorí presvedčili Ford, aby presunul termín prezentácie na ďalší deň.

Ťah na bránu nemeckých značiek

Sebavedomie chce stelesňovať Audi Q8, ktoré má byť novým začiatkom dizajnového jazyka značky. Predsa však možno inak prvotriednemu SUV so silou 550 koní vyčítať nedostatok elegancie; dizajn jeho prednej časti sa vyznačuje skôr robustnosťou než ladnosťou tvarov. Vidno v ňom aj odkazy na klasické Quattro z roku 1980. Futuristický

koncept riadenia by, na druhej strane, mohol znamenať nový štandard v luxusnej triede. Kým Audi pôsobí dominantne, Volkswagen so svojim konceptom I.D. Buzz prebúdzá priam až volanie po láske. Dokonale nadizajnované, inteligentné vozidlo vyvoláva sympatie. Trocha na škodu je, že toto kompaktné

NAIAS zostáva, napriek otrasom, najdôležitejším autosalónom v USA.

vyhotovenie sa má vyrábať len s elektrickým pohonom. Do začiatku jeho sériovej výroby si však počkáme ešte najmenej šesť rokov

– ak k nej vôbec dôjde. Od roku 2001 totiž predstavuje I.D. Buzz už v poradí štvrtý pokus, ako nadviazať na legendárny „hipisácky“ VW Bus.

Automobilka z Wolfsburgu potrebuje toto auto ako sympatickú víziu budúcnosti, keďže realita je pomerne trpká: jedného z manažérov VW krátko pred začatím veľtrhu zadržali v súvislosti s emisnou kauzou a táto správa obletela celý autosalón. Značka v tom už nie je sama: americká Agentúra na ochranu životného prostredia, ktorá vyvíjala horúčkovitú aktivitu v posledných dňoch Obamovej administratívy, oznámila, že podobného previnenia ako Volkswagen sa dopustil aj Chrysler. Novinkou so silným potenciálom je Mercedes-Benz triedy E kupé. So svojim

Koncept I.D. Buzz predstavil obchodný riaditeľ VW Jürgen Stackmann.

elegantným, atletickým dizajnom sa prezentuje takmer ako triumf purizmu. Spolu s modernizovanými modelmi GLA a AMG GT kupé podčiarkuje nárok sebavedomo vystupujúcich Švábov na vedúce postavenie v automobilovom priemysle.

BMW ukázalo už známe modely: štúdiá prichádzajúceho modelu X2, ktorý má vraj blízko k sériovej výrobe, stála svorne vedľa novej generácie radu 5. Ten však vyzerá dosť skromne. Porsche, podobne ako niektoré iné značky, si cestu do Detroitu ušetrilo.

Ázijské značky zvyšujú svoje ambície

Nissan predstavil štúdiu modelu V-Motion, v ktorom možno odhaliť nástupcu v Európe nepredávaného modelu Altima. Zrejme je už dosť blízko produkčnej verzii. Toyota uviedla expresívne naprojektovanú Camry – budúcu generáciu veľmi úspešného bestselleru. Pozoruhodné je, že v špičkových modeloch zostáva motor V6; kto chce byť vyslovene „zelený“, príde si na svoje so štvorvalcovým hybridom.

Športový Lexus LC 500 poháňa 5-litrový osemvalec.

Po dlhých desiatich rokoch prichádza na trh nástupca modelu veľkého Lexusu LS – s členitým vonkajším plášťom, na ktorom takmer ani jedna línia nenadväzuje logicky na ďalšiu, avšak so suverénne moderným, nezvyčajne vystavaným interiérom. Pod kapotou pracuje napriek pôsobivému označeniu modelu LS 500 len 3,5-litrový šesťvalec. No je tu

zároveň aj dvojverové kupé s modelovým označením LC 500, ktoré už má k dispozícii 5-litrový osemvalec.

Ako prekvapenie z Kórey bola uvedená športová limuzína Kia Stinger. S pohonom zadných kolies a bohato členitým dizajnom pripomína Audi A7 a Mercedes-Benz CLS. Od

Pre mnohých výrobcov je synonymom pokroku autonómna jazda.

debutu v roku 2011 na frankfurtskom autosalóne síce jej karoséria zjavne stratila niečo zo svojho čara, no vstup značky Kia do vyššieho segmentu možno v každom prípade uvítať.

To platí tým skôr, že štart sesterskej komfortnej značky Genesis s jej trochu staromódnyimi modelmi G80 a G90 sa úplne nevydaril. Presvedčivejší štart na americkej pôde by milovník áut želan aj čínskemu koncernu GAC. Jeho vozidlá majú pekne znejúce meno Trumpchi, no ani po technickej stránke, ani štýlovo nie sú v prvej línii pokroku.

Víziou budúcnosti sú autonómne autá

Pre mnohých výrobcov sa na autosalóne v Detroitu stala synonymom pokroku autonómna jazda. Prednosti autonómnych automobilov tu boli vykreslené v žiarivých farbách – či už išlo o Chrysler, Nissan alebo nemeckých prémiových výrobcov.

Ak človek týmto víziám uverí, tak už len čaká na čas, keď budú sužovaní motoristi oslobodení od ťažkého bremena jazdy a vojdú do stavu úplnej blaženosti. Žeby exodus klasických noviniek z Detroitu vari už zvestoval tento krásny nový svet?

JM/Auto-Medienportal

Obrázky: Ampnet, firemné zdroje

Autonómne vozidlá a kybernetická bezpečnosť

Autá budúcnosti budú inteligentné a pripojené – to je isté. Zmenu prinesú inovácie ako prepojenie vozidiel, autonómne jazdenie (možno aj lietanie), interaktívne bezpečnostné systémy, biometrické technológie, pokročilé využívanie dát.

Budúce vozidlo bude nielen optimalizovať svoju vlastnú prevádzku a údržbu, ale tiež zlepši zážitok a pohodlie vo vnútri. Rok 2021 môže byť rokom plne autonómnych vozidiel, poháňaných umelou inteligenciou. Ale každá moderná technológia prináša okrem výhod nové výzvy a riziká. Samoriadené auto nie je výnimkou.

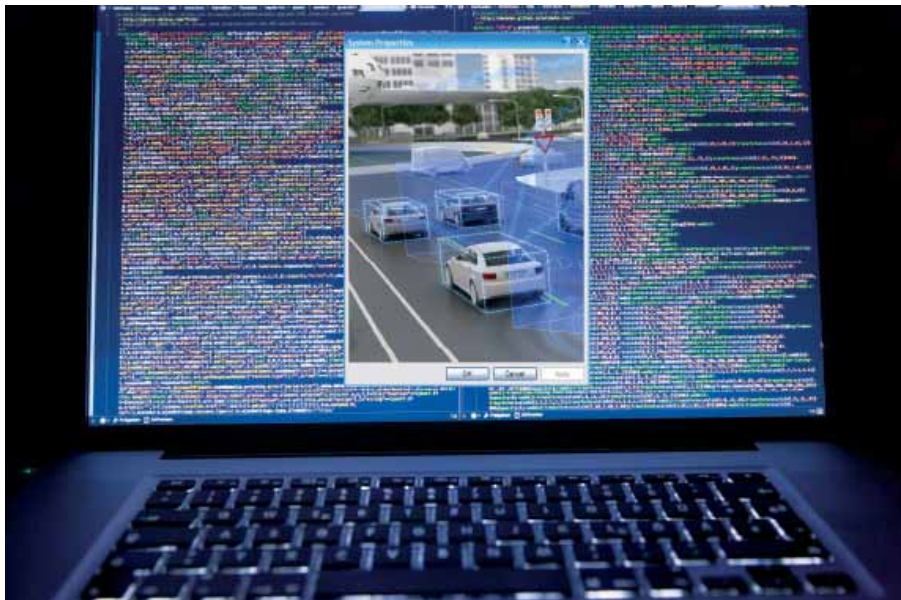
Karamboly a dilemy

Jednou z výziev, ktorej bude spoločnosť čeliť v najbližších rokoch a ktorá bude aj transformovať dopravu, je etika nehôd. Samoriadené vozidlá by mali zredukovať dopravné nehody. Niekedy si však budú musieť vybrať medzi dvoma zlami: zrazením chodcov a obetovaním seba a svojich pasažierov na záchranu chodcov.

Úplne autonómne vozidlá môžu byť realitou dopravy v budúcej dekáde.

Ako by malo byť auto naprogramované pre prípad neodvratnej nehody? Minimalizovať straty na životoch, aj keď to znamená obetovať cestujúcich? Alebo ich chrániť za každú cenu? Malo by si auto vyberať medzi týmito dvoma extrémnymi možnosťami náhodne? Kto si kúpi auto naprogramované obetovať majiteľa? Odpovede na tieto etické otázky sú dôležité, pretože budú mať významný vplyv na spôsob, ako samostatne riadené vozidlá prijme spoločnosť.

Veľkou výzvou sa zdá byť aj zodpovednosť za nehody spôsobené zlou komunikáciou

medzi dvoma pripojenými vozidlami. Bude ju mať výrobca? Či poskytovateľ siete, ktorý nezabezpečil dostatočnú kvalitu komunikácie? Alebo to bude poskytovateľ informácií, ktorý môže zaslať chybnú informáciu o stave vozovky? Tvorcovia politik potrebujú riešiť tieto druhy otvorených otázok predtým, než prepojené autá naozaj prídu na cesty.

Ako zabezpečiť a regulovať dáta

K najväčším hrozbám patria nedostatočná kybernetická bezpečnosť vozidla a ochrana súkromia. Viac ako 50 % kupcov nových áut má s ohľadom na ich pripojiteľnosť obavy o súkromie svojich dát a možnosť hacknutia.

Len si spomeňme na tragické udalosti v Nice a Berlíne. Predstavme si, že by tam nebol žiaden šofér a tie trucky by bolo možné len hacknúť... Z tohto dôvodu nemôžeme podceňovať význam počítačovej bezpečnosti automobilov. Musíme do nej silne investovať a vzájomne zdieľať najlepšie skúsenosti.

Prepojené automobily môžu zhromažďovať a prenášať obrovské objemy informácií o zvykoch, preferenciách a správaní vodičov. Preto diskusia o ukladaní dát, vlastníctve, ochrane osobných údajov a vhodnom využití sa vyvíja súbežne s novými technológiami. Spoločnosti všetkých veľkostí i odvetví aj občania sú dnes čoraz viac závislí od

bezpečného a voľného obehu dát, napriek štátnym hraniciam. Európske pravidlá by nemali byť prekážkou na celosvetovom trhu. Preto plne podporujem len takú reguláciu voľného toku dát, ktorá je založená na všeobecnej zásade, že nie je dôležité kde, ale ako sú dáta uložené. Ak nie sme schopní vytvoriť v digitálnom prostredí systém dôvery a bezpečnosti, bude veľmi ťažké presvedčiť občanov, aby zmenili návyky a presunuli svoje aktivity do virtuálneho sveta.

Sietová infraštruktúra a právne problémy

Prvým dôležitým predpokladom pre pripojené a autonómne vozidlá je 5G sieť svetovej triedy s celokontinentálnym pokrytím. S ohľadom na bezpečnosť pripojených vozidiel je zásadným bodom čakacia doba v mobilnej sieti. Preto musíme urýchliť proces implementácie 5G. Bez vyšších, stabilných internetových rýchlostí jednoducho nebudú pripojené vozidlá v Európe schopné fungovať.

Autá bez šoféra nastolujú vážne otázky zodpovednosti a etiky pri nehodách.

No uvedenie autonómnych vozidiel na cesty nie je len otázkou jemného doladenia technológií a sieťového pokrytia. Musíme začať pripravovať komplexný právny rámec, ktorý umožní pripojeným a automatizovaným autám rozvoj. Teraz zákon predpokladá, že v sedadle vodiča je ľudská bytosť – a to

Volvo nedávno testovalo autonómnu verziu svojho FMX v podzemnej bani.

musíme aktualizovať. Krajiny však váhajú modernizovať svoje zákony tak, aby bolo možné pustiť autonómne vozidlá na cesty. Toto váhanie spomaľuje celé odvetvie. Legislatívny prístup musí byť flexibilný, aby sa vyrovnal s akýmikoľvek novými právnymi problémami, ktoré môžu vyvstať. Zároveň musíme vytvoriť priestor pre inovácie a rast v oblasti umelej inteligencie, ako aj nové obchodné modely založené na dátach.

Zachytiť trend

V procese považujem za dôležité aj pripojenie priemyselných klastrov. Na Slovensku si uvedomujeme, že úzka spolupráca všetkých zúčastnených strán – ktorými sú automobilový priemysel a doprava, vláda, telekomunikácie, odvetvia kybernetickej bezpečnosti, výskumu, vzdelávania – hrá kľúčovú rolu v schopnosti súkromného sektora chopiť sa príležitostí éry inteligentného priemyslu.

Krajiny a vybrané mestá sa musia premeniť na živé laboratória pre nové modely inteligentnej dopravy. Spoločnosti potrebujú mať prístup do špeciálnych zón s osobitnými pravidlami, kde môžu vyskúšať svoje riešenia v bezpečných a zároveň reálnych situáciách. Slovensko je pripravené zapojiť sa a už navrhuje svoj pilotný projekt medzinárodnej spolupráce – virtuálne testovanie diaľnice, ktorá by mala byť postavená medzi Slovenskom, Českou republikou, Maďarskom, Rakúskom a Nemeckom. Aj preto potrebujeme urobiť z automobilového priemyslu integrálnu súčasť celého digitálneho systému a nechať inovácie prekvitať.

Peter Pellegrini
podpredsa vlády SR pre investície
a informatizáciu

Obrázky: Pixabay, AMP, Volvo

Z vystúpenia na konferencii CyberTech, Tel Aviv, január 2017; krátené, medzititulky redakcia.

Inovované modely Škoda Rapid

Značka Škoda pripravila pre marcový autosalón v Ženeve obľúbené rodinné automobily Rapid a Rapid Spaceback, ktoré prešli dôkladnou modernizáciou. Zmeny sa dotkli najmä prednej časti: modifikované sú nárazník i hmlové svetlomety; chrómovaná lišta ju robí opticky širšou. Tmavé krycie sklá zadných svetiel dávajú tejto časti športovejší výraz. Novinkou sú dva preplňované trojvalcové

motory 1,0 TSI s nízkymi emisiami, úspornou prevádzkou a lepšou dynamikou.

Nový je tiež svetelný systém: ledky pre denné svietenie alebo Light Assistant, ktorý počas jazdy vyhodnocuje svetelné pomery a v prípade potreby zapne svetlá. Funkcie Coming home a Leaving home zabezpečia osvetlenie tak, aby sa dalo bezpečne nastúpiť i vystúpiť. Cestujúci môžu byť vďaka WLAN-hotspotu stále pripojení na internet.

RR

Rodina Stepway víta novú Daciu

K populárnym modelom Sandero, Lodgy a Dokker z liniového radu Stepway, inšpirovaného crossovermi, pribudne čoskoro robustné kombi Logan MCV. Exteriér vozidla charakterizuje typický outdoorový dizajn. V priestranom interieri ponúka päť plnohodnotných sedadiel a kufr s objemom 573 litrov, ktorý patrí k najväčším na trhu. Dobre rodružný duch auta podčiarkujú väčšia svetlá

výška o 50 mm, predný a zadný kryt pod nárazníkom, bočné ochranné lišty na spodnej časti karosérie aj špecifický vnútrojšok.

Dacia predstaví toto moderné vozidlo na ženevskom autosalóne spolu s novou limitovanou sériou Outdoor pre celý rad Stepway. Na slovenskom trhu má byť dostupné na jeseň.

MP

Aristokratický off-road: exotika vonku i vnútri

Ako sa jazdí s géčkovým Maybachom medzi slonmi a žirafami

Zvonka Mercedes G, zvnútra Maybach de luxe s masírovacími sedadlami a so stolíkom na šampanské: takú kombináciu neponúka ani Rolls-Royce. A na africkom safari je G 650 Landalet ako doma.

Filozof Peter Sloterdijk vraj prvý oboznámil Západ s významom svahilského slova „wabenzi“ – označuje politika-papaláša. Inak povedané, človeka, ktorý sa vozí v aute „Benz“. Kedy ste sa naposledy cítili v aute privilegovane a exkluzívne? My sme tento pocit zakúsili vďaka vývojárom Daimleru vedeným Gunnarom Güthenkem, ktorí sa rozhodli osvedčený model triedy G premeniť na vozidlo extrémov: Mercedes-Maybach G 650 Landalet.

Extramodel v limitovanej edícii

Už samotné označenie modelu prezrádza dôležité detaily: základom je model triedy G, v tomto prípade však agresívny extramodel s rozšíreným rozchodom kolies a vysoko položenými nápravami, s ktorými sa svetlá výška zvyšuje na úctyhodných 45 centimetrov. Pod kapotou už nenájdeme tradičný osemvalec, ale len v malom množstve vyrábaný šesťlitrový 12-valec AMG s prepíňaním dvo-
ma turbodúchadlami.

Oceľovú strechu nahradila zabudovaná sťahovacia strecha zo špeciálneho plátna. A nakoniec, aby vytvorili priestor pre „prvú triedu“ – ktorú predstavujú sedadlá z Mercedes-Maybach triedy S – predĺžili vývojári rázvor náprav takmer o 58 centimetrov. Vzhľadom na to bol tento model zaradený do programu Maybach. Šéf Daimleru Dieter Zetsche bol konceptom taký nadšený, že mu hneď dal zelenú a pôvodne naplánovaný počet kusov limitovanej edície zvýšil na magických 99.

Rýchly a nezastaviteľný off-road

Cenu za toto výnimočné vozidlo zatiaľ nestanovili, ale neprekvapilo by nás, keby sa vyšplhala aj na pol milióna eur. Napriek tomu

tipujeme, že nebude problém vypredať túto limitovanú edíciu v krátkom čase. Naše dojmy z vozidla môžu byť sotva pozitívnejšie. Toto „géčko“ už na prvý pohľad vyzereá, že ho

**Kapota skrýva 6-litrový
12-valec AMG s dvoma
turbodúchadlami
a výkonom 630 koní.**

nič nezastaví: stojí na polírovaných 22-palcových kolesách a pneumatikách s rozmermi 325/55 R 22, uloženými pod širokými, čiastočne lakovanými blatníkmi z uhlíkových

vláken. Nezáleží na tom, či cesta vedie cez balvany, hlboké výmole alebo bahnistý terén – tento opulentný off-road prekoná všetky nástrahy. A vďaka jeho extrémnej svetlej výške zostanú kríky a nížky porast, ktoré sa dostanú medzi kolesá, väčšinou nepoškodené. Ako pri každom modeli triedy G, patria k štandardnej výbave auta aj redukčná prevodovka a tri uzávierky diferenciálu.

Z 0 na 100 zrýchli toto trojtonové auto do 6 sekúnd a za vhodných podmienok vytiahne 250 km/h.

Zvuk motora s výkonom 630 koní je v porovnaní s verziou AMG síce o čosi tlmenejší, avšak stále ho nemožno prepočúť a slúži tak zároveň ako indikátor enormného jazdného výkonu Landauletu. Zrýchlenie z 0 na 100 km/h vybaví tento off-road napriek 3,3 tony prevádzkovej hmotnosti a hranatej aerodynamike za menej ako šesť sekúnd. Za priaznivých podmienok môže byť jeho maximálna rýchlosť pokojne až 250 km/h. A aj keď auto nie je určené na rýchlu jazdu, ak dostane šofér zo zadného sedadla príslušný príkaz, dokáže zrýchliť ako blesk.

Interiér pôžitku

Vodič vládne kokpitu, ktorý sa od regulárneho plne vybaveného modelu triedy G odlišuje

len v nepatrných detailoch. Prístrojová doska sa vyznačuje celkovo svojším, súčasne však výrazne starosvetským šarmom.

A ako to vyzerá vzadu? Tam sa tento off-road prezentuje z úplne inej stránky: všetko dýcha žiarivým komfortom. Sedadlá Maybach možno veľkoryso upraviť až na lôžka. Celkový pocit komfortu dotvára masážna funkcia sedadiel či vyklápacie stoličky, ktoré sa dobre hodia napríklad aj na podávanie šampanského. Stredová konzola a dve palubné priehradky v zadnej časti pochádzajú z kokpitu triedy G a vyzdvihujú špecifický charakter tohto modelu. Osem kožených úchytiak, tkaný koberec, nadýchané vankúše a elektricky ovládateľná sklenená priehradka (stlačením tlačidla sa prestavuje z transparentnej na nepriehľadnú) kompletizujú obraz

neprekonateľne luxusného priestoru pre pasažierov. Za drobný nedostatok by sa dal považovať fakt, že v ponuke sa nevyskytuje alternatíva k obligátnym aplikáciám z uhlíkových vláken. K tomuto Maybachu by sa viac hodilo vzácne drevo.

Elektricky ovládaná sťahovacia strecha zo špeciálneho plátna, ktorá pokrýva zadnú časť vozidla, sa zroluje približne do 20 sekúnd. A s otvorenou strechou si potom človek tento off-road naozaj vychutná. Jej prednosti môže oceniť napríklad pri jazde divočinou, s čerstvým vetrom vo vlasoch, užívajúc si spoločnosť veľkých zvierat a obdivné pohľady okolia. Takže teraz vieme, ako si žije wabenzi.

Jens Meiners, Auto-Medienportal

Foto: ampnet/ Andreas Lindlahr/ Daimler

Titulky a perex: redakcia

Turizmus v Európskej únii má stabilný rast

Vlaňajšok potvrdil od roku 2009 trvajúci trend zvyšujúceho sa počtu prenocovaní v turistických zariadeniach Únie.

Počet nocí, ktoré vlani Európania strávili v turistických zariadeniach EÚ – či už kvôli pracovnej ceste alebo dovolenke – vzrástol na viac ako 2,8 miliardy, čo je približne o 2 % viac ako v roku 2015. Prispievajú k tomu aj nerezidenti, teda obyvatelia iných štátov. Tieto čísla nedávno predstavil Eurostat, štatistický úrad Európskej únie. Dáta sa zbierajú v jednotlivých členských štátoch podľa harmonizovanej metodiky EÚ. Prieskumy obsadenosti ubytovacích zariadení sa vykonávajú obvykle na mesačnej báze.

Stredomorské krajiny sú stále príťažlivé

Pozíciu najatraktívnejšej dovolenkovej destinácie v rámci EÚ potvrdilo Španielsko so 454 miliónmi prenocovaní, čo je nárast o 7,8 % oproti roku 2015. Nasledovali Francúzsko (394 mil., pokles 4,6 %), Taliansko (394 mil., + 0,5 %), Nemecko (389 mil., + 2,8 %) a Veľká Británia (291 mil., - 4,5 %).

Turizmus poklesol vo Francúzsku a V. Británii; celkovo však v EÚ potvrdil rastový trend.

Zaujímavé je, že počet nocí, ktoré v EÚ strávili nerezidenti, narástol viac (o 3,6 %) ako u rezidentov (+ 0,6 %). Toto platí takmer vo všetkých štátoch Únie. Najväčšou výnimkou je Francúzsko, kde tento počet klesol o 8,7 %, čo predstavuje skoro 12 miliónov nocí.

V absolútnych číslach bolo pre nerezidentov najatraktívnejšie Španielsko, kde strávili 294 miliónov nocí, teda približne 22 % všetkých nocí. Za ním nasledujú Taliansko (195 mil., 15 %), Francúzsko (121 mil., 9 %) a Veľká Británia (119 mil., 9 %).

Úspešné Slovensko

Počet nocí, strávených v turistických zariadeniach EÚ, vzrástol v roku 2016 takmer vo všetkých členských štátoch. Najväčší skok vykázali Bulharsko (17,9 %) a Slovensko (16,0 %). S väčším odstupom sa umiestnili tretie Poľsko (+ 11,8 %) a štvrtý Cyprus (+ 10,9 %). Naopak, významný pokles zaznamenali len vo Francúzsku (4,6 %, čo predstavuje 19 mil. nocí) a Veľkej Británii (4,5 %, 14 mil.).

„Veľmi ma teší stúpajúca príťažlivosť Slovenska. Myslím si, že okrem záujmu Slovákov o krásy domoviny má na pozitívnom výsledku podiel aj naše nedávne predsedníctvo v Rade Európskej únie. Zviditeľnilo Slovensko na celom svete a počas neho našu krajinu navštívili tisíce odborníkov z desiatok krajín sveta,“ uviedol k tomu Dušan Chrenek, vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku.

IL

Foto: PBY

Nadýchnite sa v kúpeľoch

Napriek prísny m emisným predpisom je vzduch v mestách neraz znečistený, najmä vo vykurovacom období. O dôvod viac, prečo občas vypadnúť kamsi „mimo“, za regeneráciou.

Nie je novinkou, že zvýšená koncentrácia priemyslu a dopravy vo väčších mestách vedie k znečisteniu ovzdušia a pri nepriaznivom počasí aj k tvorbe smogu. Pobyt v znečistenom prostredí určite nepôsobí priaznivo na ľudské zdravie. Čo sa dá urobiť v takejto situácii? Navštíviť oázu čistého vzduchu. Ak máte takú možnosť, neváhajte. Uľahčíte svoju organizmu v horách alebo kúpeľoch, ktoré sa vyznačujú čistým vzduchom. Na nezaplatenie je takéto uvoľnenie pre astmatikov, alergikov, chronicky chorých na dýchacie cesty, ľudí s oslabenou imunitou či starých ľudí a detí.

Bardejovské kúpele patria k najčistejším

Pri nedávnych výskumoch sa opakovane potvrdilo, že Bardejovské kúpele patria k miestam s najčistejším vzduchom na Slovensku. Ležia v krásnom a tichom prostredí, vzdialené od akéhokoľvek priemyslu, obklopené listnatými a ihličnatými lesmi. V niektorých starších listinách boli označované ako „kúpele pokoja“. Nachádzajú sa v nich pešia zóna a lesopark, ktoré ponúkajú pokoj a oddych od stresu. Milovníci športu nájdu v Bardejovských kúpeľoch niekoľko tenisových kurtov (aj krytých), squashové ihrisko, bowling bar, petang, mini-golf, požičovňu bicyklov. Ak sa návštevníkom nechce športovať ani kúpať, majú k dispozícii kino, reštaurácie či skanzen – múzeum ľudovej architektúry. Obľúbený je aj Lesnícky náučný chodník Čierna mláka.

Bardejovské kúpele

Bardejovské kúpele majú široké indikačné zameranie. Liečia sa tu netuberkulózne choroby dýchacích ciest, onkologické choroby, choroby obehového a tráviaceho ústrojenstva, choroby z poruchy látkovej výmeny a žliaz s vnútornou sekréciou, choroby z povolania, ochorenia obličiek a močových ciest, choroby pohybového ústrojenstva, ženské ochorenia a nervové ochorenia.

Malebné a dostupné Luhačovice

Ak hľadáte oázu čistého vzduchu a zároveň sa chcete zdravotne zregenerovať, môžete navštíviť i kúpele v Luhačovičiach na Morave. Rozprávkovo krásna architektúra Dušana Jurkoviča im dáva nezameniteľný ráz. Údolie, v ktorom sa nachádza hlavná časť kúpeľov, má takmer horský charakter. Okolo neho sa strmo dvíhajú zalesnené kopce s pestrým zložením ihličnanov i listnáčov. Napriek nadmorskej výške iba 250 m n. m. má človek pocit, akoby bol niekde v horách. Orientácia údolí sever – juh zabezpečuje stále jemné prúdenie a prísun vzduchu

z okolitých lesov, takže pocit horského údolia sa ešte násobí.

Luhačovice ležia ďaleko od veľkých priemyselných zdrojov znečistenia a majú jedno z najčistejších ovzduší v Českej republike. Tunajší vzduch priaznivo pôsobí na dýchacie cesty a podporuje ich liečbu.

Práve liečba dýchacieho ústrojenstva je hlavnou náplňou tunajších kúpeľov, aj keď ju dobieha liečba pohybového aparátu. Tradične sa tu u dospelých liečia aj poruchy tráviaceho ústrojenstva, látkovej výmeny, choroby obehového ústrojenstva a pribudli aj onkologické ochorenia. U detí sú to choroby dýchacieho a tráviaceho ústrojenstva, obezita, kožné, ako aj onkologické ochorenia.

Luhačovice patria k vyhľadávaným destináciám zdravotného relaxu i u nás, čo určite súvisí aj s ich priaznivou polohou: veď od hraničného priechodu Drietoma – Starý Hrozenkov sú vzdialené iba 25 km, od Trenčína 54 km a od Bratislavy 165 km.

ŠK

Foto: Paper Life

Oáza zdravia a oddychu ...

Využite zľavy na liečebné, relaxačné pobyty a pobyty cez zdravotnú poisťovňu skupiny „B“
054/477 4450, - 60, -70
www.kupele-bj.sk

V mesiacoch
január – marec
so zľavou
až 25 %

GOODWILL

Jar prináša nové trendy v líčení

Líčenie by malo zvýrazniť zvodnú ženskosť a jarnú sviežosť.

Tohtoročná jarná sezóna sa nesie v duchu jemného, nenápadného líčenia so zvýraznením drobných detailov tváre. „Prináša kombináciu výrazných pastelových farieb a prírodných odtieňov,“ hovorí školička značky Artistry Zuzana Gavendová a pokračuje: „Pery sa ponosú v jemne ružových, výrazných tónoch fuchsie. Trendom zostávajú trblietavé odtiene, flitre a lesky.“

Na začiatku je mejkap

Aby líčenie dlho vydržalo a pôsobilo prirodzene, je potrebný kvalitný podklad. „Používame dlhotrvajúce mejkapy, ktoré pleti dodajú dokonalý vzhľad, zakryjú prípadné nedostatky a pritom sú nenápadné,“ opisuje Z. Gavendová. „Základom líčenia sú rozjasňujúce krémy. Po nanosení mejkapu ich aplikujeme na miesta, ktoré chceme opticky zvýrazniť, napríklad líčne kosti, oblasť pod obočím alebo aj tesne nad hornou perou, ktorú tým opticky zväčšíme,“ radí ďalej.

Ak si žena zvolí úplne prírodný štýl líčenia, môže použiť prírodné farby tak na oči, ako aj na pery. Alebo výrazné púdrové modré tieňové s vysokým leskom z limitovanej jarnej kolekcie Modern Icon. Použitie je jednoduché aj

Jarnou inšpiráciou pre ženy budú výrazné pastelové farby a prírodné odtiene.

vďaka špeciálnemu štetcu. Nanášame na celé pohyblivé viečko alebo sa ním orámujú oči podobne ako pri očných linkách. Na pery použijeme fuchsiový krémový rúž, ktorý bude ladiť s tónom očných tieňov.

... a na konci maskara

Dôraz sa kladie aj na estetiku obočia, ktoré by malo byť tvarované do prirodzeného klenutia. Modern Icon na tento účel ponúka špeciálnu paletku. Tá obsahuje tvarovací vosk a farebný púder, ktorý obočiu dodá jednotný tón.

Celkový dojem podčiarkneme použitím

púdrov na tvár s 3D efektom. „Môžeme ich použiť v nenápadných teplých či studených tónoch. Aj tie je možné zvoliť z radu dekoratívnej kozmetiky Artistry,“ dodáva Z. Gavendová.

Bodkou za dokonalým líčením je zvýraznenie rias. Z maskár volíme tie, ktoré dodajú riasam objem i dĺžku.

DI

Obrázok: Amway

GW17020316

Únik z každodennej rutiny

Kvalitné prírodné materiály, pohodlie a jednoduchosť. Aj takéto prívlastky má tohtoročná kolekcia značky s. Oliver na sezónu jar/leto. Ženy i muži si tak môžu počas roka dopriať pohodlie a ležérnosť v podobe tradičného casual štýlu s novými

modelmi kolekcie s. Oliver RED LABEL. Základom dámskej kolekcie s. Oliver RED LABEL WOMAN je najmä pohodlnosť. Pre nové modely je typická jednoduchá klasika v kaki a tmavšej zelenej so ženskými detailmi a v lete obľúbené maritime pružky. Trendom bude tento rok aj oblečenie s dôrazom na pleteniny. V materiáloch zaujmú „pohyblivé“ povrchy z krútených a ombré priadzi, žakáru, vlasových a obojstranných efektov. Počas sezóny sa k námorníckym farbám pridajú kombinácie šedej, dymovo modrej a žltej až zlatej.

Naopak, celá pánska kolekcia s. Oliver RED LABEL MEN čerpá z príbehu o cestovaní po svete, o mužovi, ktorý uniká z každodennej rutiny. Najviac ju vystihuje motto „ready-to-wear“. Vychádza z prírodných materiálov ako bavlna a ľan. Povrchy z hrubých priadzi a piké zdôrazňujú uvoľnený casual vzhľad. Dôležité je vrstvenie. Muži si namiesto bundy obľúbia vrchnú košeľu z ľahkého popelínu.

VN

Prvá výstava selfies

Spoločnosť Huawei spolu s londýnskou galériou súčasného umenia Saatchi Gallery otvoria koncom marca výstavu

„From Selfie to Self-Expression“ (Od selfie k sebaujaveniu). Ide o prvú výstavu mapujúcu históriu selfies – od čias klasických maliarov – „veľkých majstrov“ až po súčasnosť.

Okrem iného má poukazať na rastúcu úlohu smartfónu ako umeleckého prostriedku na sebaujavenie. Súčasťou bude prezentácia diel desiatich mladých britských fotografů, ktorí prostredníctvom smartfónu Huawei vytvorili niekoľko kreatívnych selfie konceptov. V rámci projektu sa uskutoční aj fotografická súťaž pre širokú verejnosť „#SaatchiSelfie“, kde najlepší vyhrajú najnovší smartfón Huawei a ich diela vystavia v galérii.

JR

George Harrison: Autoportrét (1966)

Zdroje obrázkov: Amway, s.Oliver, © Harrison Family

GW17020316

Neberte antibiotiká zbytočne, urobte si domáci CRP test

Zbytočné užívanie antibiotík môže viesť k ohrozeniu života. Rozoznať, kedy sú antibiotiká vhodné, pomáha domáci CRP test.

Pri častom užívaní antibiotík hrozí riziko takzvanej antimikrobiálnej rezistencie, kedy sa náš organizmus stáva voči liečivám imúnny a tie nemajú účinok. Na infekcie spôsobené rezistentnými baktériami zomrie podľa odhadov Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) v Európskej únii 25-tisíc ľudí ročne. Po antibiotikách totiž siahame často aj vtedy, keď nemôžu pomôcť – pretože netrpíme bakteriálnou, ale len vírusovou infekciou. Príznaky sú pritom podobné – bolesti hlavy, hrdla, upchaný nos, teplota.

Doma a rýchlo

Rozoznať, kedy majú antibiotiká zmysel a kedy sú zbytočné, pomáha domáca diagnostická metóda zvaná CRP test. Vďaka nemu sami v pohodlí domova zistíte, či je vaše ochorenie bakteriálneho pôvodu – a teda je nutná liečba

Bakteriálna rezistencia spôsobí v EÚ 25 000 úmrtí ročne.

antibiotikami – alebo ide o vírusové prechladnutie, ktoré zvládnete vyliečiť bežne dostupnými liekmi.

Domáci CRP test ušetrí hodiny presedené v čakárni pred ambulanciou. Na vyhodnotenie

potrebuje kvapku krvi z prsta. V priebehu piatich minút budete mať jasno, či postačí domáca

Diagnostická metóda za 5 minút odhalí, či potrebujete antibiotiká.

samoliečba alebo je potrebné vyhľadať lekára. Balenie obsahuje dva CRP testy, aby sa opakovaním testu mohol sledovať priebeh

liečby a overiť, či je bakteriálna infekcia na ústupe. Cena dvoch testov v jednom balení je 10,90 eura. Inštruktážne video k testu a ďalšie informácie sú verejne prístupné na stránke www.crptesty.sk.

Ďalšie testy

Okrem CRP testu sú vo voľnom predaji aj iné domáce testy Veroval: Zistenie alergie, Zistenie borélií z kliešťa, Neznášanlivosť lepku, Zápal močových ciest, Zistenie nedostatku železa, Prevencia črevných ochorení, Prevencia žalúdočných ochorení, Cholesterol, Mužská plodnosť a Drogy.

ŽH

Foto: Hartmann

Aplikácia testu

Umelá inteligencia pomáha lekárom

Watson for Oncology je špeciálna zdravotnícka platforma spoločnosti IBM, ktorá pomáha lekárom zvoliť vhodnú liečbu nádorových ochorení. Systém využíva analýzu množstva medicínskych údajov pomocou metód umelej inteligencie a na základe overených postupov (evidence-based). Bol „vytrénovaný“ onkológmi z centra liečby nádorových ochorení Memorial Sloan Kettering v New Yorku. Zdrojom údajov sú stovky lekárskech

periodík a učebníc a milióny strán odborných textov. Onkologický Watson vie zostaviť pre každého pacienta individuálnu liečbu vrátane

alternatívnych možností.

„Unikátne schopnosti kognitívnych technológií môžu lekárov odbremeniť od informačnej presýtenosti. Zároveň im umožnia využívať niekoľkonásobne väčšie objemy dát, ako bolo možné doteraz, a identifikovať najvhodnejšiu liečbu pacientov,“ povedal Matej Adam z divízie IBM Watson Health. V súčasnosti je táto technológia dostupná už aj na Slovensku – v sieti nemocníc Svet zdravia. Začnú ju využívať ako prvé v regióne strednej a východnej Európy.

TK

Farmaceutický priemysel a bezpečnosť liekov

Obaly a logistika pomáhajú stále rastúcemu globálnemu trhu

Čoraz viac ľudí má dnes prístup k zdravotnej starostlivosti. To odráža svetový dopyt po farmaceutických produktoch, ktorý bude ďalej rásť.

Kým v r. 2005 mala prístup k farmaceutickým výrobkom iba tretina svetovej populácie, v r. 2020 to bude odhadom polovica. Prieskumníci trhu predpokladajú, že dovedy celosvetové výdavky na lieky vzrastú z terajších 963 mld. na 1,3 bil. € – to je nárast o 31 %. Rastúca populácia a zvyšujúci sa blahobyt na tzv. pharmerging markets (ako Čína, India a Brazília, ale tiež Indonézia, Severná Afrika alebo Blízky východ) predstavujú výhľady ďalšieho rastu.

Rast ťahajú generiká a „emerging“ trhy

Podľa údajov spoločnosti IMS Health má svetová spotreba liekov do roku 2020 vzrásť o 4,5 bilióna tzv. Standard Units (štandardných jednotiek pre objem farmaceutických prípravkov). To predstavuje v porovnaní s rokom 2015 nárast o 24 %. Tento nárast poháňa predovšetkým dopyt po generikách na „pharmerging markets“. V týchto krajinách sa z 88 % používajú generiká a voľnopredajné produkty (OTC – over the counter).

Celosvetové výdavky na lieky v r. 2020 dosiahnu 1 300 miliárd eur, čo je nárast o vyše 30 %.

V priemyslových krajinách zostáva spotreba liekov stabilná. Rastový faktor tu predstavujú ciele terapie a personalizované, resp. nové liečivá proti vzácnym, chronickým alebo genetickým ochoreniam. Špecializované terapie budú do r. 2020 predstavovať temer 28 % svetových výdavkov za lieky. Význam liečiv typu „blockbuster“ bude klesať a výroba v takých obrovských objemoch

bude v budúcnosti skôr výnimkou. Farmaceutické spoločnosti sveta preto čelia ďalšiemu tlaku na náklady, ktorý ešte zvyšuje rastúca konkurencia generík. Súčasne pribúdajú požiadavky a predpisy ohľadom kvality, ktoré sa v medzinárodnom meradle stále viac vyrovnávajú.

Efektivita je preto jednou z centrálnych tém farmaceutického priemyslu. Aby bolo možné konkurencieschopne vyrobiť a zabaliť veľké množstvá, dostáva sa do popredia dôležitosť efektívnych a spoľahlivých procesov.

Lieky s personalizovaným účinkom

Výroba vysokoúčinných liekov je veľmi komplexná; predpokladá precízne procesy a najvyššiu bezpečnosť pozdĺž celého spracovateľského reťazca, tiež aj nároky kladené tak na produkty, ako i personál. Terapie personalizovanými liekmi nie sú v súčasnej dobe ešte príliš rozšírené, v budúcnosti ich však bude pribúdať. Tým porastie rôznorodosť produktov.

Sériované balenie s indikátorom otvorenia.

Všetky tieto lieky sa budú vyrábať v malých dávkach – a to vyžaduje menšie, vysoko flexibilné riešenia pre spracovanie a balenie, ktoré možno rýchlo prestaviť na daný produkt. Prítom musí byť naďalej zaručená najvyššia bezpečnosť procesu.

Aby mohli rýchlejšie uvádzať produkty na trh, šetriť náklady a zvyšovať flexibilitu, farmaceutické spoločnosti stále viac stavujú na modulárne koncepcie. Výrobcovia strojov preto ponúkajú linky, ktoré sa podľa potreby dajú rozširovať alebo novo kombinovať. V kurze sú viacúčelové zariadenia koncipované pre široký okruh aplikácií, čo umožňuje lepšie využitie kapacít.

Balenie a kontrola reťazca v boji proti falšovaniu

Bezpečnosť stojí vo výrobe liekov na prvom mieste. To platí pre výrobný proces

i pre balenie. Na celom svete rastie počet falšovaných liekov. Znamená to veľké, často až smrteľné nebezpečenstvo pre pacientov a vysoké straty na obratoch a poškodenie imidžu pre farmaceutických výrobcov. Zákonnodarcovia na celom svete už toto nebezpečenstvo rozpoznali a uviedli do praxe príslušné smernice.

Vo vyspelom svete nastupujú ciele terapie proti vzácnym, chronickým alebo genetickým ochoreniam.

Riešenie problému s falšovaním predstavuje tzv. serializácia. Balenie sa označí jednoducho a nepredvídateľným identifikátorom, ktorý výrobok bezpečne priradí nielen k výrobnej dávke, ale dokonca až k jednotlivému predajnému baleniu. Pomocou počítačových systémov „track & trace“, napr. s novými čiarovými kódmi alebo RFID-etiketami, možno produkty späťne vysledovať cez celý reťazec. Potom možno napr. pomocou smartfónu priamo v predajni alebo doma skontrolovať, či ide o originálny výrobok.

Jeden identifikátor však nemusí stačiť; najvyššiu možnú bezpečnosť proti falšovaniu

zabezpečí až kombinácia rôznych ochranných prvkov. Od roku 2019 budú musieť byť farmaceutické produkty predávané v EÚ vybavené aj funkciou, ktorá indikuje, že balenie nebolo otvorené (tamper evidence). Keď ho spotrebiteľ otvorí, kontrolný prvok sa prerhne a jasne ukáže, že ide o jeho skutočne prvé otvorenie.

VF/VDMA

Obrázky: Pixabay, Omag, Bluhm

Ochrana pravosti liekov v EÚ

Regulácia EÚ 2016/161 stanovuje, že všetky lieky na predpis musia byť opatrne identifikovateľné individuálnymi prvkami a zariadením na ochranu pred výmenou obsahu. Počnúc od 9. februára 2019 môžu byť v obehu v Európskej únii už len lieky s takýmito prvkami.

Nariadenie rieši:

- prvky indikujúce manipuláciu (tamper evidence);
- spätnú vysledovateľnosť zásielok (track & trace);
- unikátne identifikovateľné kódy na každom jednotlivom liekovom balení;
- bezpečné spravovanie sériových čísel každej jednotky.

Vitamín s dvojitým účinkom

Spoločnosť Amway a jej značka NUTRILITE predstavujú produkt, ktorý pomáha telu bojovať proti únave a prispieva k vyváženej funkcii metabolizmu.

Doplňok stravy NUTRILITE Vitamín B Plus obsahuje všetkých osem esenciálnych vitamínov skupiny B: tiamín (B1), riboflavin (B2), niacín (B3), kyselinu pantoténovú (B5), pyridoxín (B6), biotín (B7), kyselinu listovú (B9), kobalamin (B12). Niektorí ich poznajú aj ako „B-komplex“.

Prospešné vlastnosti

Vitamíny radu B sú rozpustné vo vode; z organizmu sa vylučujú močom, a tak nehrozí riziko predávkovania ani ich dlhodobého ukladania v organizme. Z produktu sa uvoľňujú rôzne rýchlo – vďaka použitej technológii

dvoch vrstiev. To znamená dvojitý účinok. Kombinácia rýchleho a pomalého uvoľňovania účinných látok umožňuje efektívne vstrebávanie všetkých živín. Okamžité uvoľňovanie vitamínov B2 a B12 spolu s predĺženým uvoľňovaním zvyšných šiestich maximalizuje

vstrebávanie celej skupiny B komplexu po dobu viac ako ôsmich hodín.

Jedna tableta vám dodá celých 100 % odporúčanej dennej dávky všetkých ôsmich esenciálnych vitamínov skupiny B.

Priamo z prírody

NUTRILITE Vitamín B Plus sa vyrába z čisto prírodnej suroviny – spiruliny. Je to modrozelená sladkovodná sinica, známa svojím vysokým obsahom fytonutrientov. Pestuje a zbiera sa v certifikovaných vodných farmách, ktoré spĺňajú prísne poľnohospodárske štandardy dlhodobej udržateľnosti.

Tento potravinový doplnok je určený na každodenné používanie v prípade nízkeho príjmu vitamínu B, ako aj v psychicky vypätšom období a počas stresu. Vhodný je tiež pre všetkých aktívnych jedincov na dlhodobé udržanie pozornosti. Neobsahuje žiadne umelé príchute, farbivá ani konzervanty.

DI

Foto: Amway

Ťažkosti so zápchou...

Obstipáciou, ako sa zápcha odborné nazýva, trpí podľa štatistík až okolo 30 % populácie západnej civilizácie. Častejšie sa vyskytuje u žien, detí a starších ľudí.

Sú zdravotné témy, ktoré sa na verejnosti nepreberajú. Zápcha je nepochybne jednou z nich. S týmto až intímny problémom dokonca málokto zájde k lekárovi. Prítom vôbec nemusí ísť len o banalitu, ktorá ovplyvňuje vaše vyprázdňovanie. Môže byť príznakom závažnejšieho ochorenia.

Príčinou zápchy môže byť nesprávny životný štýl či užívanie niektorých liekov.

Preto je dôležité, a odborníci na to apelujú, aby pacienti s obstipáciou neodkladali návštevu lekára. Ten po dôkladnom vyšetrení stanoví adekvátnu liečbu, respektíve vylúči prítomnosť relevantného ochorenia. Zápcha môže vzniknúť aj ako vedľajší účinok užívaných liekov alebo ako dôsledok nesprávneho životného štýlu.

Zdravá firma roka

Iniciatíva za zdravšie Slovensko organizuje spolu s Union zdravotnou poisťovňou od roku 2010 súťaž Zdravá firma roka. Prihlásiť sa do nej môže (prostredníctvom internetového dotazníka) každý zamestnávateľský subjekt, ktorý robí niečo navyše pre zdravie a pohodu svojich zamestnancov. Tieto firemné aktivity potom posudzuje odborná komisia, zložená zo zástupcov partnerov projektu: Ministerstva zdravotníctva SR, riaditeľstva Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) na Slovensku, Úradu verejného zdravotníctva SR, poisťovní Union a personálnych agentúr. Hodnotí sa päť oblastí: Prevencia, Šport, Ergonómia pracovného prostredia, Výživa a Extra.

„Zamestnanci trávajú v práci tretinu života, preto je kľúčové, ako sa firmy starajú o ich zdravie,“ hovorí Pavol Chovan z Union

Účinné riešenia

Odstrániť problém nie je také jednoduché, ako by sa na prvý pohľad mohlo zdať. Zbudnite na rýchle výsledky – organizmu treba dopriať určitý čas, aby sa „reštartoval“. Odborníci pri liečbe primárnej chronickej zápchy najskôr uplatňujú všetky dostupné nefarmakologické postupy.

Do jedálneho lístka je potrebné zaradiť probiotiká, prebiotiká, vlákninu (možno ju podporiť aj výživovými doplnkami), dodržiavať pitný režim, pravidelne sa hýbať a športovať. Veľmi dôležité je tiež naučiť sa pravidelne chodiť na veľkú potrebu; odporúča sa každý deň dodržiavať tú istú hodinu.

Ak zlyhajú nefarmakologické riešenia, na rad prichádzajú laxatíva. Tie sú podľa prieskumov dokonca jednými z najčastejšie používaných liekov vôbec. Možno aj vďaka tomu, že sú dostupné bez lekárskeho predpisu. Treba však pripomenúť, že všetky

druhy laxatív by sa mali užívať s mierou – po dohode s lekárom alebo lekárnikom, a len krátke obdobie.

Laxatíva na báze magnézia

V praxi sa pri liečbe chronickej zápchy osvedčili salinické laxatíva na báze magnézia (magnézium hydrát, magnézium sulfát či magnézium citrát), ktoré dosahujú vynikajúce výsledky. Odborníci ich využívajú aj pri príprave hrubého čreva pred vyšetrením (napríklad kolonoskopiou) či chirurgickým zákrokom.

Dobrou prevenciou sú probiotiká, dostatok vlákniny a pravidelný pohyb.

Výhodou salinických laxatív na báze magnézia je najmä to, že pri ich užívaní nevzniká syndróm tzv. lenivého čreva, kedy si črevo zvykne na podnety na vyprázdnenie zvonka (z laxatív) a prestane samo pracovať na peristaltike. Naopak, magnéziové soli zabráňujú vstrebávaniu vody z čreva a neobmedzujú jeho prirodzený pohyb. Ich nevýhodou však býva nepríjemná chuť. No magnéziová soľ F.X. Passage SL túto nevýhodu nemá, pretože je ochutená pomarančovým sladidlom. Pripravuje sa vo forme šumivého nápoja.

PR

Foto: Wörwag Pharma

monitoring hmotnosti zamestnancov.

Výsledky siedmeho ročníka súťaže vyhlásili vo februári. Víťazom v kategórii nevýrobných firiem sa stal Siemens; medzi výrobnými firmami bola najlepšia IKEA Industry Slovakia a v kategórii malých podnikov na prvom mieste skončila firma Aon Central and Eastern Europe.

DT

Foto: PBV

Zdravotným benefitom môže byť aj masáž.

Uľahčite život svojim obličkám

Obezita výrazne zaťažuje a poškodzuje obličky. Vedie k chronickým ochoreniam, ktoré súvisia so zmenami štruktúry obličiek, s ich zhoršenou funkciou a postupným zlyhávaním.

S obezitou sa často spájajú diabetes mellitus 2. typu, vysoký krvný tlak, poruchy metabolizmu tukov a bielkovín, ateroskleróza a zvýšené hodnoty kyseliny močovej. Všetky tieto ochorenia zvyšujú riziko chronického ochorenia obličiek a priamo súvisia s jeho rozvojom. Sú

Obezita a jej vzťah k ochoreniam obličiek sú tohtoročnou témou Svetového dňa obličiek.

významným rizikovým faktorom chronického zlyhávania obličiek, vzniku močových kameňov a zhubného nádoru obličky.

Obezita = ťažšia práca pre telesné orgány

V roku 2014 bolo vo svete až 600 miliónov ľudí trpiacich obezitou. Obličky obéznych ľudí musia s rastúcou hmotnosťou tela pracovať intenzívnejšie, filtrujú viac krvi a spodín metabolizmu. Dlhodobé zvýšenie funkcie obličiek vedie k ich poškodeniu a postupnému úbytku buniek obličiek.

Takzvaná obezitová nefropatia patrí medzi smrteľné ochorenia. Aj transplantácia obličiek u obéznych pacientov je spojená s technickými i so zdravotnými komplikáciami, s vyšším počtom odmietnutých štepov a úmrtí po transplantácii.

Ľudia trpiaci obezitou majú 2- až 7-krát vyššie riziko chronického zlyhávania obličiek ako ľudia s normálnou hmotnosťou. Obezita výrazne zvyšuje aj riziko akútneho zlyhania obličiek. Hoci sa môže zdať, že tento vážny stav ohrozujúci život vzniká náhle, zvyčajne je výsledkom dlhodobých mnohoročných chorobných procesov, ktoré obezita výrazne ovplyvňuje.

S médiami nedávno hovorili na tému obezita a obličky špičkoví slovenskí odborníci: prof. MUDr. László Kovács, doc. MUDr. Martin Demeš, MUDr. Juraj Šváč a MUDr. Ľubomíra Fábryová.

Príliš veľa obéznych Slovákov

Na Slovensku trpí obezitou každý piaty človek, polovica Slovákov má nadváhu. Obezitou trpí 20 až 30 percent transplantovaných pacientov. U mužov s hmotnosťou nad 100 kg sa preukázalo o 44 % zvýšené riziko obličkových kameňov v porovnaní s mužmi s hmotnosťou pod 68 kg. Keď sa rovnaké hmotnostné kategórie použili u žien, zistilo sa zvýšené riziko u mladších žien o 92 % a u starších žien o 89 %. Obezita a nadmerne vysoký energetický príjem sú tiež významné rizikové faktory pre rakovinu obličky.

Svetový deň obličiek so Sanofi

Farmaceutická spoločnosť Sanofi podporuje každoročné konanie Svetového dňa obličiek na Slovensku. „Tento rok si dôležitosť zdravia obličiek pripomíname u nás už desiaty raz, rovnako ako vo svete. Medzi doterajšie témy patrili napríklad Deti a obličky, Darcovstvo obličiek, Chronické ochorenia obličiek, Kontrola diabetu a obličky či Ochrana srdca a obličky. Obezita a jej vzťah k ochoreniam obličiek sa stali

jubilejnou desiatou témou Svetového dňa obličiek, pretože sa týkajú veľkej časti obyvateľov vyspelých krajín,“ uviedla Ing. Beáta Kujanová, komunikačná manažérka spoločnosti Sanofi.

Prevenca životosprávou

Cestou k prevencii a odstráneniu obezity sú vhodná správna výživa a komplexná životospráva. Pomer cukrov, tukov a bielkovín musí byť v strave vyvážený. Ideálne je prijať 50 % zložitých sacharidov, 30 % tukov a 20 % bielkovín.

Pomer zložitých sacharidov, tukov a bielkovín v zdravej strave by mal byť 50 : 30 : 20.

Dostatočný a pravidelný príjem tekutín, napríklad nízko mineralizovaných vôd, preukázateľne podporuje látkovú výmenu a zvyšuje energetický výdaj organizmu až o 30 percent. Nedostatočný príjem tekutín môže, naopak, viesť k prejedaniu.

Sladené nápoje treba podľa odborníkov z pitného režimu úplne vylúčiť. Ich pravidelné pitie zvyšuje riziko nadváhy a obezity 1,6-násobne. Pol litra denne môže znamenať 12 kíľ navyše za jediný rok.

Zdravým životným štýlom, správnou výživou a dostatočným pohybom sa dá výrazne predchádzať obezite, rozvoju pridružených ochorení spojených s metabolickým syndrómom, a tým aj rozvoju chronického ochorenia obličiek. Zníženie hmotnosti a množstva viscerálneho telesného tuku môže zvrátiť alebo aspoň spomaliť poškodzovanie obličiek vedúce k ich zlyhaniu.

VN/Sanofi

SANOFI RENAL

Globálne výzvy potravinárskeho priemyslu

Snaha o kvalitu poháňa dopyt po strojoch s čoraz lepšími parametrami

Narastajúca urbanizácia i počet obyvateľov, ako aj stále vyššia úroveň ich blahobytu, znamenajú rast dopytu po balených potravinách. To zvyšuje nároky na výrobné a baliace stroje.

Potravinársky priemysel na celom svete čelí výzve v krátkom čase reagovať na premenlivé konzumné trendy a rýchlo uvádzať na trh nové produkty. Rôznorodosť potravinárskych výrobkov je obrovská a neustále narastá, životné cykly produktov sa skracujú a s nimi klesá i veľkosť výrobných dávok.

Trendy smerujú ku kvalitnejším, inovatívnym a individuálne vyhovujúcim potravinám.

Súčasne je nutné držať výrobné náklady na čo najnižšej úrovni, pretože rastúce mzdy i ceny za energie a suroviny zvyšujú náklady a znižujú marže. Pri investíciách do strojov a zariadení sa spoločnosti preto stále viac sústreďujú na zvyšovanie efektivity, produktivity i flexibility.

Výkon a flexibilita

Efektívne a spoľahlivé procesy výroby i balenia potravín sú veľmi dôležité. Rozsah možných opatrení tu prekračuje jednoduchú optimalizáciu disponibility strojov – bez problémov musí fungovať celý výrobný proces. Podstatným príspevkom sú redukcia prestojov a minimalizácia plytvania materiálom.

Výrobná a baliaca technika musí byť schopná rýchlo reagovať a prispôbiť sa, napr. na iné teploty či metódy dávkovania v prípade, že sa použijú nové prísady. Automatická správa receptúr v spojení so súvislým tokom informácií zaisťujú správne, vysoko automatizované riadenie procesov.

Rastie tiež rôznorodosť obalov. Firmy tu musia byť schopné vyhovieť dopytu po rôznych

veľkostiach – od obalu na jednu porciu až po rodinné balenie. Baliace stroje a zariadenia preto musia byť flexibilné, disponovať širokým spektrom formátov a umožňovať ich rýchlu zmenu. Najmä trend k stále menším výrobným dávkam vyžaduje čo najkratšie časy na prestavenie a opätovný rozbeh strojov.

Hygienické požiadavky a nároky

Na bezpečnú, hygienicky bezchybnú výrobu potravín, spĺňajúcich medzinárodné normy a smernice, sa musia použiť

stroje a zariadenia konštruované podľa zásady „hygienic design“. Také stroje možno ľahko a rýchlo čistiť, pretože napríklad nemajú rohy a dutiny, kde by sa mohli hromadiť zvyšky, mikroorganizmy a špina.

Zväz nemeckých výrobcov strojov a zariadení (VDMA) odhaduje podiel času, potrebného na čistenie v potravinárskom priemysle, na 20 až 30 %. Optimalizácia je preto veľmi dôležitá. Trendom sú automatické systémy „cleaning in place“ s minimálnou spotrebou zdrojov – vody, energií, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov.

Určiteľný pôvod je samozrejmosťou

Vysoko efektívne a spoľahlivé riešenia „track & trace“ zaručujú súvislú transparentnosť pôvodu potravín a ich cesty pozdĺž celého distribučného reťazca. Či už pri spracovaní, plnení alebo balení, v každom procesnom kroku je nutné dáta spoľahlivo zaznamenávať. Na potrebnú identifikáciu slúžia čiarové kódy, 2D-kódy (data matrix codes) alebo RFID-tagy.

Životné cykly potravinárskych výrobkov sú kratšie, výrobné dávky sa znižujú.

Okrem možnosti spätného vysledovania cesty produktov možno tieto riešenia využiť aj na odhaľovanie slabých miest logistických reťazcov. Bezdrôtové technológie informujú v reálnom čase o presnom mieste a pohybe

tovaru, vrátane prípadného prerušenia chladiaceho režimu. Touto technológiou možno zefektívniť distribučné trasy a ďalej znížiť náklady.

Investície do strojov odrážajú dopyt

Rastúca spotreba potravín na celom svete, dopyt po vyššom komforte a narastajúce požiadavky spotrebiteľov i zákonodarcov sa zrkadlia v stále vyšších investíciách. Podľa údajov VDMA vzrástol medzinárodný obchod s potravinárskymi a baliacimi strojmi za ostatných 10 rokov o 52 % a dosiahol 38 mld. € (r. 2015). Podobným dynamickým vývojom sa môže pochváliť sotvaktový iný segment strojárstva.

Najväčší dopyt po strojoch pre uvedený segment tradične vykazujú európske trhy, kam šlo 33 % všetkých dodávok (12,5 mld. €). Ázia je druhým najsilnejším odbytovým regiónom: v r. 2015 odobrala stroje v hodnote 8,2 mld. €, čo predstavuje 22 % svetových exportov. Tretie miesto s 13 percentami

(5 mld. €) obsadila Severná Amerika. Cca polovica dopytu po strojoch však prichádza z rýchlo sa rozvíjajúcich krajín Ázie, Latinskej Ameriky, Blízkeho a Stredného východu a Afriky. Snaha dohnať úroveň spotreby vysoko rozvinutých regiónov je tu motorom budovania a rozširovania výrobných kapacít.

VF

Foto: Messe Düsseldorf/ctillmann, Pixabay
Spracované z podkladov Messe Düsseldorf a VDMA

Predaj potravín rastie o 2 % ročne

Svetový odbyt balených potravín rástol za ostatných päť rokov priemerne o dve percentá ročne. V roku 2015 dosiahol objem 750 mil. ton. Najväčším odbytkom, na ktorom je zároveň aj najvyšší rast, je Ázia. Na pomerne nasýtených trhoch Európy a Severnej Ameriky, ktoré už dnes vykazujú vysokú spotrebu balených potravín na obyvateľa, je dopyt na stabilne vysokej úrovni.

Prémiové zemiačky s trojakou chuťou

Ochutnali ste niekedy zemiačky vysmažené v kotlíku? Takáto príležitosť teraz prichádza s prémiovým radom Slovakia Chips Kotlíkové. Domáce zemiaky sa aj so šupkou nakrájajú na hrubšie plátky. Vďaka

pomalému smaženiu v slnečnicovom oleji potom vznikajú zemiačky originálnych tvarov; na záver sa pridá zmes korenia. Konzument si ich môžu vychutnať v troch príchutiach: morská soľ s rozmarínom, sladké čili a červená paprika alebo jarná cibuľka a smotana. Výrobca súčasne uviedol na trh aj Slovakia Chips Kotlíkové arašidy v cestičku vo variáciách bylínky a korenie alebo sladké čili a červená paprika.

VN

Doplnok výživy pre aktívnych ľudí

Pri fyzickej aktivite predstavujú proteínové tyčinky dobrý doplnok životosprávy. Výživová poradkyňa Evka Blaho: „Sú vhodnou alternatívou klasickej stravy, treba však ustriehnuť, aby neobsahovali veľa konzervačných látok, sladidiel a aby bielkovinová zmes bola kvalitná.“ Pri výbere by sme teda mali hľadať skúseného a overeného výrobcu, akým je napr. Tekmar Slovensko.

Tyčinky Sport Protein Bar Tekmar obsahujú 25 % ľahko stráviteľných a kvalitných proteínov. Významná je prítomnosť vlákniny a zložených sacharidov, teda tzv. dobrých cukrov. Bohatú paletu vitamínov reprezentujú niacin, biotín, kyseliny pantoténová a listová, vitamíny E, C, B1, B2, B6 a B12. Tyčinky sú v štyroch príchutiach: čokoláda, vanilka, jahoda a brusnica.

LG

Ajurvédsky instantný čaj

Pitný režim si môžete spestriť novinkou – instantným ajurvédskym čajom Garcinia

s pomarančovou príchťou, ktorý na slovenský trh priniesla spoločnosť DNM company. Ide o kombináciu zeleného a čierneho čaju a bylenných výťažkov. Okrem extraktu z ovocia garcinie obsahuje nápoj aj výťažok z rastliny punarvana a plodov stromu amalatas.

Garcinia sa už tisícročia používa v ajurvédskej medicíne na chudnutie a rýchlejšie spaľovanie tukov. Punarvana je známa omladzujúcimi a regeneračnými účinkami. Amalatas účinkuje ako mierne laxatívum, pomáha aj pri žalúdočných problémoch. Čajový nápoj je vhodný pre tých, ktorí dbajú o štíhlu líniu. Možno ho kúpiť v predajniach zdravej výživy a na webe. Odporúča sa podávať aj s mliekom. KA

Sedem krokov k spokojnejšiemu bývaniu

Chystáte sa zariadiť si nový byt alebo robiť zmeny v tom starom? Máme pre vás niekoľko rád.

Možno sa pri úpravách v byte potýkate s otázkami, ktoré sťažujú vaše plány. Napríklad: Ako jednotlivé časti vzájomne usporiadať tak, aby tvorili harmonický celok? Ako ušetriť priestor a nemusieť pritom vyradiť nič dôležité? Ako to prosto urobiť čo najlepšie, aby bol človek spokojný a nemusel to zasa o pár týždňov prerábať?

Pripravili sme niekoľko tipov, ktoré vylepšia vaše bývanie a s ktorými sa vám tieto otázky budú riešiť jednoduchšie. Domov je predsa miestom, kam by sme sa mali vždy radi vracieť, kde by sme sa mali cítiť maximálne útulne a komfortne. A jeho správne zariadenie tomu môže hmatateľne dopomôcť.

1. Presvetlite priestor

Necítite sa doma v pohode a stále ste unavení? Problém môže byť v tmavom zariadení bytu. Pri nedostatku svetla klesá v ľudskom tele hladina serotonínu, zodpovedného za dobrú náladu – čo môže viesť až k depresii. Ak máte v izbách málo denného svetla, dajte

Ak máte v izbách málo svetla, zvolte svetlý nábytok v kombinácii s pastelovými farbami stien.

prednosť nábytku v svetlých tónoch a skombinujte ho napríklad s pastelovými farbami na stenách. Nahraďte robustné skrine vitrínami, stoličky taburetmi alebo si zaobstarajte pohovku na nožičkách. Získate tak viac vzdušnosti a dojem priestoru.

2. Privítajte hostí upravenou predsieňou

Prvé, čo vidí v byte vaša návšteva alebo vy pri návrate domov, je predsieň. O príjemný prvý dojem sa postarajú priateľské osvetlenie, zrkadlo a vhodný vešiak. Nezabúdajte ani na úložný priestor na topánky, ktorý môžete

Predsieň vytvára prvý dojem o byte.

prakticky spojiť s miestom na sedenie. V prípade, ak pri zariaďovaní radi experimentujete, chodba je na to ako stvorená. Môžete tu skúsiť zhmotniť aj tie neobvyklejšie a odvážnejšie predstavy, ako sú tmavé steny, expresívny nábytok či japonské komiksy vo forme nástennej dekorácie.

3. Jedáľenského stola sa nevzdávajte

Jedáľenský stôl býva srdcom domova. Služí nielen na stolovanie, ale aj na stretávanie sa s rodinou a priateľmi či príležitostnú prácu. Obedovať s ohnutým chrbtom na gauči a nad

konferenčným stolíkom nie je veľmi príjemné. Jedáľenský stôl by preto nemal chýbať ani v najmenších bytoch.

„Ak ste sa ho vzdali pre nedostatok priestoru, vhodným riešením pre vás môže byť rozkladací, skladací či výklopný jedáľenský stôl menších rozmerov,“ odporúča Petra Triščíková z e-shopu MT nábytok. Jedlo si tak v pohode vychutnáte a počas dňa vás stôl nebude rušiť. Ak máte napr. voľný kútik v miestnosti, môžete zväziť rohová lavicu v kombinácii so stolom na jednej centrálnej nohe. Tento variant zaberie menej priestoru a zároveň poskytne dostatok pohodlia.

Kúpeľňa je váš osobný priestor, zariadte si ju čo najpríjemnejšie.

4. Venujte viac pozornosti kúpeľni

V kúpeľni každé ráno začínate deň, preto si ju zariadte čo najpríjemnejšie. Dajte prednosť teplým materiálom, jemným farbám a kvalitnému nábytku. Ak potrebujete miestnosť opticky zväčšiť a presvetliť, pomôže vám v tom veľké zrkadlo či obraz, ktorého povrchové sklo bude odrážať denné svetlo.

Dôležitý je aj dostatok odkladacieho priestoru, aby ste bez stresov našli každú vec na tom správnom mieste. Dobré vám pri tom poslúžia rôzne výklenky, vďaka ktorým nebudete mať kúpeľňu preplnenú skriňami a zachová si tak i vzdušnosť.

5. Využívajte flexibilný nábytok

Pri hľadaní nového nábytku sa nezaujímate iba o jeho vzhľad. Dôležitými faktormi sú i jeho funkčnosť a flexibilita. Určite oceníte,

keď si jednotlivé kusy budete môcť prispôbiť svojim potrebám. Klasiku tvoria rozkladacie stoly, nastaviteľné ergonomické stoličky alebo pohovky, z ktorých jednoducho vytvoríte lôžko pre hosťa. Dostupné sú napríklad i detské zostavy, ľahko ich prispôbíte veku a potrebám dieťaťa.

Chodba je ako stvorená na experimenty, pri zariaďovaní tu môžete zhmotniť aj odvážne predstavy.

„Kreatívne môžete pracovať aj s regálmi, ktoré využijete ako priestorové panely a zmeníte nimi dispozíciu izby alebo si pomocou

nich vytvoríte intímny kútik,“ navrhuje Petra Triščiková.

6. Udržujte doma poriadok

Základom pre poriadok v byte či dome je dostatok úložného priestoru. Nespoliehajte sa iba na skrine a komody, ale využite aj zásuvku pod posteľou alebo tajný úkryt v taburetke. Keď bude mať každá vec svoje miesto, kam sa po použití vráti späť, poriadok vznikne akoby sám od seba.

Hromadám šiat na posteli sa elegantne vyhnete napríklad pomocou vešiaka na kolieskach. Ak máte doma otvorené regály, skúste ich obsah zladíť v jednom farebnom tóne. Vyskúšajte napríklad obaly na knihy v rovnakej farbe a vaša knižnica tak bude pôsobiť oveľa úhľadnejšie.

7. Stavte na malé zmeny s veľkým účinkom

Človek sa počas života mení a menia sa i jeho priority a vkus. Prejavuje sa to aj v oblasti bývania, keď vám zrazu nevyhovuje pôvodné vybavenie. Už malá úprava interiéru môže mať veľký účinok a vnesie do vášho domova inú energiu. Urobte si radosť peknými závesmi, novými nástennými dekoráciami alebo nahraďte menšie kusy nábytku takými, ktoré vám osviežia zariadenie bytu. Ak ste remeselne zruční, trúfnite si napríklad na prečalúnenie sedadiel jedálenských stoličiek či výmenu úchytky na dvierkach skriň. Zmena je život, a tak sa smelo pustite cestou za lepším bývaním.

PT

Foto: MT Nábytok, Hansgrohe, Pixabay

Kuchyňa – pre niekoho inšpirujúce miesto na experimenty.

Peter Pollág: Prelet ponad labyrint

Akademický maliar,
ilustrátor, monumentalista,
dokumentarista, humanista,
cestovateľ a výskumník
Peter Pollág, tvrdí, že je
zamilovaný do tejto planéty.

Už v mladosti mu učarovali príbehy z Tisíc a jednej noci. Neodolal a aby aspoň niečo zo Šeherezádiných krásnych príbehov prežil na vlastnej koži, precestoval mnoho krajín. V maľbách zachytával ich atmosféru a typickú farebnosť, zoznamoval sa so životnými skúsenosťami ľudí – a tie sú podľa neho na celom svete veľmi podobné.

Začiatky doma a v Európe

Ako dieťa (narodený v r. 1958 v Levoči) intenzívne vnímal kultúrne prostredie Spiša, jeho členitý prírodný terén, bohatú farebnosť, krásu starých epitafov, kamenných nápisov, stĺporadií domov a chrámov. Nezmazateľne naňho zapôsobili sochy Majstra Pavla.

Od začiatku tvorby sa prioritnou témou a príbehom jeho obrazových kompozícií stáva človek. Ľudská figúra je nekonečným žriedlom Pollágových inšpirácií už počas štúdia na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave (1977 – 1983). Navštevoval ateliér komornej maľby doc. Františka Stoklasa, štúdium si dopĺňal konzultáciami v oddelení grafiky prof. Albína Brunovského. Zaujímala ho i monumentálna maľba a hlavne technológia v školských dielňach u doc. Jána Matejka.

V roku 1980 študoval v talianskej Perugii na Accademii di Belle Arti Pietro Vannucci (prof. Bruno Orfei). Absolvoval štúdiá v Paríži na E.N.S.B.A. (1986 – 1987, prof. Pierre Carron, prof. Riccardo Licata) a v Madride na Universidad Complutense (1988). Vzdelanie si doplnil doktorandským štúdiom na Akadémii výtvarných umení v Prahe (1984 – 1989, prof. Radomír Kolář).

Objavovanie zákutí labyrintu

Peter Pollág na svojich cestách všade hľadal a nachádzal genia loci. Necháva sa očariť nezvyčajnosťou prostredia, históriou, mentalitou ľudí, ich spôsobom života; vždy speje k svojmu umeleckému a súčasne aj

Peter Pollág s obrazom Pritúlenie (2014)

Stopy v meste (2009)

ľudskému cieľu. K rovnováhe bytia, k nájdaniu vlastného miesta vo svete. K svojej podstate. Sú to momenty, kedy vznikajú jeho frotáže z daného miesta (in situ), aby ich potom zúročil vo svojich výtvarných výpovediach. Pokora a úcta voči kultúram, ktoré objavuje, sú korunované konkrétnym výtvarným výsledkom vloženým do celoživotnej mozaiky jedného celistvého obrazu fiktívnej „Poslednej večere“ (alebo iba „Večere“), pri ktorej sa stretáva celý svet.

Peter Pollág postupuje ako archeológ; jeho umeleckou snahou je odkrývať ešte neobjavené, vyjadriť svoje pocity a postrehy vlastným umeleckým videním a odovzdať posolstvo ďalej. Na cestách si robí záznamy, skice a akvarelové štúdiá, píše príbehy a zaznamenáva zažité deje a situácie. Oslovujú ho svetlo, tvary a atmosféra miesta, legendy, mýty a mytológia prostredia.

Celé jeho umelecké snaženie môžeme nazvať príznačne ako niektoré jeho obrazy „Prelet ponad labyrint“ – a dodávame: labyrint sveta.

Figúra, konflikt, tajomstvo

Pollága priority zaujímajú ľudia. Často sa v jeho maľbách objavuje ženská postava, anatomicky prepracovaná; pohyb postavy a výraz pôsobia nezúčastnene, nenadväzujú kontakt s divákom, sú ponorené do atmosféry na plátne a do svojich vnútorných meditácií. „Rád sa vyjadrujem figúrou. Mal som aj obdobia, že som mal menej figuratívny pohľad na svet, ale vtedy som mal pocit, že sa neviem plnohodnotne vyjadriť. Cez ženskú postavu, ktorá je v podstate symbolickou postavou a prezentuje ľudské pocity, prežívanie života – ak sa mi to podarí urobiť s nadhľadom – mám možnosť dostať sa až k podstate javu, ktorý chcem zobrazit,“ objasňuje majster.

„Rád sa obraciam aj do histórie a veľké spoločenské témy riešim na malom teritóriu v rodine. Malé vzťahy kopírujú tie veľké. Je otázkou, aký uhol pohľadu chcete vyjadriť a ako ho chcete zahaliť rúskom tajomstva. Alebo ho chcete odhaliť a povedať pravdu. Často veľa poézie ublíži alebo, opačne, otvorený pohľad na svet tiež ublíži, takže je potrebné dosiahnuť nejaký balans medzi poéziou a realitou,“ uvažuje.

Emócia a energia v abstrakcii i postave

„Maľoval som aj menej konkrétne kompozície, ktoré vznikli z inšpirácie prostredia v Afrike. Boli plošnejšie a aj napriek tomu, že tam bol určitý náznak figurácie, boli abstraktné. Vypovedali o stave môjho videnia v tom čase,“ spomína maliar.

„Svoje vnútorné, nielen pozitívne, ale aj negatívne pocity však najradšej vyjadrujem

Dunajské krídla (1999 – 2010), sklenená mozaika

figúrou. Raz som maľoval v Grécku na ostrove Syros kompozície postáv a cez ne som chcel a naliehavo musel vyjadriť svoje smutné a negatívne pocity, ktoré som vtedy prežíval. Napriek tomu, že som bol v slnečnej krajine, tie postavy v sebe niesli môj negatívny pocit a energiu. Je však zaujímavé, že našli svojho kupca. Istá pani z Atén obraz veľmi chcela, nemal som vtedy z toho najlepšie pocity, presvedčal som ju, že to nie je vhodná kúpa, no ona po danom obraze túžila.“

P. Pollág získal za svoju tvorbu Cenu Martina Benku a Krištáľové krídlo.

Môže sa teda aj laik naladiť na tú istú emocionálnu vlnu, aká je zašifrovaná vo výtvarnom diele? „Ak dokážem vložiť do obrazu určitú emóciu, nejde o to, či je to konkrétne alebo nefiguratívne vyjadrenie. Ak obraz nesie nejakú energiu a myšlienku, tak je zaujímavý. A ak ju nenesie, tak to asi vycíti aj ten človek, ktorý umenie neštudoval. Energia a emócia v umení sú najpodstatnejšie,“ uzatvára P. Pollág.

„Krásna hmota“ maľby

Majster Pollág jednotlivé tvary štylizuje až na esenciu ich vnútornej sily, čím vzniká neobyčajné napätie a nová, „panenská“ situácia. Dynamická a pravidelne kladená šrafúra

dodáva figuratívnym objektom pocit pohybu, haptickej plasticity, súčasne však pôsobí aj ako agresívny element, vzbudzujúci nádyh nedostupnosti, za ktorou sa skrýva krehký citový záchvev alebo zradná hĺbočina nastavujúca nekompromisné zrkadlo vlastnej ľudskej existencie a zraniteľnosti.

Obraz poníma ako reliéf. Preto do husto nanesených farebných vrstiev vyrýva pravidelné šrafúry, línie, ktorými evokuje starobylé rytiny a dodáva dielu intelektuálny rozmer. „Maľba je médium samo o sebe. Obraz by mal mať určitú myšlienku a výtvarnú hodnotu. Nie je dôležité, že použijem v konštrukcii viacero médií (maľbu, tlač, fotografiu). Snažím sa o to, aby maľba bola do určitej miery aj krásnou hmotou – a nielen v zmysle francúzskej ‚belle matiére‘. Chcem docieľiť, aby mal človek možnosť pozorovať, ako sú jednotlivé vrstvy uložené, ako zvláštne poprepichované a preškriabané. Samozrejme, musí to mať zmysel, aby nešlo o samoúčelnú maľbu a vrstvenie bolo iba na efekt,“ približuje umelec.

Dieło výtvarného umelca predstavuje prepojenie hmoty a ducha. Aká je správna miera prítomnosti hmoty v diele? „Záleží mi na tom, aby maľba bola aj o hmote. Je to však tiež vec názoru, lebo niekto povie, že najdôležitejšia je myšlienka. Ja nie som proti tomu, ale vydeľovať iba konceptuálne umenie ako súčasne aktuálne, tiež nie je správne, pretože v podstate všetko je konceptuálne, keďže všetko v sebe nesie určitú myšlienku.“

Allegro (2013)

Aj v staršom umení by sme našli veľa konceptov, zámerov, symbolov," mieni P. Pollág.

Umelecká intervencia a reinterpretácia

„Mozaika je napríklad tiež maľba, ale je už podmienená danou technikou ukladania farebných materiálov. Oslovujú ma aj realizácie v architektúre, prispôsobovanie sa danému priestoru, rešpektovanie jeho atmosféry. Vytvoril som aj mnohé vitráže, napríklad okná v presbytériu kostola sv. Juraja v Spišskej Sobote.“

Ten kostol postavili v 12. storočí a má gotickú výzdobu. Ako teda má pristupovať súčasný umelec k tomuto prostrediu? „Nie je jednoduché vyjadriť sa súčasnými prostriedkami a dnešnou rečou v prostredí stredovekej architektúry. Snažím sa danú architektúru rešpektovať, podľa možnosti ešte podporiť a pritom ostať sám sebe verný,“ odpovedá majster. Príchod do prostredia a práca v ňom – ďalší aspekt práce umelca. „Veľmi rád kreslím v priestore, aj keď nie je vždy jednoduché pracovať priamo in situ. V Zambii ma za túto aktivitu zatkli a mal som čo robiť, aby som sa z toho nejako vymaľoval. Napokon som urobil

portrét náčelníkovi polície, a tak ma prepustili. Rád robím frotáže, sťahujem odtlačky z kameňov, zo stien, z chrámových dlažieb, z textov, zo sôch. Nieкто to môže chápať,

akoby som tým veciam ubližoval. Pre mňa je to dotyk s konkrétnou hmotou – odtlačky si vezmem domov a potom ich výtvarne prerozprávam.“

Fascinujúce svety ďalekých krajín

Peter Pollág navštívil množstvo krajín, ktoré ho inšpirovali v jeho umeleckom programe. „Všade, kam som prišiel, som hľadal podnet. Buď som vytrvalo čakal, kedy ten podnet príde, alebo som sa jednoducho nechal ovplyvňovať všetkým okolo seba. To nikdy nie je programové; ak by som tam išiel programovo s nejakým úmyslom, niečo hľadať, asi by som to nenašiel. Bolo by to vynútené,“ komentuje.

Umelec s pokorou poznáva cudzie krajiny; odnáša si z nich bohatstvo inšpiratívnych podnetov.

„Sú krajiny, ktoré ma veľmi fascinovali a inšpirovali, nie sú to však vysnívané rozprávkové krajiny. Pre mňa boli takými krajinami napríklad Etiópia, Irán, Sýria – ešte v mierových dobách, subsaharská Afrika: Zimbabwe, Zambia – a určite Čína. Nešlo o hľadisko exotiky danej krajiny, ale o pohľad, ako som tam vnímal ľudí a oni mňa. To je emócia akejosi pravdivosti. Mám pocit, že niekedy tu v tzv. civilizovanej časti sveta sa snažíme byť príliš dokonali a vyumelkovaní a vzdalujeme sa prirodzenosti. Tam je ten človek akýsi ‚pôvodný‘. Je to niekedy aj vec očarenia, lebo keď niečo vidím prvý raz, tak ma to skôr zaujme.

Lod' (triptych, 2015)

Sú však i jedinečnosti, a tie si človek všimne vždy. Cestovanie je dobré i pre uvedenie si cenností, ktoré máme doma. Vždy dávam za príklad naše renesančné kampanily – zvonce z Spiša. Nikde inde také nenájdete.“

Tvare verne a metamorfované

Metamorfózy konkrétnych tvarov, ich premeny a transformácie, sú pre autora dôležitým vyjadrovacím prostriedkom vlastných myšlienok, rituálov, inotajov a nazbieraných zážitkov. Zdôrazňujú jednu z jeho hlavných pohnútok: vlastnú (osobnú) charakteristiku, odtlačok jedinečného prejavu, stopu, archetyp, v ktorom sa spoznávame všetci – lebo myslenie a konanie ľudí je na celej zemi podobné.

Konkrétne okolnosti a podmienky alebo viditeľné rozdielnosti prostredí v Pollágových dielach neexistujú. Prostredie je neutrálne, takže všetci môžeme cestovať neznámymi krajinami a spoznávať ich v najčistejšej podobe, cez pocity, vnemy a emócie, cez farby, tvary, výrazy gest, cez štruktúry, povrchy aj hmoty, ktoré na nás pôsobia ako tajomstvá a nekonečné labyrinty predstáv, snov a zázračných stretnutí – ako mapy a územia zakreslené odnepamäti v bytí človečenskej riše. Peter Pollág ich oživuje svojou koloristickou paletou, sviežimi farbami silných aj ticho znejúcich tónov. Špecifická autorská perspektívna skratka vnáša do deja znepokojujúci účinok, zároveň znásobuje dojem pohybu a akčnosti.

Pollágove obrazy priviedli G. Meulensteena k záujmu o Slovensko a založeniu galérie Danubiana.

Predĺžené, skrátene a alogicky komponované tiene, siluety postáv a vecí podporujú dynamiku a hektiku deja alebo situácie. Akoby to, čo sa javí na prvý pohľad kruté, dokázal skrotiť svojou silnou vnútornou energiou, silou vlastnej vôle a láskou k všetkému živému (Europohovka). Zdá sa, že aj v nebezpečenstve autor nachádza určité pohodlie a komfort. Všetko so všetkým súvisí a je súčasťou života a sveta.

Zvieratá sú tiež neoddeliteľnou súčasťou majstrových obrazov. Spolu s ľuďmi sú súčasťou labyrintu vzájomného spoznania sa a poznania svojich podobností a zväzkov. Ruky v maľbách P. Pollága sú symbolom duchovného prepojenia človeka súčasnosti aj minulosti s vesmírom. Vytvárajú graciózne gestá, manieristicky exaltované pózy (Menuet, Šachová partia, Fiškus), ale aj konštrukcie

rebríkov a rôznych pletencov zviazaných do sietí, a tak evokujú puto, v ktorom sa zachytávajú spomienky a sny s úločkami kompozícií a dejov (Pozvánka na vernisáž, Úľ, Rebrík, Prosba z cyklu Pagody, triptych Loď).

Spomienky a dotyky domova

V najnovších dielach spracováva Peter Pollág obsahy zo svojho detstva a rodiny. Staré fotografie tvoria ústrednú tému obrazov, typická šrafúra zahmlieva ich tváre, dodáva im nádyh nostalgije a zašlej existencie. Dynamické farebné ťahy vytvárajú ochranné krídla

nad krehkou spomienkou. Aj tento kontrast súčasného a minulého nám pomáha pochopiť zložitú umeleckú podstatu autora, jeho vrúcny vzťah k rodine a k domovu a zároveň túžbu po poznaní sveta a rozmanitosti života ľudí na tejto planéte.

Peter Pollág, jeden z najvýznamnejších súčasných slovenských výtvarných umelcov, získal za svoju tvorbu prestížne ocenenia u nás doma – Cenu Martina Benku a Krištáľové krídlo – a mnoho ocenení v zahraničí.

Mária Kovalčíková

Foto: VN, Danubiana, NOÚ, archív

Knihy

Peter Pollág ilustroval Švédske rozprávky, príbehy z Tisíc a jednej noci aj poéziu. V poslednom období ilustroval knihu Jozefa Leikerta Osmičky galaxie a Biblie – ako jeden z 10 umelcov pre vydavateľstvo Ikar. „Ilustrovanie Biblie bolo pre mňa veľkou výzvou, pretože, či už je človek veriaci, ateista alebo pochybujúci, mal by rešpektovať určité pravdy, historické posolstvo, ktoré je tam zakódované,“ konštatoval.

Hudba

Motívy viacerých Pollágových obrazov súvisia s hudbou, napr. Huslistka, Allegro, Sexteto. „Nedávno som na Orave zistil, že zemianska rodina Zmeškalovcov mala kontakt s Beethovenom, keď jeden z jej predkov išiel za majstrom a chcel sa u neho učiť kompozíciu. Zrejme nepochodil, ale aj napriek tomu ostali v kontakte, a to veľmi zvláštnym spôsobom. Zmeškall Beethovenovi nosil z Leštín husie brká, ktorými Beethoven zapisoval noty. Na túto tému som vytvoril obrazy Hus pre Beethovena a Zmeškall Beethovenovi.“

Danubiana

Vyjadrenie túžby dotknúť sa nepoznateľného sa zhmotnila aj do podoby „Dunajských krídel“ – farebnej priestorovej mozaiky na cipe polostrova Danubiana. Symbolizuje roztočenú náruč, z ktorej sa do výšky týčia štylizované krídla. Prvý kontakt so zakladateľom Danubiany Gerardom Meulensteenom sa uskutočnil práve cez Pollágove obrazy, ktoré Meulensteen videl u svojej sestry v Holandsku a potom si aj niektoré sám kúpil. Séria ďalších krokov s účasťou P. Pollága a Vincenta Polakoviča viedla k stavbe galérie moderného umenia na okraji Bratislavy, on sám v nej niekoľkokrát vystavoval.

Erasmus má 30 rokov

Patrí k najúspešnejším programom EÚ. Za tri desaťročia na ňom rôznym spôsobom participovalo asi 9 miliónov ľudí.

Začalo sa to v roku 1987 skromným programom mobility pre vysokoškolákov (European Region Action Scheme for the Mobility of University Students); zapojilo sa doň vtedy 3 200 študentov z 11 krajín. Postupne sa rozvinul do ťažiskového programu, ktorý mladým ľuďom ponúka najmä príležitosť nadobudnúť skúsenosti a rozšíriť si obzory formou pobytu v zahraničí. Každoročne to využije takmer 300 000 študentov.

Plus znamená viac možností

Za 30 rokov sa program značne rozšíril a od roku 2014 mu k pôvodnému názvu pribudlo znamienko plus – čo symbolizuje širšiu škálu príležitostí pre viac ľudí. V súčasnosti poskytuje účastníkom z 33 krajín príležitosť absolvovať študijný pobyt a stáž či učňovskú prípravu na úrovni vysokoškolského i odborného vzdelávania a prípravy. Jeho účastníci môžu tiež vykonávať dobrovoľnícku činnosť, umožňuje výmeny mladých ľudí a pracovníkov vo všetkých oblastiach vzdelávania, odbornej prípravy a práce s mládežou. Okrem toho je viac otvorený aj ľuďom zo znevýhodneného prostredia.

Erasmus+ má na roky 2014 až 2020 rozpočet 14,7 mld. €, čo umožní podporiť spolu viac než 4 milióny uchádzačov. V záujme rozvoja svojej európskej dimenzie program prispieva aj na nadnárodné partnerstvá medzi rôznymi vzdelávacími inštitúciami, na oblasť športu alebo činnosti zamerané na vyučovanie a výskum európskej integrácie.

Bilancia hodná uznania

Podľa čerstvo zverejnenej výročnej správy za rok 2015 umožnil Erasmus+ študovať, absolvovať odbornú prípravu, pracovať a vykonávať dobrovoľnícku činnosť v zahraničí 678 000 Európanom. Je to doteraz najvyšší počet. V tom roku investovala EÚ celkovo 2,1 mld. € do viac ako 19 600 projektov, do ktorých sa zapojilo 69 000 organizácií. V roku 2015 mohli vysokoškolské inštitúcie po prvý raz vyslať do krajín mimo Európy a z týchto krajín prijať viac než 28 000 študentov a pracovníkov. Najviac študentov

vysielajú do zahraničia už stabilne Francúzsko, Nemecko a Španielsko. Naopak, najviac prijatých študentov evidujú Španielsko, Nemecko a Spojené kráľovstvo.

Zahranická stáž pomôže až 80 % študentom v budovaní ich budúcej kariéry.

Spätná väzba od účastníkov potvrdzuje užitočnosť programu Erasmus+: 94 % uvádza, že si zlepšili zručnosti, a 80 % cíti, že ich kariérne príležitosti sa zvýšili. Jednému z troch študentov, ktorí absolvujú zahraničnú stáž, ponúkne hostiteľská spoločnosť pracovné miesto.

Naša pozícia

Slovensko sa prvýkrát zapojilo do Erasmu v roku 1998 vyslaním 59 študentov; v roku 2015 to bolo už 10 300 osôb. Doteraz sa do programu zapojilo celkovo 107 700 Slovákov. Ich najbežnejšími destináciami sú Poľsko, Španielsko a Turecko. Naopak, Slovensko je najčastejšou voľbou Čechov, Nemcov a Španielov. Do roku 2020 sa očakáva zvýšenie rozpočtu pre Slovensko: z pôvodných 22 mil. v roku 2014 na 40 mil. €.

Počas tohto roka budú prebiehať na európskej, národnej i miestnej úrovni podujatia, ktoré majú zviditeľniť pozitívny vplyv programu Erasmus tak na jednotlivcov, ako aj na spoločnosť ako celok. Zároveň majú zúčastneným dať príležitosť diskutovať, ako by sa mal program vyvíjať v budúcnosti.

IL

Príbehy absolventov

Elías Pérez Carrera (Španielsko, 38 r.): je spoluzakladateľom spoločnosti Quobis, špecializujúcej sa na unifikované komunikačné riešenia. Erasmus využil na postgraduálne štúdium inžinierstva v Paríži. Tamajšia skúsenosť mu umožnila posilniť sebadôveru na rozbeh vlastného podnikania. Elías chce teraz dať ďalším mladým ľuďom príležitosť získať rovnaké schopnosti a skúsenosti. Preto vo svojej firme hostí stážistov Erasmu.

Renee Vozelj (Slovinsko, 27 r.): „erasmovské“ skúsenosti ho povzbudili, aby rozvíjal svoje vlastné podnikateľské nápady. Ešte v roku 2011, počas štúdia logistiky v Maribore, získal svoju prvú medzinárodnú skúsenosť: v Belgicku pomáhal s organizovaním miestneho festivalu. Zamiloval si belgické pivo a po návrate domov sa pustil do výroby svojho vlastného. Okrem práce v oblasti logistiky si pred dvoma rokmi tiež otvoril svoj pivovar v Slovinsku.

Vzdelávací systém je málo orientovaný na prax

V automobilovom priemysle SR chýba 14 000 kvalifikovaných pracovníkov.

Podľa Zväzu automobilového priemyslu (ZAP) SR je tento stav alarmujúci a treba transformovať vzdelávací systém pre potreby praxe. Zväz vyzýva kompetentné orgány konať.

Aj pre toto odvetvie je určené duálne vzdelávanie na stredných školách (85 % chýbajúcich pracovníkov sa týka SŠ kvalifikácií) a študijné programy na vysokých školách, ktoré pripravujú absolventov pre potreby praxe. „To však stále nestačí. Je nevyhnutné nastaviť systém tak, aby sa kontinuálne a dlhodobo vytvárali podmienky pre prísun kvalifikovaných zamestnancov do našich závodov,“ upozornil prezident ZAP SR Juraj Sinay. Zväz má pripravený koncept dlhodobého prísunu kvalifikovaných zamestnancov. Opatrenia možno zhrnúť do krokov:

- zvýšiť reálnu podporu duálneho vzdelávania zo strany vlády,
- zaviesť inštitút profesijného bakalára (t. j. už pripraveného do pracovného procesu),
- VŠ vzdelávanie spojiť s intenzívnou priebežnou praxou,
- nastaviť súvislé 5-ročné štúdium na vysokých školách, s 1 – 2 semestrami povinnej praxe.

Potrebu transformácie potvrdzuje aj prieskum Študentskej rady vysokých škôl na vzorke 7 090 účastníkov. Študenti za najväčší problém považujú práve nedostatok praxe počas štúdia (65,5 %), a to bez ohľadu na pohlavie, stupeň štúdia, región či študijný odbor.

Duál tu je, no nestačí

Pre potreby automobilového priemyslu je dnes v duálnom systéme vzdelávania zapojených 70 zamestnávateľov a 873 žiakov, ktorí študujú na 23 stredných odborných školách v 16 učebných a študijných odboroch. V budúcom školskom roku duál ponúkne ďalších 1 089 učebných miest. „Teší nás, že počet zapojených má stúpajúcu tendenciu. V druhom ročníku dnes študuje 243 a v prvom ročníku 630 žiakov,“ skonštatoval Július Hron, predseda Vzdelávacej komisie ZAP SR. „Z celého systému vzdelávania však vieme využiť prvých 4-tisíc žiakov najskôr o tri roky. No kvalifikovaných zamestnancov potrebujeme už dnes. Preto okrem systémových krokov sú potrebné aj okamžité riešenia, aby sme predišli krízovým situáciám,“ dodal. Takýmito riešeniami sú napríklad rekvalifikácie. JF

Zmena vo vzdelávaní sa už deje. Zdola

Nadácia Pontis vyhlásila prvý ročník ocenenia Generácia 3.0 – pre tých, ktorí aplikujú moderné vzdelávacie prístupy.

Zmena vo vzdelávaní na Slovensku sa už uskutočňuje. Dokazujú to progresívni učitelia či mimovládne organizácie, vďaka ktorým chodia deti do školy s radosťou. Nečakali na reformy, ale vo svojom okolí začali zavádzať moderné vzdelávacie prístupy. Nadácia Pontis ich každý rok vyhľadá, spoločensky ocení, finančne podporí, zmeria ich dopad a pomôže šíriť ďalej. Preto v tomto roku vyhlásila prvý ročník ocenenia Generácia 3.0. „V prvom rade chceme dať ľuďom, ktorí sa zaslúžia o zlepšenie vzdelávania na Slovensku, spoločenské uznanie, ktoré si zaslúžia. Zároveň chceme spojiť kľúčových hráčov, aby sme spoločne dosiahli zmenu,“ vysvetľuje ciele Generácie 3.0 Lenka Surotchak, výkonná riaditeľka Nadácie Pontis.

Víziou programu je, aby každé dieťa a mladý človek v našej krajine mali možnosť naplniť svoj potenciál a získať vedomosti, zručnosti a postoje pre život v 21. storočí. Spolu s vami dokážeme zabezpečiť, aby mali v živote šancu na úspech. Pridajte sa ku Generácii 3.0, staňte sa súčasťou zmeny.

ZSch

Prispajte 2% ku kvalitnejšiemu vzdelávaniu na Slovensku

Zodpovedne v dm drogerie markt

Medzi ťažiskové témy spoločnosti dm drogerie markt patria zdravie a zdravý životný štýl, vzdelávanie a životné prostredie. Spoločnosť sa snaží pôsobiť vo svojom okolí príkladne a aj ponukou produktov a služieb formovať svoju uvedomelo nakupujúcu klientelu. Prijala stratégiu zodpovedného podnikania a CSR aktivity realizuje už niekoľko rokov. Známe sú napr. kampane zamerané na zdravý životný štýl detí v školskom veku aj dospelých – projekty Veselé zúbky, Pomôžme deťom, dm spoločne, Slniečkové deti, dm ženský beh atď.

Firma myslí aj na životné prostredie; od júla 2016 zaviedla do svojich predajní tzv. zelenú energiu – dodávky z obnoviteľných zdrojov. V predajniach vyčlenila priestor pre biopotraviny, eko sortiment a kontrolovanú prírodnú kozmetiku. Zamestnancom poskytuje bohaté možnosti interného vzdelávania, pravidelne realizuje prieskum ich spokojnosti a poskytuje im ročne jeden pracovný deň na dobrovoľníctvo.

Nie je preto prekvapením, že sa dm drogerie markt dostala medzi 20 finalistov ocenenia Via Bona Slovakia, ktorej výsledky vyhlásia v apríli v Bratislave. **VN**

Na 2 % sa vyzbieralo 61,6 mil. €

Za minulý rok darovali Slováci zo svojich daní neziskovým organizáciám a nadáciám spolu 61 631 086,03 €. Je to o päť miliónov eur viac ako rok predtým. Peniaze si rozdelí celkovo 13 293 subjektov, pričom priemer na jeden vychádza viac ako 4 636 eur. Ide o historicky najvyššiu sumu, za rok 2015 toto číslo dosiahlo 4 588 €.

Finančná správa zároveň po prvýkrát oznámila organizáciám aj mená darcov, ktorí súhlasili so zverejnením svojich údajov. Bolo ich cca 12 500, pričom títo daňovníci museli súhlasiť so zverejnením svojho mena zaškrtnutím príslušného políčka vo vyhlásení.

Ročný prehľad prijímateľov nájdú záujemcovia na internetovej stránke finančnej správy. **DT**

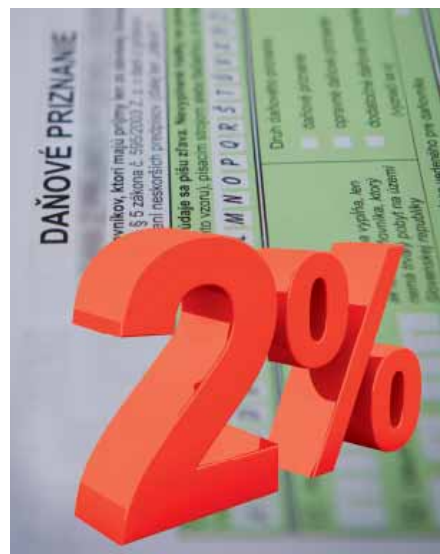
Ako darovať 2 %

Daňovníci majú možnosť aj tento rok darovať 1, 2 alebo 3 % zo svojich daní subjektom uvedeným v zozname prijímateľov. Firma, ak nedarovala finančné prostriedky najmenej vo výške 0,5 % zaplatenej dane, je oprávnená poukázať ňou určeným prijímateľom podiel zaplatenej dane len do výšky 1 %. Ak však v spomenutej výške poskytla za rok 2016 finančné prostriedky ako dar neziskovým organizáciám, je oprávnená poukázať až 2 % zaplatenej dane.

Právnická osoba môže poukázať podiel zaplatenej dane viacerým prijímateľom (jednému minimálne 8 €). Možnosť venovať svoje percentá patrí aj tým subjektom, ktoré si odložili podanie daňového priznania, a to v predĺženom termíne napr. do júna 2017.

Občan či živnostník je oprávnený poukázať podiel zaplatenej dane do výšky 2 % ním určenej neziskovke. Môže poukázať aj 3 %, ak v zdaňovacom období roku 2016 vykonával dobrovoľnícku činnosť počas najmenej 40 hodín. Je však povinný doložiť o tom písomné potvrdenie.

Daňovník – zamestnanec, ktorému zamestnávateľ vykonal ročné zúčtovanie preddavkov

na daň z príjmov zo závislej činnosti, predkladá vyhlásenie o poukázaní podielu zaplatenej dane na osobitnom tlačíve v lehote do 2. 5. 2017. Fyzická osoba môže poukázať 2 resp. 3 % zaplatenej dane len jednému prijímateľovi, a to najmenej v sume 3 €.

Zoznam prijímateľov je uvedený na internetovej stránke www.notar.sk. **JF**

Kaufland je „naj“ zamestnávateľ roka

V 5. ročníku ankety Najzamestnávateľ si viac ako 17 000 Slovákov vyberalo spomedzi 133 prihlásených spoločností. Kaufland získal najvyššie ocenenie v kategórii Obchod a služby. Rozhodovali najmä faktory ako silná značka, dobré meno či kvalitné služby a produkty.

„Sme hrdí, že máme talentovaných, šikovných a lojálnych zamestnancov, ktorí svojím prístupom vytvárajú dobrý obraz o našej spoločnosti a naplňujú jej hodnoty. Férový

prístup, timová kultúra a vytváranie čo najlepších pracovných podmienok sú základom nášho úspechu,“ uviedla k tomu Karin Marková, vedúca HR spoločnosti Kaufland Slovenská republika.

Najzamestnávateľ je uznávaná anketa, ktorej cieľom je ukázať, ako jednotlivé firmy vníma verejnosť. Výsledkom je rebríček, ktorý môže pomôcť v lepšej orientácii budúcim uchádzačom o zamestnanie v danom sektore. **MG**

Tesco pre miestne komunity

Aj v tomto roku Tesco realizuje grantový program „Vy rozhodujete, my pomáhame“ na podporu miestnych iniciatív. Stovky neziskových organizácií z celého Slovenska doň prihlásili svoj projekt na zlepšenie života

v komunite. Žiadosti vyhodnotia odborníci, ktorých vyberie partner spoločnosti Tesco – Nadácia Pontis. Najlepšie projekty postúpia do druhej fázy, kde v marci a apríli rozhodnú zákazníci v predajniach Tesca – hlasovaním vo forme žetónu za nákup. Víťazní žiadatelia získajú na realizáciu projektu každý po 1 300 €. Vlni sa z grantu podarilo opraviť napríklad západnú baštu Zborovského hradu, vybudovať v Považskej Bystrici prvú školskú včelnicu či podporiť rozvoj športových zručností detí a rodičov formou Kliniky Family v Trnave. **KŠ**

Krištáľové krídla za rok 2016 našli svojich majiteľov

Dvanásť osobností slovenskej vedy, medicíny, hospodárstva, umenia a športu si 29. januára na javisku Slovenského národného divadla prevzalo prestížne ocenenie Krištáľové krídlo za rok 2016.

Galavečer sa niesol v slávnostnej atmosfére, bohatý na osobnosti, s veľkolepým programom. Jubilejný 20. ročník sa konal pod záštitou prezidenta SR Andreja Kisku a ministra kultúry SR Mareka Maďariča.

Autorka a producentka Krištáľového krídla Mária Vaškovičová uviedla: „Tradicia je putom životaschopných. Krištáľové krídlo má stále väčšiu hodnotu aj preto, že oceňuje ľudí, ktorí zostali žiť, pracovať a tvoriť na Slovensku.“

Náročný výber zo špičkových osobností

O nových laureátoch tohto ocenenia rozhodli v tajnom hlasovaní odborné poroty a Veľká porota Krištáľového krídla, ktorej predsedom je Gabriel Csollár. „Každý ročník so sebou priniesol dôležitý medzník a práve ten posledný vo mne vždy najviac zarezonuje,“ zverila sa Mária Vaškovičová. „Mala som šťastie, že som sa osobne stretla takmer so všetkými

Laureáti za rok 2016	
Kategória	Meno, profesia, dôvod udelenia
Publicistika a literatúra	Daniel Hevier – za knihu Tajné dejiny bielej kaligrafie
Šport	Ladislav a Peter Škantárovci – za zlatú olympijskú medailu z OH v Riu de Janeiro vo vodnom slalome
Hospodárstvo	Štefan Máj , špičkový bankár
Divadlo a audiovizuálne umenie	Zuzana Mauréry – za výnimočný herecký výkon vo filme Učiteľka
Rock Pop Jazz	Igor Timko , skladateľ a textár, líder skupiny No Name
Medicína a veda	Michal Mego , popredný slovenský onkológ – klinik aj vedec
Hudba	Dalibor Karvay , huslista
Výtvarné umenie	Palo Macho , výtvarník
Filantropia	Ondrej Vrábel – za vzdelávacie hry pre deti s mentálnym postihnutím
Mimoriadna cena	Marián Varga , hudobný skladateľ a klávesový inštrumentalista
Mimoriadna cena	Andrej Glatz , manažér, športovec a filantrop

nominovanými osobnosťami počas prípravy dokrútok. Ich myšlienky, filozofia, životné postoje potvrdili, že poroty vybrali veľmi náročne a zodpovedne. Je mi ľúto, že sme nemohli odovzdať cenu každému. Všetci by si ju jednoznačne zaslúžili. Mnohí sa vyjadrili, že už aj samotná nominácia je pre nich veľkým uznaním, z ktorej majú radosť,“ dodala.

Pripomeňme, že Krištáľové krídlo je každoročne udeľované ocenenie osobnostiam na Slovensku, ktoré dosiahli vo svojom odbore

mimoriadny úspech. Udeľujú ho od roku 1997 v rôznych oblastiach spoločenského, kultúrneho, hospodárskeho a verejného života.

20 rokov Krištáľového krídla znamená: viac ako 600 nominovaných a 202 ocenených najvýznamnejších osobností Slovenska vo výbere viac ako 120 porotcov.

KS

Foto: Krištáľové krídlo/Rene Miko

Viac informácií nájdete na www.kristalovekridlo.sk alebo [fb/kristalovekridlo](https://www.facebook.com/kristalovekridlo).

Zľava: Hevier, Máj, Macho, Glatz, Vrábel, Karvay, Mauréry, Škantárovci, Timko, Jakub Kudláč (za M. Vargu), Mego

Personálne agentúry na Slovensku aktuálne

Desať najväčších a najvýkonnejších personálnych agentúr na Slovensku zamestnalo v roku 2016 viac ako 32 000 ľudí a pre firmy obsadilo 3 519 pracovných pozícií. V aktuálnom rebríčku top 10 sa umiestnili nielen celosvetovo známe značky, ale aj domáci hráči. Rebríček zverejnilo vydavateľstvo The Slovak Spectator a vyzerá takto:

1. Index Nosluš
2. Grafton Slovakia
3. Start Group
4. Luger & Maklér
5. Adecco Slovakia
6. ManpowerGroup Slovensko
7. Edymax SE
8. McRoy Group
9. Eurotrade – SR
10. ProAct People Slovensko

Prvá v celkovom rebríčku, spoločnosť Index Nosluš, zamestnala najviac ľudí a na portáli Profesia zverejnila najväčší počet pracovných ponúk. Najväčšími priemernými tržbami za posledné tri roky sa zasa môže popýšiť Edymax a v ziskovosti viedol Eurotrade – SR. Najviac pozícií vo firmách sa však podarilo obsadiť spoločnosti Grafton Slovakia a najlepšie výberové konania podľa indexu RecruitRank realizovala v roku 2016 spoločnosť Start Group.

Pri určovaní rebríčka sa posudzovali kritériá:

- počet kmeňových zamestnancov (váha 32 %),
- celkový počet obsadených pozícií (20 %),
- počet agentúrnych zamestnancov (10 %),
- tržby za roky 2013 – 2015 (10 %),
- priemerný čistý zisk za roky 2013 – 2015 (10 %),
- skóre v RecruitRanku spoločnosti Profesia (10 %),
- počet zverejnených ponúk na portáli Profesia (8 %).

V prehľade nefigurujú personálne firmy špecializované na priame vyhľadávanie odborníkov alebo manažérov, tzv. headhunteri, nakoľko tie pri obsadzovaní pozícií používajú iné nástroje. **JH**

Úspech, šťastie a zmysluplnosť

Bez ohľadu na to, akú funkciu vo firme zastávame, všetci máme jednu ľudskú potrebu – dať veciam, ktoré robíme, zmysel. Nemôžeme však očakávať, že náš osobný zmysel definuje firma, šéf či naši kolegovia. Je to naša úloha.

Už piaty rok prináša netradičná **Konferencia Happy Company** nové pohľady, idey a témy z oblasti celostného rozvoja ľudí a firiem. Tento rok je hlavným zámerom konferencie inšpirovať ľudí k tomu, aby sa rozvíjali a realizovali viac v súlade so svojimi hodnotami, a tak zažívali väčší pocit zmyslu. V živote. V práci. V sebe.

Zmysel vedie k úspechu

„Vonkajšie motivátory, ako plat či benefity, hoci sú pre ľudí dôležité, im už jednoducho nestačia. Chcú sa cítiť cenení, žiť svoje hodnoty už počas pracovnej doby a vedieť,

Keď hodnoty firmy ladia s hodnotami jej ľudí, môže firma dlhodobo profitovať z ich angažovanosti a firemná kultúra je zdravá.

že ich práca má zmysel. To im dáva pocit spokojnosti. Dlhodobu. A jeden spokojný zamestnanec urobí viac práce ako traja nespokojní,“ zdôrazňuje Lýdia Sirotová, organizátorka konferencie a CEO Happy Company.

Inšpiratívna atmosféra a príbehy (nielen) úspechov

Každoročne vystupujú na Konferencii Happy Company výnimočné osobnosti a odborníci z praxe, aby sa podelili o svoje skúsenosti a praktické tipy, ako sa zlepšovať v osobnom či pracovnom živote.

Tento rok príde myšlienku zmysluplnosti podporiť aj Jan Mühlfeit, globálny stratég, kouč

a mentor. Ako sám hovorí: „Keď ľudia robia to, na čo majú talent a čo je ich silnou stránkou, môžu byť nielen produktívnejší a úspešnejší, ale aj šťastnejší.“

O šťastí, jeho hľadaní a nachádzaní zmyslu, aj napriek nepriazni osudu, bude rozprávať jedna z najúspešnejších knižných autoriek na Slovensku – Andrea Coddington. „Niekedy precestujeme celý svet a hľadáme šťastie a napokon zistíme, že vôbec nespočíva vo vonkajších okolnostiach, ale v nás, a že ho máme stále na dosah,“ tvrdí.

Na konferencii vystúpia aj Andrea Coddington, Jan Mühlfeit, Jakub Ptačin či Jano Gordulič.

Jedným z rečníkov konferencie bude aj Vladimír Synek, žiadaný kouč, poradca a tak trochu rebel. Je zakladateľom prvého Ministerstva šťastia na Slovensku a zaoberá sa tiež skúmaním identity firiem. Najčastejšou otázkou, ktorú kladie manažérom, je: „Čomu veríte?“ – pretože verí, že skutočný vzťah zamestnanca k firme sa dá postaviť len na hodnotách.

Naše pozvanie prijali aj ďalšie zaujímavé osobnosti ako Janette Šimková, Jakub Ptačin či Jano Gordulič. Okrem nich zažijete na konferencii aj netradičný sprievodný program. Tešíme sa na vás **11. mája v divadle Aréna v Bratislave.**

LS

Obrázky: archív Happy Company

HAPPYco
CONFERENCE 2017

MÁ ZMYSEL MAŤ ZMYSEL?

11. máj 2017 DIVADLO ARÉNA
BRATISLAVA

Ako objaviť, na čo ste boli vymyslení?
Ako so **zmyslupnosťou** nečakať až na dôchodok?
Ako pochopiť kultúru **ľudského šťastia**?
Ako naštartovať svoju **vnútornú silu**?
Ako dostať do života väčšiu **tvorivosť a vášeň**?

V hľadaní odpovedí vás budú inšpirovať aj tieto osobnosti

Jakub
Ptačín

Andrea
Coddington

Jan
Mühlfeit

„**SVIEŽA KONFERENCIA PLNÁ ENERGIE A INŠPIRÁCIE**“

www.konferencia.happycompany.sk

TOYOTA

VŽDY
LEPŠIA CESTA

NOVÁ TOYOTA C-HR

POHÁŇANÁ NADŠENÍM

UŽ OD 199 € MESAČNE
FINANCOVANIE S 0 % ÚROKOM

Mimoriadny dizajn vozidla bol stvorený tak, aby upútal pozornosť každého. Vyspelá technológia hybridného pohonu, ktorá urobí z jazdy nezabudnuteľný zážitok, nečakane veľký vnútorný priestor, alebo prémiový audiosystém JBL, ktorý dá jazde ďalší rozmer. To je len malý zoznam vlastností, ktoré robia z nového vozidla Toyota C-HR najzaujímavejší kúsok roku 2017.

TOYOTA
HYBRID

AUTOGRAND
TO JE TOYOTA

Vajnorská 167, Bratislava, tel: 02/ 49 280 220,
e-mail: predaj@autogrand.sk www.autogrand.sk

Toyota C-HR: Kombinovaná spotreba: 3,8 – 6,3 l/100 km, emisie CO₂: 86 - 144 g/km. Údaje o spotrebe pohonných látok a o emisiách CO₂ zodpovedajú záverom meraní podľa príslušných smerníc a nariadení EÚ alebo predpisov EHK. Ponuka platí pre podnikateľské subjekty